

Savivaldybių žinios

Nr. 5 (895)

2021 m. gegužės 22 d. Išeina šeštadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBĖS 2021

HEY, PLAUKIAM Į NIDA, į vandenų ir sostinių Klaipėdos kraštą

2–13 p.

Romo Gurkio nuotr.

Gegužės 8 d. iš Vilniaus išplaukė dvylika savanorių, sumaniusių vandens keliais sujungti Lietuvos ir 2021-ųjų Lietuvos kultūros sostines. Tai vienas pirmųjų šiemet Lietuvos kultūros sostine tapusios Neringos projekto renginių. Dalyvius išlydėjo Seimo, Neringos ir Vilniaus savivaldybių atstovai.

SKIRTINGŲ ŠVIETIMO IR AUKŠTOJO MOKSLO INSTITUCIJŲ REITINGAI	20 p.
RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBEI VADOVAUS NAUJAS MERAS	22–23 p.
PASAVILIO LIETUVA. LAZDIJAI MAN NEBUVO PER MAŽI IR ČIKAGA MAN NE PER DIDELĖ	26 p.
KLAIPĖDOS REGIONAS – INTERESŲ DERINIMO PAVYZDYS	31 p.

STARTAVO LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖS RENGINIAI

Mato Baranauško nuotr.

NERINGA KVIETĖIA IR LAUKIA

Gegužės 8 d. iš Vilniaus išplaukė dvilika savanorių, sumaniusių vandens keliais sujungti Lietuvos ir 2021-ųjų Lietuvos kultūros sostines. Tai vienas pirmųjų šiemet Lietuvos kultūros sostine tapusios Neringos projekto renginių. Per aštuonias dienas baidarininkai įveikė 400 kilometrų. Baidarių komanda „Vinetu Lituanu“ suplanavo keliauti į Nidą didžiausiomis Lietuvos upėmis – Nerimi ir Nemunu – bei daugiausia iššūkių keliančiu vandens ruožu – Kuršių mariomis. Tad dvi sostines jungiantis baidarininkų maršrutas vingiavo pro Vilnių, Jonavą, Kauną, Jurbarką, Panemunę, Rusnės salą, Uostadvarį. Komanda pasiekė Nidą gegužės 15 d.

PRISTATYTA PROGRAMA „KULTŪROS SALA“

Gegužės 7 d. Nacionalinėje dailės galerijoje surengtoje spaudos konferencijoje 2021-ųjų Lietuvos kultūros sostinė Neringa pristatė visų metų programą. Konferencijos dalyvių nuotoliniu būdu pasveikino Neringos savivaldybės meras Darius Jasaitis. Metų programą pristatė projekto „Neringa – Lietuvos kultūros sostinė 2021“ vadovas mero pavaduotojas Narūnas Lendraitis, Lietuvos nacionalinės filharmonijos generalinė direktorė Rūta Prusevičienė, atlikėjas, kompozitorius Andrius Mamontovas, choreografė Agnija Šeiko, operos solistė Lauryna Bendžiūnaitė. Spaudos konferenciją moderavo Neringos garbės ambasadorius žurnalistas Edmundas Jakilaitis. Šiųmetę kultūros sostinę globoja Prezidentas Valdas Adamkus.

NERINGA
LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖ
2021

NIDOS KULTŪROS IR TURIZMO
INFORMACIJOS CENTRAS

„Kultūros sostinė – didelė garbė ir dar didesnė atsakomybė. Neringa yra skirta kūrybai. Tad kviečiu visus neabejingus Neringai šiais metais aplankyti kultūros renginius, kurie, neabejoju, papuoštų bet kurią, net ir Europos, sostinę“, – spaudos konferencijoje kalbėjo Neringos savivaldybės meras Darius Jasaitis.

Kaip pabrėžė Narūnas Lendraitis, „Kultūros salos“ projektą sudaro keturios programos: UNESCO ir pasaulis, Bendruomenė ir krašto vaizdis, Kūrybinės rezidencijos, Paveldas ir istorija. Jas jungianti ašis – Išmanioji kultūra.

„Neringa – ypatinga erdvė. Kūrybinio įkvėpimo menininkai čia sėmėsi ne vieną dešimtmetį. Viliamės, jog įvairi „Kultūros salos“ programa atlieps lankytojų lūkesčius, – sakė projekto vadovas Narūnas Lendraitis. – Lietuvos kultūros sostinė nėra šventė ar festivalis. Tai – projektas, kurio metu turi įvykti pokytis miesto

bendruomenėje. Todėl ir kultūros sostinės veiklas Neringoje įgyvendina ne tik profesionalūs menininkai, bet ir vietos kultūros įstaigos, bendruomenės, kūrėjai, įvairūs partneriai.“

Lietuvos kultūros sostinės metais Neringa ketina pristatyti plačią specialiųjų projektų ir auditorijos pamėgtų tradicinių renginių programą, kurią papildys naujos kūrybinės iniciatyvos – iš viso daugiau kaip 100 įvykių, žadančių įvairias kultūrinės patirtis.

SUSITIKIMŲ IR KŪRYBOS SALA

Lietuvos kultūros sostinės atidarymo renginys „Laikas nė(e) rimui“ Neringoje įvyks birželio 12 d. Juo Lietuvos žmonės ir vietiniai Neringos gyventojai kviečiami pasinerti į Lietuvos kultūros sostinės metus ir atrasti Neringą kaip susitikimų ir kūrybinės erdvės salą.

„Norime pakviesti į šią vietą pažvelgti ne tik kaip į banalią atostogų vietą. Tad ir formatą pasirinkome pakankamai atsargų. Atidarymas vyks Parnidžio kopos papėdėje, ant trijų Nidos molų. Kviesame žiurovus dalyvauti spektaklyje-kelionėje be didelių scenų, garso, šviesų. Istoriniai faktai, dokumentika, pasakojimai supinami į libretą bus perduodami žiurovams ausinių pagalba. Spektaklio scenografiją sukūrė Sigutė Šimkūnaitė, kostiumus – Sandra Straukaitė, muziką – Kristijonas Lučinskas, libreto autorė – Sondra Simana. Kuršių nerija yra unikali vieta, tad ir atidaryme siekiame išvengti patosinių klišių“, – apie sumanymą kalbėjo renginio režisierė ir choreografė Agnija Šeiko.

Birželio 27 d. bus pristatytas išskirtinis „Kultūros salos“ projektas „Grynumas“. Muzikos ir vizualinio meno projektą, kalbantį apie žmogus santykį su Kuršių nerijos gamta, kuria kompozitorius ir muzikantas Andrius Mamontovas bei vizualinių instaliacijų kūrėja Jolita Vaitkutė.

„Grynumas yra tas žodis, prie kurio mes priartėjome, svarstydami, kas mus traukia Kuršių nerijoje. Viskas ten atrodo taip gryna: idealus miškas, idealus paplūdimys, ideali gamta. Instaliacija pušyne Tylos slėnyje – įspėjanti, kalbanti apie gamtos trapumą, kokias pasekmes turi prisilietimas prie gamtos“, – spaudos konferencijoje kalbėjo A. Mamontovas.

Rugpjūčio 28 d. Tylos slėnyje A. Mamontovas surengs solinį koncertą. Jame skambės puikiai žinomos ir naujos A. Mamontovo dainos, kuriose panaudoti autentiški Kuršių nerijoje įrašyti gamtos, miško garsai. „Kaskart laukiu susitikimo su Kuršių nerija. Tai – ypatinga vieta, kuri mūsų visų ir ten gyvenančių žmonių pastangomis išlieka gryna“, – įsitikinęs atlikėjas.

Dar vienai ypatingai premjerai į Neringą ateinančią vasarą ketinama suburti tarptautinę menininkų komandą – Nidoje bus statoma G. F. Hendelio barokinė opera „Acis ir Galatėja“. Pastatymui vadovaus dirigentas Trevor Pinnock, operos režisierius – Frederic Wake Walker. Šiam pastatymui į gimtąją Neringą sugrįš pasaulinio pripažinimo sulaukusi operos solistė Lauryna Bendžiūnaitė.

„Esu gimusi ir užaugusi Nidoje. Šiuo projektu atiduodu gražą gimtajam kraštui. Operos pastatymui vadovaujantis dirigentas Trevor Pinnock – įvykis ne tik Neringai, bet ir visai Lietuvai. Man pačiai galimybė dirbti su tokio kalibro menininku yra neįkainojama galimybė. Ši opera bus lyg ritualinis bendruomenės susiejimas, trylika metų brandinta idėja, kuri pagaliau bus įkūnyta“, – džiaugėsi Galatėjos vaidmenį operos pastatyme atliksianti L. Bendžiūnaitė.

ATGIMS NERINGOS LEGENDA

Lietuvos nacionalinė filharmonija, kasmet Neringoje rengianti tarptautinį kamerinės muzikos festivalį „Kuršių nerija“, kultūros sostinei šiemet dedikuoja naują kūrinį – kamerinę operą-triptiką „Neringa“. Libretą šiai operai remdamasi Eduardo Mieželaičio legenda apie milžinę Neringą parašė neringiškę Gintarė Dikšienė, muziką kuria kompozitoriai Vaida Striaupaitė-Beinarienė, Loreta Narvilaitė ir Algirdas Martinaitis, vizualinę stilistiką – neringiškaiai Jūratė Bučmytė ir Albertas Krajinskas. Operos premjera numatyta rugpjūčio 14 d. Juodkrantėje.

„Opera bus lyg ritualinis bendruomenės susiejimas, trylika metų brandinta idėja, kuri pagaliau bus įkūnyta“, – džiaugėsi Galatėjos vaidmenį operos pastatyme atliksianti Lauryna Bendžiūnaitė.

„Grynumas yra tas žodis, prie kurio mes priartėjome, svarstydami, kas mus traukia Kuršių nerijoje“, – spaudos konferencijoje kalbėjo Andrius Mamontovas.

„Atidarymas vyks Parnidžio kopos papėdėje, ant trijų Nidos molų. Siekiame išvengti patosinių klišių“, – apie sumanymą kalbėjo renginio režisierė ir choreografė Agnija Šeiko.

Savivaldybių žinios

„Savivaldybių žinios“
leidžiamas nuo 1996 m.

Markučių g. 15, LT-11347 Vilnius,
el. p. info@savzinios.lt, interneto svetainė www.savzinios.lt
Direktorė Lina Belevičienė, tel. 8685 39454,
redaktorius Romas Gurklys, tel. 8685 39452,
Facebook savzinios leva Cataldo, cataldoieva@gmail.com

Spausdina AB „Spauda“,
Laisvės pr. 60, LT-05120 Vilnius,
www.spauda.com
ISSN 1392–2467

Mūsų partneriai
STRUCTUM
Mano Kraštas

„Pasaulinė pandemija sugražino mums pačius žymiausius atlikėjus, kuriuos turėsime galimybę išgirsti ir Neringoje. Jei neturėtumėm kūrėjų ir atlikėjų Lietuvoje, po karantino liktumėm „branduolinėje žiemoje“. Tai, kaip dabar sužydės Neringa, Kuršių nerija, rodo kad kūrėjai neprarado jėgų, noro ir mes vieni kitus sustipriname“, – spaudos konferencijoje kalbėjo Lietuvos nacionalinės filharmonijos generalinė direktorė Rūta Prusevičienė.

Neringoje – Lietuvos kultūros sostinėje kitąmet bus minima Nidos sielos, maestro Vytauto Kernagio 70-ųjų gimimo metų sukaktis. Su specialia Vytauto Kernagio dainų koncertine programa ketinama pabaigti kultūros sostinės metus ir simbolinį gintarinį medį perduoti būsimai sostinei.

PLĖTOS KŪRYBINIŲ REZIDENCIJŲ PROGRAMĄ

Neringos savitumą itin vertina menininkai, rašytojai, filosofai, keliautojai. „Kultūros salos“ projekte reikšminga vieta tenka kūrybinių rezidencijų programai, atveriančiai kūrėjams neišsėmiamus Neringos horizontus. Pasak projekto organizatorių, Lietuvos kultūros sostinės metai Neringai – puiki galimybė išvystyti ilgalaikę strateginę kūrybinių rezidencijų programą, apjungiančią kūrybines erdves ir stipendijas menininkams.

Šią vasarą kūrybinėms idėjoms atsivers Nidos centre esantis buvęs Žuvininkystės ūkio pastatas. Projekto metu jis virst tradicinių renginių, kūrybinių susitikimų, menininkų rezidencijų vieta – „Menų zona“. Ant to paties pastato bus kuriama ir gatvės meno neofreska „Mes ir jie“.

Išskirtinis šios programos projektas – kompozitoriaus Jono Jurkūno sukurta garsinė opera-pasivaikščiojimas „Nidos mokyklos kronikos“, kurios premjera numatyta birželio 30 d. Šio kūrinio literatūrinio pagrindu tapo dr. Gitano Nausėdos, dabartinio LR Prezidento, ir Vilijos Gerulaitienės 2016 m. sudaryta knyga „Nidos mokyklos kronikos“.

Vasaros pradžioje bus pristatomas solo žygių maršrutas „Nidos sklaidymo mokykla“. Šiluoju metų laiku vyks ir Neringos savivaldybės V. Miliūno bibliotekos inicijuoto literatūrinio maršruto „Ižodintais Kuršių nerijos pėdsakais“ renginiai, padėsiantys atrasti vietas Neringoje, idealiausiai tinkančias skaitymui.

Programoje „Bendruomenė ir kraštovaizdis“ išsiskiria projektas „Eko karta“. Birželio–spalio mėn. Neringos mėgėjų meno kolektyvai kartu su Kuršių nerijos nacionaliniu parku bei skirtingų sričių ekspertais kvies vietas bendruomenę įsitraukti į menines programas ir mokslininkų dirbtuves taip atsigręžiant į ekologines bei iš to kylančias socialines problemas – vandens, saulės, vėjo, smėlio, miškų.

Rugsėjį kartu su sporto ir sveikatingumo festivaliu „Sveika, Neringa!“ planuojamas bėgimas „Europos pašto keliu“.

Programoje „UNESCO ir pasaulis“ Kuršių nerijos nacionalinis parkas rudenį planuoja surengti tarptautinę konferenciją, suteikiančią galimybę padiskutuoti, ką reiškia gyventi UNESCO teritorijoje. Liepos 10–17 dienomis Nidoje įvyks jubiliejinis 25-asis tarptautinis Thomo Manno festivalis „Kultūros kraštovaizdžiai. Pakrantės“.

„Šis titulas, ir tai svarbiausia, vėl sutelks bendruomenę. Tikiu, jog tai stiprins tapatybės jausmą ir suvokimą, jog kiekvienas yra svarbus ir būtinas, kuriant svetingą ir atvirą Neringą“, – apibendrina projekto vadovas N. Lendraitis.

www.kulturossala.lt

KULTŪRINIAI MARŠRUTAI

„Kultūros sostinės“ programoje išskirtinis vaidmuo tenka kultūriniais maršrutams. Jie sukurti taip, kad Neringos gyventojai ir svečiai galėtų individualiai ar nedidelėmis grupėmis jiems patogiu metu susipažinti su Neringos gamtinio ir kultūrinio paveldo vertybėmis.

Neringa – Lietuvos kultūros sostinė 2021

Darius JASAITIS
Neringos savivaldybės meras

NERINGA: TURIME DAUG LŪKESČIŲ IR AMBICIJŲ

Lina PUSVAŠKYTĖ

PIRMIEJI MĖNESIAI – DARBINGI

Žingsnis link regionų, tuo pačiu ir link savivaldybių didesnio savarankiškumo šiemet žengtas – prieš porą mėnesių veiklą pradėjo savarankiškos regioninės plėtros tarybos. „Pirmieji savarankiškos Klaipėdos regiono plėtros tarybos veiklos mėnesiai buvo darbingi ir neatsilikta nuo ankstesnių tempų, – pasiteiravus apie juridinį statusą įgijusios regioninės plėtros tarybos darba, sako Neringos savivaldybės meras Darius Jasaitis. – Tačiau vertinti kiek daugiau galimybių atveria taryboms suteiktas savarankiškumas, kol kas sudėtinga. Turėtų praeiti daugiau laiko po šių pasikeitimų. Bet, žinoma, yra viltis, kad bus geriau.“

Klaipėdos regionas jau kelintus metus turi asociaciją „Klaipėdos regionas“. Apie tai, kuo asociacija naudinga kiekvienai regiono savivaldybei ir ar verta toliau tęsti jos veiklą regiono plėtros taryboms tapus savarankiškoms, pasak mero, tarp merų vyko nemažai diskusijų. „Daugelio sutarimu, asociacijos „Klaipėdos regionas“ indėlis vertinamas kaip tikrai svarus ir svarbus, – pabrėžia Darius Jasaitis. – Tačiau jei ateityje bus matoma, kad minėtos asociacijos ir Klaipėdos regiono plėtros tarybos funkcijos dubliuojasi, be abejo, svarstysime, ar verta toliau tęsti asociacijos veiklą. Dabartinėje stadijoje džiaugiamės, kad jau asociacija yra parengusi regiono strategiją, kuri turės svarų indėlį ir Neringos savivaldybei, ir visam Klaipėdos regionui.“

NERINGOS SVARBA REGIONUI

„Manau, kad Neringos kurortas, kaip ir Palangos, turi tikrai didelės įtakos regiono plėtrai, ypač turizmui, – pasiteiravus apie Neringos indėlį į Klaipėdos regiono plėtrą, teigia Darius Jasaitis. – Jau vien vertinant tai, kiek čia apsilanko tiek Lietuvos, tiek kitų šalių valdžios atstovų – prezidentų, premjerų,

vyriausybės atstovų. Taip pat reiktų įvertinti ir į Klaipėdą atplaukiančių pilnų kruizinių laivų skaičių – kažin kiek jų sulauktume, jei Neringa nuo jų atsiribotų. Manau, į Neringą reiktų žvelgti kaip į didelę vertybę Lietuvai ir pasauliui, ją puoselėti ir saugoti.“

Šios kadencijos Seime įkurta Laikinoji Neringos bičiulių grupė. Mero teigimu, neringiškiai tikisi šios grupės palaikymo diskutuojant su centrine valdžia dėl Neringos kurorto ateities. „Neringa – tai tikrai specifinė vietovė, su savo teritoriniais ypatumais, gamtiniais iššūkiais, bendruomeninėmis ir kultūros paveldo vertybėmis. Ne vieną pasitarimą turėjome ir su Laikinoja Neringos bičiulių grupe – dėl verslinės žvejybos išsaugojimo Neringoje, dėl teritorijų planavimo sudėtingumo, rengiant dviračių ar pėsčiųjų takų rekonstrukcijos planus, taip pat dėl Preilos, Pervalkos ir Nidos krantinių būklės, kuri yra kritinė. Viliuosi, kad parlamentinės grupės nariai kiek galės, tiek padės siekiant Neringai ir jos gyventojams bei svečiams naudingų tikslų ir juos įgyvendinant, o kaip bus – parodys laikas“, – lūkesčiais dalijasi Neringos savivaldybės meras.

BENDRŲ INTERESŲ RATAS PLEČIASI

Neringa – vienintelė savivaldybė Lietuvoje, kur ta pačia teritorija rūpinasi ir savivaldybė, ir Kuršių nerijos nacionalinis parkas. Tad kai kurių klausimų skirtingas traktavimas ne visada skatina pozityvius santykius. „Pastaruoju metu derinant savivaldos ir nacionalinio parko interesus tikrai atsiranda pokyčių. Pastebimas didesnis priartėjimas prie bendro matymo ir vizijos, gaudesnis bendradarbiavimas, kartu su Kuršių nerijos nacionalinio parko atstovais įgyvendinama begalė bendrų projektų, kurių geras rezultatas dažnu atveju ir suvienija. Manyčiau, keičiasi tiek savivaldos požiūris, tiek ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos nusiteikimas įvairiais turizmo plėtros klausimais“, – pasidžiaugia meras.

NESIEKIA PERTEKLINIŲ PRAMOGŲ

Šiemet Neringa yra Lietuvos kultūros sostinė, o tai, kaip pristatant Kultūros sostinės 2021 programą pabrėžė meras, savivaldybei yra didelė garbė ir atsakomybė. „Neringa yra skirta kūrybai. Tad kviečiu visus neabejingus Neringai šiais metais aplankyti kultūros renginius, kurie, neabejoju, papuoštų bet kurią, net ir Europos, sostinę, – kviečia Darius Jasaitis.

Kultūros sostinės ir tradiciniai Neringos renginiai, kaip pažymi meras, atspindi klasikinę Neringos kurorto veidą, kurio stengiamasi neardyti perteklinėmis pramogomis ar paslaugomis.

„Be abejo, siekiame didesnio komforto tiek vietiniams gyventojams, tiek atvykstantiems poilsiautojams, gerindami infrastruktūrą, siekdami sutvarkyti viešąsias erdves ir nuo sovietmečio užsistovėjusius pamirštus pastatus – tuos žymius pasikeitimus galėsime pamatyti ir įvertinti jau artimiausioje ateityje“, – pastarąjį meto kurorto verdančius darbus apžvelgia meras.

Tuos, kurie laukia audringo turizmo Neringoje proveržio, meras kiek apramina, nes pasak jo, Neringoje ženklios turizmo plėtros negali būti. Turizmo plėtra skatinama ne į plotį, bet į gylį. „Mūsų tikslas yra, kad viešbučiai ir apartamentai būtų kuo labiau užpildyti pagal jų esamas galimybes. Ir ne tik vasaros sezono metu. Siekiame, kad ir kiti vietiniai verslai galėtų išsilaikyti ir uždirbti iš turizmo, – mintimis dalijasi meras Darius Jasaitis ir priduria, kad nuo pandemijos labiausiai nukentėjo ne sezono metu veikiantys verslai. – Praėjusių metų vasara, nepaisant visų iššūkių, buvo ištisai sėkminga ir aktyvi – laikantis saugumo rekomendacijų pavyko priimti ir aptarnauti pakankamai didelį poilsiautojų srautą. Šiemet tikimės, kad sunkiausi metai COVID-19 atžvilgiu jau praėjo, tiesiog išmoksime gyventi kiek kitaip, turėtų padėti ir šalyje įsibėgėjusi vakcinacija. Tad tikimės, kad šis vasaros sezonas bus toks pats sėkmingas kaip ir praėjęs.“

VERTA ATRASTI PALANGĄ IŠ NAUJO

Jurgita VANAGĖ.

„Išties Palanga regiono turizmui kuria itin didelę pridėtinę, ekonominę, socialinę, kultūrinę vertę ne tik kaip didžiausias Lietuvos kurortas, bet ir kaip miestas, generuojantis didžiausius turistų srautus, – pasiteiravus, koks Palangos indėlis į regiono plėtrą mintimis dalijasi Šarūnas Vaitkus. – Lietuvos statistikos departamento duomenis, Palanga yra Lietuvos kurortinių savivaldybių lyderė pagal apgyvendinimo įstaigų skaičių. Taip pat svarbu paminėti, kad Palangoje savo veiklą vykdo daugiausiai 5 žvaigždučių viešbučių ne tik regiono atžvilgiu, bet ir tarp visų Lietuvos kurortų. Maitinimo įstaigų kurorte yra gerokai per 100, ir jau formuojasi tikra gastronomicinė kultūra, žymūs virtuvės šefai kuria tikrus kulinarinius šedevrus. Taigi kokybiškų paslaugų teikimas turizmo sektoriuje yra neatsiejamas Palangos miesto turizmo plėtos rodiklis bei konkurencingumo skatinimas regione.“

Kaip pabrėžia meras, itin svarbus turistinis traukos objektas yra kurorto gamtiniai ištekliai, nes greitėjantis gyvenimo tempas kuria kokybiško poilsio poreikį, „perkraunant smegenis“ naujai darbo savaitei ar naujiems projektams. Todėl labai išaugo nuotoliniu būdu dirbančiųjų persikėlimas į Palangą, suaktyvėjo nekilnojamojo turto rinka. Palangoje kaip niekad išduodama itin daug statybos leidimų poilsio paskirties statiniams ir viešbučiams statyti.

Kalbant apie atvykstantį turizmą iš užsienio, iki pandemijos Palangos oro uosto veiklos rodikliai buvo labiausiai augantys tarp Lietuvos oro uostų. „Vienu metu buvo nusistovėjęs daugiau nei 10 skirtingų skrydžių krypčių. Šiomet numatyta oro uosto pakilimo tako rekonstrukcija tikrai prisidės

vėl „užkuriant“ atvykstantį turizmą ne tik į Palangą, bet ir visą regioną. O Šventosios uosto atgaivinimas dar labiau darys įtaką pakrančių turizmo plėtrai Baltijos regiono mastu, – sako Šarūnas Vaitkus. – Jeigu kalbėtume apie kultūrinį turizmą, reikia pasakyti, kad Palangoje kasmet vyksta begalė renginių. Pandemija, gailla, nukėlė Europinio lygio renginį „Europos varinių pučiamųjų čempionatas“ iš 2020 m. į 2024 m. Neabejojama, kad Palanga su šiuo renginiu išties pritrauks labai daug užsienio turistų į visą regioną.“

Pasak pašnekovo, kultūrinio turizmo puoselėjimas yra vienas svarbiausių stabilaus augimo ir paveldo išsaugojimo garantų. Todėl Palangoje rekonstruota labai daug grafų Tiškevičių paveldo objektų, kurie įveiklinti ir perduoti bendruomenės reikmėms. Čia paminėtini ir Gintaro muziejus, ir vila Anapolis, kurioje veikia Palangos kurorto muziejus, atgimęs Kurhauzas, kur vyksta koncertai, spektakliai ir kitos kultūrinės veiklos, įrengta teatro salė, pasidairyti į Palangą galima iš bažnyčios bokšte esančios apžvalgos aikštelės.

„Palangos miesto savivaldybei tenka didelis vaidmuo Klaipėdos regione plėtojant pakrančių ir paplūdimių turizmą. Vienas svarbiausių prioritetų darniai vystant pakrančių (ekologinį) turizmą regione – dviračių turizmo infrastruktūros plėtra, sustiprinanti Klaipėdos regiono konkurencingumą, mažinanti turizmo sezoniskumą bei suteikianti galimybes bendradarbiauti regiono savivaldybėms, plėtojant darnaus judumo priemones ir dviračių takų trasų tinklą. Palangoje tam skiriamas didelis dėmesys, – pasakoja meras. – Visi šie veiksniai kuria modernią bei kokybišką gyvenimo ir poilsio aplinką ne tik Palangoje, bet ir duoda didelę naudą visam regioniniam turizmui.“

Šarūnas VAITKUS
*Palangos miesto meras,
Asociacijos „Klaipėdos regionas“
prezidentas, Lietuvos savivaldybių
asociacijos viceprezidentas*

VERTA APLANKYTI

Palangoje sukurta daug infrastruktūros, kur renginiai ir lankomi objektai yra pritaikyti veikti ištisus metus. Tai ir Palangos koncertų salė, Kurhauzas, Palangos kurorto muziejus, Palangos baseinas, Palangos sporto arena ir t.t. Taigi ir renginiai, ir lankyti objektai veikia visus metus.

„Kalbant apie laisvalaikio praleidimo galimybes vertėtų paminėti, jog šeimas su mažais vaikais kviečiame į Vaikų ir Lietuviškų pasakų parkus. Mėgstantiems ilgus pasivaikščiojimus siūloma užsukti į Palangos Birutės parką, pasiivaikščioti ypatinga istorinę dviasį perteikiančią Grafų Tiškevičių alėją. Neaplenkite ir tik pernai atidarytos Palangos kurorto muziejaus interaktyvios ekspozicijos, – dėmesio vertus objektus vardina meras. – Šiomet Palangai ypatingi metai – sukako 100 metų nuo dienos, kuomet Palanga Tarptautinio arbitražo sprendimu buvo grąžinta Lietuvai. Kurortas itin reikšmingas ne tik regionui, bet ir visai Lietuvai, tačiau dėl Palangos reikėjo gerokai pasistengti, išsiderant iš Latvijos mūsų valstybei svarbų pajūrio ruožą.“

Palangai šie metai išskirtiniai ir dėl to, kad šiemet minimas ir žymaus skulptoriaus, menininko Antano Mončio gimimo 100 metų jubiliejus. Tad šia proga bus organizuojami renginiai specialiai šioms ypatingoms progoms pažymėti.

„Taip pat, kaip ir kiekvienais metais, tradiciškai Palangos Birutės parko rotundoje planuojamas Palangos orkestro organizuojamas

pučiamųjų muzikiniai vakarai „Orkestro vasara“ ir tarptautinis pučiamųjų festivalis „Amber Wind“, kurie miesto svečiams sukuria ypatingą nuotaiką. Klasikinės muzikos mylėtojus džiugins Tarptautinis M. K. Čiurlionio muzikos festivalis ir festivalis „Pasaulio balsai“, Kurhauzo muzikos vakarai. Planuojama, jog vaikus ir jų tėvus kvies atvykti daug metų Palangoje vyksiantis „Laumės juosta“ festivalis. Pasiilgusius gero kino Palanga kvies į Prancūzų kino festivalį „Palanga, mano meile“. Nepamirškime ir 1006 km lenktynių. Ir tai tik pagrindiniai planuojami renginiai, kuriuos paminėjau. Taigi vasaros renginių programa Palangoje išties leis kiekvienam pagal savo skonį išsirinkti kaip praleisti savo laisvalaikį. Žinoma, viskas priklausys nuo epidemiologinės situacijos šalyje, – Palangos siūlomas pramogas apžvelgia meras ir priduria. – Kiekvienais metais kviečiame svečius atrasti Palangą iš naujo ir pamatyti pokyčius kurorte. Palanga keičiasi ne tik dėl atsinaujinančios infrastruktūros, renginių, bet ir atsiranda naujų objektų, kuriuose ir gyventojai, ir miesto svečiai visada suranda artimą sau veiklą.“

Šiais metais apsilankę Palangoje tikriausiai pastebės šiųmetę naujovę – restauruotą medinę Kurhauzo dalį. Puošnioje medinėje dalyje įrengta teatro salė (jos Palanga iki šiol neturėjo), taip pat – reprezentacinė salė, kurioje galės būti registruojamos ne tik palangiškių, bet ir kitų šalies miestų gyventojų santuokos.

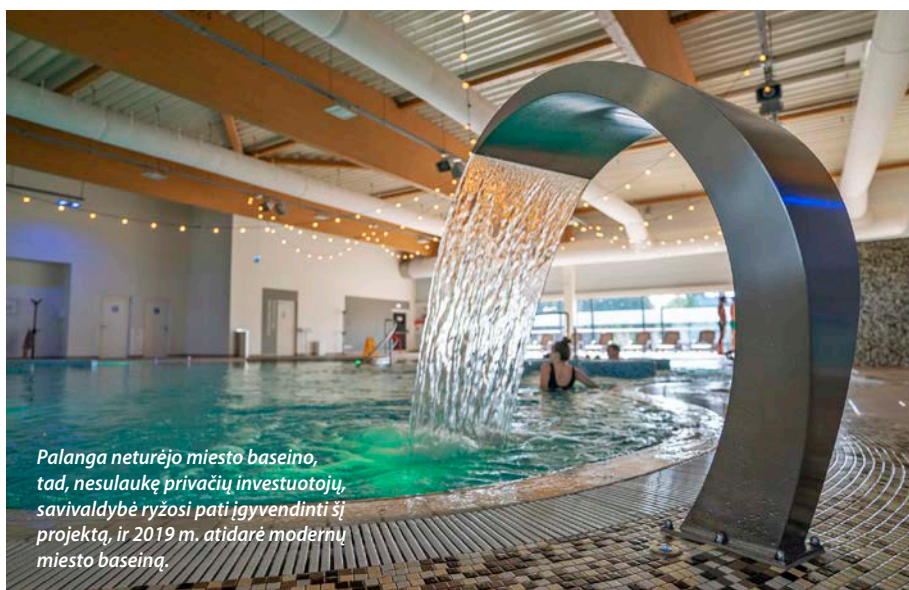
Svečius pasitiks ir atsinaujinusi Šventosios centrinė aikštė – rudenį baigta jos rekonstrukcija, tad Šventoji pasidabino dar viena patrauklia laisvalaikio praleidimo erdve. Projektuojant būsimą aikštę buvo numatytos erdvės ne tik renginiams, jaukiems pasisėdėjimams prie kavos ar arbatos puodelio, bet ir vaikams žaisti skirtas zonos. Į bendrą atnaujintą aikštės vaizdą puikiai įsilieja ir čia įrengtas paviljonas. Miesto renginių metu paviljono fasadas – lygi baltos spalvos tinkuota siena – paverčiamas dideliu ekranu, skirtu projekcijoms ar vaizdui transliuoti. Tai jau spėjo įvertinti kino mėgėjai.

Dar viena šiųmetę naujovė – atnaujinta Gintaro muziejaus ekspozicija, ji neabejotinai patiks tiek vyresniems lankytojams, tiek ir mažiesiems. Atnaujintą ekspoziciją sudarė muziejaus specialistai kartu su dailininku Sauliumi Valiumi. Mažieji muziejaus lankytojai laukiami jiems skirtoje naujoje erdvėje – susibūrę po Gintaro medžiu, jie galės spalvinti specialiai sukurtą knygelę apie gintarą, pažaisiti žaidimą „Gintaro kelias“.

Daug įdomios atraktyvios veiklos tiek mažiesiems, tiek ir suaugusiems žadama Palangos vasaros skaitykloje.

Mėgstantiems lankytinus objektus atrasti interaktyviai, drąsiai galima rekomenduoti įvairių maršrutų ir trasų #walk15 mobiliojoje programėlėje, pvz. „Atrask senąsias Palangos vilas“, „Atrask Palangos legendas“ ir t.t.

Karantino metu buvo puiki proga restoranams ir kavinėms išbandyti naujus skonių, ir

Palanga neturėjo miesto baseino, tad, nesulaukę privačių investuotojų, savivaldybė ryžosi pati įgyvendinti šį projektą, ir 2019 m. atidarė modernų miesto baseiną.

daugelis išnaudojo šį laikotarpį savo valgiaraščiams atnaujinti. „Taigi kviečiame apsilankyti Palangoje ne tik vasarą, bet ir visus metus ir kaskart atrasti mūsų kurortą iš naujo“, – kviečia meras Šarūnas Vaitkus.

DEŠIMTMEČIO POKYČIAI

Šiomet Šarūnui Vaitkui sukaktis – sukabo dešimt metų, kai jis tapo Palangos meru. „Prieš dešimt metų Palanga buvo kitokia. Šiandien galiu drąsiai pasakyti – dabar Palanga yra ant sėkmės bangos, gyventojų skaičius didėja, daugėja investicijų. Žinoma, kurorto pokyčiai yra ne vieno asmens, o visos komandos, visų palangiškių nuoširdaus darbo rezultatas, – veiklos dešimtmetį apibūdina meras. – Džiaugiuosi, kad Palangą pamėgo šeimos su vaikais, čia jie kuria savo gyvenimus, nes Palanga yra sutvarkyta, patraukli ne tik poilsiuoti, bet ir nuolat gyventi. Per pastaruosius kelerius metus Palangoje, kitaip, nei daugelyje Lietuvos savivaldybių, pastebimas gyventojų skaičiaus augimas. Per pastaruosius trejus metus Palangos gyventojų skaičius išaugo net 6,8 proc., Palanga yra sparčiausiai augantis miestas Lietuvoje.

Kas dar per dešimtmetį pasikeitė Palangoje? Vienas svarbiausių darbų – atnaujintas ir atieties kartoms išsaugotas grafų Tiškevičių paveldas: su valstybės, ES pagalba buvo atnaujintas Birutės parkas, iš pagrindų sutvarkyti grafų Tiškevičių rūmai, naujam gyvenimui prikelta vila „Anapolis“, šiandien joje veikia Kurorto muziejus, atstatytas Kurhauzas, kuris turi ypatingą istorinę ir kultūrinę vertę.

Siekdami, kad Palanga būtų ne tik vasaros sostinė, o išties metus veikiantis tarptautinis kurortas, atnaujinome miesto kultūrinės erdves. Vienas iš įgyvendintų ambicingų projektų – Koncertų salės statyba. Šiandien turime tarptautinių ekspertų pripažintą salę, kurioje vyksta aukšto lygio renginiai. Restauravę vilą „Anapolis“ turime puikią parodų ir renginių salę, kur gali vykti koncertai ir kiti renginiai. Restauravę Kurhauzą turime puošnią kamerinę salę, mini teatro salę, reprezentacinę salę. Kurhauzas tapo kultūros pasididžiavimas.

Daug pokyčių ir sporto srityje – šiandien turime universalią sporto areną, rekonstruotą miesto stadioną. Ir kita svajonė įgyvendinta – juk Palanga neturėjo miesto baseino, tad, nesulaukę privačių investuotojų, ryžomės patys įgyvendinti šį projektą, ir 2019 m. atidarė modernus miesto baseinas. Jame vaikai nemokamai mokosi plaukti, Sporto mokyklos auklėtiniai nemokamai rengia treniruotes, ten sportuoja vaikai, kūdikiai, mamos, senjorai. Sukūrėme puikų socialinį objektą, kadangi kainos čia prieinamos ir senjorams, kurių pajamos nedidelės. Nemokamomis paslaugomis vaikai jau pasinaudojo 33 tūkst. kartų, o kurorto senjorai turi galimybę lengvatinėmis sąlygomis, už jiems prieinamą kainą džiaugtis vandens pramogomis. Gyventojai turi ir viešąją pirtį.

Kempingas Nemirsetoje – dar vienas itin sėkmingas projektas. Šiandien Palangos kempingas – vienas iš pavyzdinių objektų, įvertintas tarptautiniu mastu. Čia gali apsisėdėti atvykstantieji nameliais ant raštų, norintys gyventi palapinėse ar poilsio namukuose.

Labai svarbu ir sutvarkyta miesto infrastruktūra, gatvės, viešosios erdvės. Daugelis Palangos svečių dar tikriausiai atsimena, kiek prieš dešimtmetį tekdavo laukti transporto spūstyse, norint išvažiuoti ar įvažiuoti į miestą didesnių renginių metu. O ir pačiame mieste buvo didžiulis automobilių srautas. Šiandien miestas kitoks – valstybė pastatė aplinkkelį, kurio vertė – 40 mln. eurų, ir tai iš esmės pakeitė situaciją. Per metus aplinkkeliu pravažiuoja apie 3 mln. automobilių, kurie būtų miesto gatvėse. Atnaujinti ir visi įvažiuojami į Palangą bei Šventąją – tai taip pat svarbu vairuotojams.

Šiais metais buvo pasirašyta Šventosios uosto žvejybos infrastruktūros sukūrimo rangos darbų sutartis. Darbai uosto teritorijoje jau prasidėjo.

Įgyvendinta nemažai ir socialinių projektų, atnaujinti švietimo įstaigų pastatai, didelis dėmesys skiriamas palangiškių gyvenamajai aplinkai.

Visi šie kurorto pokyčiai yra svarbūs ne tik vietos gyventojams, juk Palanga, kurioje ilsisi 80 proc. Lietuvos gyventojų, yra mūsų visų, ji yra mūsų šalies vizitinė kortelė.“

Grafų Tiškevičių rūmai su Žimos sodu perduoti Kretingos muziejui.

Antanas KALNIUS
Kretingos rajono savivaldybės meras

KRETINGOS RAJONE – NAUJI MARŠRUTAI, PASLAUGOS IR SUSITIKIMAS SU LIETUVIŠKŲJU DA VINČIU

Albertas BARAUSKAS

Klaipėdos regionas įvairiose srityse yra minimas kaip pavyzdinis šalies regionas, regioninio bendradarbiavimo ir lyderystės pavyzdys – regiono pasiekiamumo ir žinomumo didinimo programa (skrydžiai), pirmoji Lietuvoje regioninė viešojo transporto sistema ir vieningas bilietas ir kt.

„Viena svarbiausių asociacijos pastarojo meto veiklų – regiono specializacijos rengimo proceso koordinavimas. Čia irgi galime pasigirti, kad esame pirmasis regionas Lietuvoje, pradėjęs rengti regioninę specializaciją ir jau turime aiškia, visų partnerių išgrynintą, regiono viziją, prioritetines kryptis ir jų įgyvendinimo planą artimiausiam dešimtmėčiui. Taip pat baigiame rengti vieningą regiono dviračių takų tinklo plėtros planą, regioninę turizmo strategiją“, – asociacijos „Klaipėdos regionas“ veiklą apžvelgia Kretingos rajono meras Antanas Kalnius.

RAJONE ĮDOMŲ OBJEKTAI, PATRAUKLIOS PASLAUGOS

Turizmas – geografinės padėties padiktuota rajono plėtros kryptis. „Šiandien galima konstatuoti, kad Kretingos rajonas pernai sėkmingai išnaudojo ir dėl koronaviruso pandemijos susidariusią situaciją bei sulaukė nemenko šalies poilsiautojų dėmesio. Savo vaisių davė 2020-aisiais skirtas gerokai didesnis dėmesys rajono rinkodarai, turizmo informacijos centro ir privačių rajono turizmo objektų poilsiautojams pasiūlytos naujos patrauklios paslaugos, – turizmo plėtrą rajone apžvelgia meras. – Sėkmingi praėję metai skatina tęsti darbus ir nenuleisti kartelės. Kaip ir pernai, Kretingos rajono svečius pakviesime į didžiulio dėmesio sulaukusias nuolatines ekskursijas.

Nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d., kiekvieną trečiadienį, poilsiautojai bus pakviesti į pažintį su pranciškonu vienuolynu, ketvirtadieniais lauks ekskursija po požemius, o sekmadieniais bus rengiama žavi kelionė po Tiškevičių dvaro parką. Taip pat šiemet, minit pranciškono, botaniko Jurgio Ambrozijaus Pabrėžos metus, nuo liepos 1 d. iki rugpjūčio 31 d., šeštadieniais, Kretingos svečius kviesime arbatėlės su istorijos prieskoniu. O išsilgusiems aktyvesnio poilsio ir gamtos patiks Salantų regioninio parko direkcijos organizuojami pažintiniai žygiai, kurie bus rengiami visą vasarą.“

Meras pasidžiaugia, kad šiemet Kretingos rajono turizmo informacijos centras parengė keturis naujus maršrutus įvairiausių poreikių poilsiautojams. Atostogaujantiems su vaikais rekomenduojama aplankyti naują Kretingoje Jauryklos parką, saldainių gamybos edukaciją „Dvaro saldaininėje“, Tiškevičių dvaro kompleksą. Nebus nuobodu „Nykštukų kaimelyje“, kuris yra įkurtas kaimo turizmo sodyboje „Vienkiemis“, pramogų parke „Boom“ ir daugybę veiksmo visai šeimai siūlančiame pramogų ir laisvalaikio komplekse „HBH“ Žibininkuose. Besiilgintys gamtos kviečiami aplankyti Kartenos piliakalnį, Erškėtiną, Orvydų sodybą-muziejų, Japonišką sodą, Baltų mitologinį parką, Dauginčių atodanga bei daugybę krašto piliakalnių. Ieškantiems nuotykių vertėtų užsukti vandenlenčių parką „313 cable park“, Kartenos aerodromą, daugybę vandens procedūrų siūlantį laisvalaikio ir sveikatinimo centrą „Atostogų parkas“. Kretingos rajoną įdomiai pažinti galima ir plaukiant baidarėmis. Norintys pajusti tikrąją Kretingos dvasią turėtų apsilankyti bent vieneriose motobolo rungtynėse, aplankyti pranciškonų vienuolyno ir bažnyčios ansamblį, Tiškevičių koplyčią-mauzoliejų, pasivaikščioti senais Kretingos parkais bei gatvelėmis.

LIETUVIŠKASIS DA VINČIS IR VYKSTANTYS STEBUKLAI

Seimas 2021-uosius metus paskelbė Jurgio Ambrozijaus Pabrėžos metais. „Natūralu, kad karantinas kiek pakoregavo parengtą Jurgio Ambrozijaus Pabrėžos metų minėjimo programą, dalį veiklų jau teko perkelti ir į internetinę erdvę, dalis jų dar laukia Kretingos gyventojų ir svečių šią vasarą, – sako Antanas Kalnius. – Vienas tokių, kaip minėjau, liepos ir rugpjūčio šeštadieninė bus rengiama ekskursija „Arbatėlė su istorijos prieskoniu“, siūlančios kelionę po Jurgio Ambrozijaus Pabrėžos pasaulį ir gyvenimą. Botanikas, gydytojas, kunigas, pranciškonas, mokytojas, augalų tyrinėtojas – J. Pabrėža dažnai vadinas lietuviškuoju da Vinčiu.“

Ekskursijoje bus galima pažinti J. Pabrėžos gyvenimo pradžią bei kaip ir kur formavosi jo unikali asmenybė. Simboliais tai atskleidžia įspūdingas J. Pabrėžai pastatytas paminklas. Užsukus į vidinį vienuolyno kiemėlį tyloje ekskursijos dalyviai išgirs jo vienuoliško gyvenimo pasakojimus, akies krašteliu žvilgtels į J. Pabrėžos celės langą, sužinos, kur buvo biblioteka, kurioje jis pildė ir taip didelį savo žinių bagažą. Taip pat vaikščiojant iškilioje vienuolio pėdomis bus galima išsiaiškinti, koks buvo jo indėlis į mokymo sistemą, kaip atsirado jo vardu pavadintos gatvė ir gimnazija. Ekskursijos dalyviai užsuks ir prie J. Pabrėžos kapo, kur, kaip paliudytų ne vienas žmogus, vyksta stebuklai. Taip pat šios ekskursijos metu bus prisimenama, koks didis botanikas J. Pabrėža buvo ir kad jis yra daugelio lietuviškų augalų pavadinimų krikštatėvis. Ekskursijos dalyviai šios kelionės metu susirinks savo ekologiškų, J. Pabrėžos ištyrinėtų vaistažolių puodelį ir bus pakviesti jaukiame gamtos prieglobstyje atsiimti arbatos su istorijos prieskoniu.

Jau šeštus metus sėkmingai vykdoma edukacinė programa „Žuvies kelias“ Drevernoje.

KLAIPĖDOS RAJONAS KVIETIA PASIVAİKŠČIOTI KULTŪRINIAIS IR SVEIKATINGUMO KELIAIS

Bronius MARKAUSKAS
Klaipėdos rajono savivaldybės meras

Ernesta BADALOVA

ĮŽVELGIA NAUJŲ GALIMYBIŲ

„Pirmaisiais naujos Klaipėdos regiono plėtros tarybos steigimo mėnesiais buvo daug organizacinių darbų ir problemų, – apie savarankiškos Klaipėdos regiono plėtros tarybos (KRPT) kalba Klaipėdos rajono meras Bronius Markauskas. – Regionų merai susitikime nutarėme, kad dalyvausime naujos KRPT steigime, prašysime savivaldybių tarybos tam pritarti ir skirti lėšų steigimui. Taip pat sutarėme, kad steigimo organizavimą patikėsime mūsų asociacijai „Klaipėdos regionas“. Visas procesas praėjo sklandžiai ir šiuo metu turime patvirtintus visus naujos KRPT valdymo organus. Asmeniškai daug tikiuosi iš atsirandančių galimybių, nes daug savarankiškiau tiek finansine, tiek organizacine prasme galėsime įgyvendinti regionų plėtros politiką. Asociacija „Klaipėdos regionas“ yra parengusi regiono specializacijos ir turizmo strategijas, regiono merai sutariame dėl pagrindinių tikslų ir priemonių kaip tai įgyvendinti. Dabar laukiame ES, Seimo ir Vyriausybės galutinio apsisprendimo dėl regionų plėtros politikos įgyvendinimo finansavimo paketo ir finansavimo administravimo taisyklių. Esame pasirengę startuoti.“

TURTINGA RAJONO ĮVAIROVĖ

Tradicškai Klaipėdos rajonas vadinamas keturių vandenų kraštu. „Mūsų rajonas įsikūręs išties nuostabioje vietoje. Turime jūrą, marias, ne vieną ežerą, upę. Čia ir Olando Kepurė, kurią

kasmet aplanko dešimtys tūkstančių žmonių, Karklė, Dreverna, Svencelė. Tad, be abejonės, turime nemažai įvairių edukacinių programų. Šiomet kviečiame turistus į gamtą, pasivaikščioti kultūriniais keliais ir sveikatos takais. Kuriame Šv. Jokūbo kelio Vakarų Lietuvoje atkarpa, „Pamario takus“, vedančius į Svencelės ir Tyrų pelkes. Prie jau sukurtų Sveikatos takų Karklėje jungsime dar vieną taką palei Kalotės ežerą. Taip pat kuriame pasivaikščiojimo takus „Kalnų takai“ Lapiuose“, – pasisvečiuoti nuostabiame krašte kviečia meras.

Turistai Klaipėdos rajone laukiami net 87 apgyvendinimo įstaigose. Čia galima išbandyti vandens sportą, įvairias edukacines programas, degustacijas ir kt.

„Šiomet jau šeštus metus sėkmingai vykdydysime edukacinę programą „Žuvies kelias“ Drevernoje. Jau dabar turime užsiregistravusių 18 grupių. Drevernoje bus vykdomos vikingų laikotarpio IX–XII a. patiekalų demonstracijos-degustacijos. Veiviržėnuose ir Judrėnuose sėkmingai vykdomos žemaitiško kulinarinio paveldo degustacijos“, – pašnekovas primena, kad ne tik akį yra kur paganyti, bet ir gomurį pamaloninti.

ŽVILGSNIS Į ARTIMIAUSIĄ DEŠIMTMEČIŲ

Balandžio pabaigoje rajono tarybai pristatyti strateginio planavimo dokumentai, kuriuose aptariama, kaip Klaipėdos rajonas gyvens ateinančių dešimtmečių. „Šiuo metu baigiame ruošti tris strateginius dokumentus artimiausiam

dešimtmečiui. Tai Klaipėdos rajono Kultūros strategija, Turizmo plėtros planas ir Strateginis plėtros planas. Į šį procesą pastaruosius metus buvo įsitraukę visi – tarybos, administracijos, savivaldybės įstaigų ir verslo atstovai, rajono bendruomenių nariai. Pavyko suformuluoti aiškias mūsų rajono plėtros vizijas iki 2030-ųjų. Kalbant apie Kultūros strategiją, išskyrėme dvi prioritetines kryptis – puoselėti Mažosios Lietuvos ir Žemaitijos kultūrą bei kurti integralios kultūros politiką. Šioje vizijoje iš esmės numatėme edukacinių programų, inovatyvių erdvių kūrimą, sieksime didesnio bendradarbiavimo su visuomene, skatinsime jos kūrybingumą“, – rengiamus dokumentus apžvelgia meras.

Turizmo plėtros plane didžiausias dėmesys skirtas darnaus ekologinio turizmo vystymui, įvaizdžio stiprinimui ir rajono žinomumui didinti. „Norime, kad į šį sektorių įsitrauktų kuo daugiau bendruomenių, nevyriausybinių, privataus sektorių atstovų, kad kartu galėtume Klaipėdos rajoną daryti kuo patrauklesnį apsilankantiems pajūryje. Rengiant Strateginį plėtros planą išskirti net trys prioritetai – Vietos savivaldos skatinimas ir viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas, Savivaldybės patrauklumo didinimas ir Savivaldybės tvarios plėtros skatinimas. Suformuotas ir mūsų savivaldybės identitetas, – darbus apibūdina rajono meras Bronius Markauskas. – Šie strateginiai dokumentai itin svarbūs. Mes esame vienas iš sparčiausiai augančių rajonų šalyje. Todėl siekiant užtikrinti darnų rajono vystymąsi ir plėtrą būtinas ir planavimas.“

Mažojoje kultūros sostinėje Barstyčiuose puikuoja trys didžiulės skulptūros: velnias, laumė ir ragana.

Petras PUŠINSKAS
Skuodo rajono savivaldybės meras

SKUODO RAJONAS – VERTA PAVEIZIET ĖR PAKAŠTAVUOT

Sandra STANIŪTĖ

TIKISI DIDESNIO DĖMESIO MAŽOMS SAVIVALDYBĖMS

„Savarankiškos plėtros tarybos aktyvesnė veikla dabar prasideda. Įgaliojimai suteikti naujam Klaipėdos regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkui. Gegužės 11 d. turėjome posėdį. Plačiau aptartos Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijos, 2021–2027 m. ES finansavimo periodo perspektyvos, aktyviai kalbėta apie darnaus judumo priemonių diegimo lėšų planavimą, – pirmuosius savarankiškos Klaipėdos regiono plėtros tarybos veiklos mėnesius teigiamai vertina Skuodo rajono meras Petras Pušinskas. – Tikiuosi, kad sprendžiant regionines problemas bus labiau atsižvelgta į mažųjų savivaldybių poreikius.“

Skuodo rajono meras tikisi, kad juridinio asmens statuso suteikimas regionų taryboms labai svarbus. „Juridinio statuso suteikimas svarbus jau vien todėl, kad tai suteikia svarumo įvairiose struktūrose, atstovaujant Klaipėdos regiono ir tuo pačiu rajono poreikius. Apsijungus savivaldybėms, esame didesnis darinys, tad norisi tikėti, kad mūsų balsas bus labiau girdimas. Regionų tarybos galės dalyvauti projektuose, tam tikrais atvejais nebereikės kiekvienai savivaldybei atskirai rūpintis šiuo procesu“, – lūkesčiais dalijasi meras.

REGIONO ĮDIRBIS – ASOCIACIJOS VEIKLA

Klaipėdos regionas yra išplėtojęs ir kitą savivaldybių bendradarbiavimo formą – asociaciją „Klaipėdos regionas“, kuri atstovauja visų Klaipėdos regiono savivaldybių interesams.

Pasak pašnekovo, visos savivaldybės jaučiasi lygiavertėmis partnerėmis. „Labai vertiname, kad per asociacijos veiklą turime galimybę aktyviau dalyvauti tarptautinio lygmens programose, kaip Euroregionas „Baltija“, Pietų Baltijos, Baltijos jūros regiono programos, – asociacijos svarbą rajonui apibūdina meras. – Asociacija padėjo išgryninti visų Klaipėdos regiono savivaldybių bendrą tikslą – sukurti konkurencingą, klestintį ir perspektyvų Klaipėdos regioną. Šio tikslo vienijamos savivaldybės daugiau bendradarbiauja. Dabar rengiami veiksmų planai ir planuojama strategija, kuria linkme visos savivaldybės sutelksime savo dėmesį. Šiuo metu panašu, kad orientuosisimės į bioekonomiką ir turizmą.“

Kaip teigia Petras Pušinskas, asociacija jau dabar daug dirba, skatinant atvykstantį turizmą ir kuriant palankią ekonominę aplinką verslui ir investicijoms. „Šiuo metu asociacija administruoja Klaipėdos regiono pasiekiamumo ir žinomumo didinimo 2019–2021 metų programą. Skatina esamų maršrutų, didinančių Klaipėdos regiono žinomumą, palaikymą ir naujų maršrutų atsiradimą. Skuodo rajonas įtrauktas į laukinio turizmo maršrutą. Juo išryškintos Skuodo rajono gamtos ir lankytinų objektų stiprybės. Svarbu, kad planuojant maršrutą yra įtrauktos kelios savivaldybės, todėl visos esame suinteresuotos stengtis dar labiau dėl bendro tikslo. Akivaizdu, didėjantys turistų srautai reikšmingi verslams ir investuotojams“, – teigia Skuodo rajono meras.

IŠSKIRTINIAI OBJEKTAI IR SKONIAI

Skuodo rajonas – žalias, švarus, akmenuotas kuršių kraštas. Čia galima įkvėpti gamtos

dvelkimo, patirti seniausios Lietuvos gyvenvietės didybę, prakalbinti ledynų atneštus riedulius akmenų karalystėje Mosėdyje, pabandyti apglėbti didžiausią Lietuvos Barstyčių (Puokės) akmenį, atgauti jėgas ar tiesiog pasivaikščioti unikaliaje Šauklių tundroje. Augalijos ir vandens darna čia užburia, įkvepia ir nukelia į paslaptį kuršių laikus.

„Rajone yra ne viena vieta, kur atvykusiems galime pasiūlyti skoniu išsiskiriančių žemaitiškų patiekalų degustacijų. Žemaitiško maisto degustacijas esame įpratę vadinti žemaitišku patalkiu. Jau vien pavadinimas tarsi įtraukia į laikus, kai darbų užbaigtuvės kaime buvo labai svarbus momentas. Seniau žmogus neįstengdavo aprėpti visų darbų vienas pats, reikėdavo kviešti į talką pagalbininkų: vieni šiaudus rinkdavo, kiti bulves kasdavo, tretė maišus nešiodavo. O paskui po visų darbų pagalbininkai buvo kviečiami į užbaigtuves, kurios vadindavosi patalkiu. Gaspadorius pataisydavo sotas maisto ir taip atsidėkodavo už atliktus darbus. Tad atvykusiems į Skuodo rajoną turime specialų pasiūlymą – pasinaudojus šeimininkės svetingumu, net ir nedirbus didžiulių darbų, bus galima sėsti tiesiai prie vaišių stalo ir paragauti specialiai patalkiui pagamintų patiekalų. Atvykusieji supažindinami su patiekalais, jų paruošimo specifika, tradicijomis ir papročiais. Puiki proga pasinerti į senuosius laikus „pakaštavuojuojant“ gabalėlį mūsų krašto“, – atvykti į Skuodo rajoną kviečia meras.

Skuodo krašte taip pat galima susipažinti su neeiline sporto šaka – motobolu. Kitaip tariant tai futbolas su motociklu. „Turbūt ganėtina sunku įsivaizduoti visą veiksmą. Riaumojantys motociklai, greitas kamuolio varymas,

Atvykstantys į Skuodo rajoną gali susitarti dėl ekskursijos ir iš arti pamatyti, kaip vyksta motobolo treniruotės.

Galima sėsti prie vaišių stalo ir paragauti specialiai patalkiui pagamintų patiekalų.

techniški manevrai, kurie atima kvapą žiūrovams ir sirgaliams. Atvykstantys į Skuodo rajoną gali susitarti dėl ekskursijos ir iš arti pamatyti, kaip vyksta motobolo treniruotės. Taip pat ekskursijos metu supažindinama su motobolo istorija, motobolo raida, taisyklėmis, pademonstruojama visa atributika bei geležiniai žaidėjų žirgai – motociklai. Turistai net ir patys gali išbandyti šią sporto šaką: išmėginti motociklą, pavarinėti kamuolį, sužaisti trumpas varžybas”, – išskirtinę pramogą pristato Petras Pušinskas.

Atvykstantiems į Skuodo rajoną siūloma ir unikali juodosios keramikos edukacija. Juodosios keramikos technologija pagaminti indai laikomi patys ekologiškiausi, nes jiems pagaminti nenaudojami jokie dažai ar glazūros. Gaminiai juodos spalvos, skamba kaip varpas ir tvirti kaip metalas. Tik nedaugelis meistrų moka paprastą molį paversti juodos spalvos, metalo stiprumo ir gražaus skambesio kūriniais. Edukacinio užsiėmimo metu vadovė supažindina su juodosios keramikos kilmės istorija, molio paruošimu, naudojamais darbo įrankiais, gamybos technologija, degimo būdais. Susidomėję juodąja keramika, galės patys išmokti lipdyti ir dekoruoti dirbinį.

„Labai didžiuojamės, kad mūsų rajonas yra ypatingai akmenuotas kraštas ir čia atvykstantiems siūlome edukacinę kelionę po Akmenų parką. Jos metu susipažindinama su parko kūrimo istorija, dendrologinė kolekcija, parko įkūrėjo asmenybe. Kelionės metu, nuotraukos pagalba, patys dalyviai nustato – identifikuoja augalus, medžius, krūmus ir jų buvimo vietą pažymi parko žemėlapyje, – rajono išskirtine savybe pasidžiaugia meras. – Yra parengta ir padedanti pažinti mineralus edukacinė programa. Nuo seniausių laikų brangakmeniais žmonės vadino akmenis, kurie žavėdavo neįprasta išvaizda, blizgesiu, spalva, skaidrumu, tvirtumu arba retumu. Edukacinio užsiėmimo metu pateikiamos esminės žinios apie brangakmenius, akmenis bei praktinė informacija, kaip identifiкуoti juos, kaip prižiūrėti, kaip ir kur panaudoti. Užsiėmime dalyvaujantys patys susivers sau apyrankę ar kitą mielą smulkmeną iš pusbrangių mineralų. Apie Skuodo kraštą būtų galima pasakoti ir pasakoti, paminėjau kelis įdomius aspektus, tačiau patikinu, kad Skuodo kraštas turtingas lankytiniais objek-

tais, kultūros paveldo objektais, muziejais, veiklomis ir paslaugomis, siūlomomis čia atvykstantiems.“

MAŽOSIOS KULTŪROS SOSTINĖS SVARBA

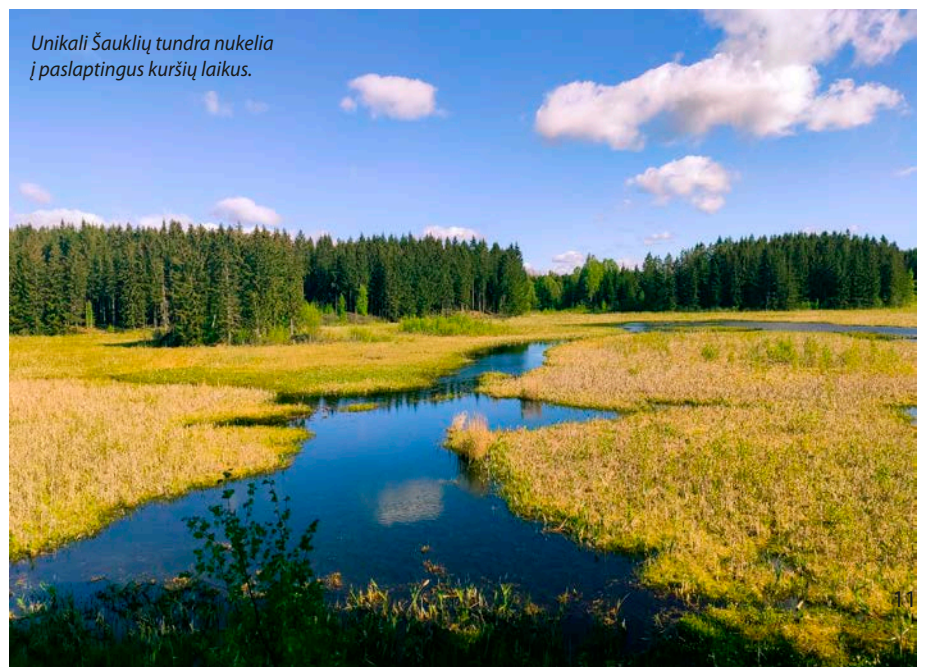
Skuodo rajonas jau antrą kartą turi Mažąją Lietuvos kultūros sostinę. Prieš kelerius metus buvo Mosėdis, dabar – Barstyčiai. „Didžiausia Mažosios kultūros sostinės reikšmė rajonui – esame labiau matomi, didinamas Skuodo rajono žinomumas, išryškunami rajono privalumai. Mažosios Lietuvos kultūros sostinės vardas suteikia galimybę dar plačiau ir dažniau kalbėti apie mums svarbius lankytinus objektus. Mosėdyje orientavomės į Respublikinio Vaclovo Into akmenų muziejaus garsinimą. Dabar norime labiau atkreipti dėmesį į didžiausią Lietuvos akmenį, kuris yra Barstyčiuose. Mažosios kultūros sostinės vardas padeda pritraukti turistų, daugiau žmonių, kurie domisi Skuodo kraštu, o mums tai yra labai svarbu. Taip pat šis garbingas vardas labai sutelkia vietas bendruomenes, jos aktyviai veikia vardan bendro tikslo, planuoja veiklas, renginius, turi galimybę įgyvendinti įvairias idėjas”, – Mažosios kultūros svarbą apibūdina meras.

Tiesa, pandemija keičia pirminius barstyčių planus. Buvo planuoti renginiai, numatyti iniciatyvos, tačiau dėl ribojimų nemažai veiklų šiuo metu persikėlė į virtualią erdvę. Tam tikros idėjos įgyvendinamos, tačiau plačiau jos pristatomos socialiniuose tinkluose, internetinėje

erdvėje. Daug dėmesio skiriama Barstyčių miestelio aplinkos gražinimui, puoselėjimui. Papuošti įvažiavimai į Barstyčius Mažosios kultūros sostinės vėliavomis, o pagrindinių gatvių gyvenamųjų namų ir įstaigų langai – verpstėmis su užrašu „Barstyčiai – Mažoji kultūros sostinė 2021“. Visame miestelyje gausu mitologinių puošmenų, o pačiame Barstyčių centre puikuoja trys didžiulės skulptūros: velnias, laumė ir ragana. Barstyčiai pradėjo kvieti keliautojus į interaktyvią kelionę „Pamatyk. Pajausk. Išgirk“. Čia kiekvieną atvykusį pasitiks didžiulis stendas miestelio centre su kelionės sąlygomis ir kelionei reikalingais elementais. Žygiui pasiruošęs keliautojas turės žemėlapij su lipdukais. Žemėlapis rodys maršrutą, kurį įveikus, lauks apdovanojimas. Kelionę sudaro 7 objektai ir 4 paslaptingos istorijos. Kelionė tikrai neprails, o suteiks naujų žinių, smagaus ir turiningo laiko.

„Visgi dar turime vilčių, kad pandemija aprims ir bus galima organizuoti didesnius renginius, kuriuose numatyti ir garsaus multiinstrumentalisto, kraštiečio Sauliaus Petreikio pasirodymai. Saulius Petreikis yra mūsų krašto kultūros ambasadorius. Jis ir jo brolis netgi sukūrė kūrinių specialiai Skuodo rajonui, muzika naudojama Skuodo kraštą reprezentuojančiame klipe. Tikimės, kad, prisitaikius prie visų sąlygų, pavyks atskleisti mitologinę miestelio tapatybę, pristatyti įdomiausius gamtos objektus, miestelio išskirtinumą ir svarbą”, – viliasi Skuodo rajono meras Petras Pušinskas.

Unikali Šauklių tundra nukelia į paslaptingus kuršių laikus.

Jūrų muziejus įsikūręs šiauriausiam Kuršių nerijos taške – Kopgalyje, kur baigiasi 98 kilometrų ilgio Kuršių nerijos pusiasalis.

KLAIPĖDA – EUROPOS JAUNIMO SOSTINĖ 2021

Natalija SADOVSKAJA

REGIONO PLĖTROS TARYBA

2020 m. pabaigoje sušaukta pirmajame steigiamos naujos Klaipėdos regiono plėtros tarybos kolegijos posėdyje išrinktas kolegijos pirmininkas Klaipėdos miesto meras Vytautas Grubliauskas. Pirmininko pavaduotoju išrinktas Palangos meras Šarūnas Vaitkus. Iš viso Klaipėdos regiono plėtros tarybos kolegiją sudaro 17 narių, iš kurių penki – Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos atstovai, kitoms savivaldybėms tenka po 2 narius.

Klaipėdos regiono plėtros tarybą įsteigė 7 regiono savivaldybės – Klaipėdos, Palangos ir Neringos miestų bei Klaipėdos, Kretingos, Šilutės ir Skuodo rajonų.

Pirmininkas tikisi, kad savarankiška regioninė plėtros taryba bus naujas instrumentas, sustiprinsiantis visą regioną ir kiekvieną jos savivaldybę atskirai.

Klaipėdos Regiono plėtros tarybos direktoriumi išrinktas Valdas Pučkorius, buvęs pirmasis asociacijos „Klaipėdos regionas“ vykdančysis direktorius.

IŠŠŪKIAI, LAIMĖJIMAI, POTENCIALAS

„Šie metai Klaipėdai ne vien džiaugsmo ir garbės, bet ir didžiulių iššūkių bei didžiulės atsakomybės metai, nes į mus nukreiptos iš visos Europos ir iš tolimesnių šalių žiūrinčios akys. Akys, kurios tikisi iš mūsų netikėtų, racionalių, įdomių, jaunatviškų, drąsių, ambicingų sprendimų, akys, kurios tikisi pamatyti klaipėdietiškią jaunimo, miesto, regiono, Lietuvos potencialą. Gražu ir simboliška, kad Europos jaunimo sostinė 2021 m. tampa seniausias Lietuvos miestas. Šis kontrastas tarsi ir paliudija, kad būtent branda ir jaunatviškas polė-

kis, turtinga istorija ir ambicingi jaunatviški iššūkiai gali duoti fantastiškų rezultatų“, – sako Klaipėdos miesto meras Vytautas Grubliauskas.

Pagal projekto idėją Klaipėda įgyvendina kompleksinę, devyniose platformose išdėstytą programą, kurioje – jaunimo identifikuota problematika, pasiekimai, lūkesčiai. Tarp projekte iškeltų iššūkių – per mažas jaunimo politinis raštingumas, verslumą ir kūrybiškumą puoselėjančios aplinkos stoka, „nepatogių“ žmonių ir temų vengimas, senstantis miestas.

Nors pasaulį apėmusi pandeminė situacija pakoregavo ne tik pirminius projekto planus, renginių skaičių ir biudžetą, daugelis esminių renginių išliko ir sėkmingai vyko visus praėjusius metus.

Europos jaunimo sostinės programoje – arti 70 renginių, diskusijų, iniciatyvų, akcijų. Programoje išskiriami septyni didieji renginiai – tarptautinis festivalis-dirbtuvės „Beach Art“, išskirtinis tarptautinis 3D gatvės piešinių festivalis „Art Gates“, šiuolaikinio meno ir senųjų tradicijų festivalis „Gabya“.

Taip pat laukia susitikimai „Miegok po žvaigždėmis“, jaunimo bendradarbiavimo iniciatyva „Jaunimo piknikas“, žymiausių Lietuvos LGBT+ friendly ir LGBT+ muzikos žvaigždžių mega koncertas. Programoje numatyti ir įvairūs sporto renginiai – „Netradicinio sporto festivalis“, „Sporto festivalis“.

Dovana jaunimui taps ir Paryžiaus Komunos gatvėje duris atversiančios atviros jaunimo erdvės. Toks centras bus antrasis Klaipėdoje.

„GELTONA. ŽALIA. RAUDONA. MĖLYNA!“

Klaipėda ir jūra – tai du neatsiejami dalykai. Šiomet pažymimas Lietuvos – jūrinės valstybės – 100-metis. 1921 metų kovo 4 dieną į

Vytautas GRUBLIAUSKAS
Klaipėdos miesto meras
Klaipėdos regioninės plėtros tarybos kolegijos pirmininkas

Klaipėdos uostą atplaukė pirmasis laivas su trispalve – motorinis burlaivis „Jūratė“. Kovo 11 d. atplaukė ir antrasis laivas „Kastytis“. Po pirmųjų apsilankymų Klaipėdos uoste Lietuvos laivai su druskos ir miltų kroviniais išplaukė į Latvijos uostus. Šie įvykiai pažymi Lietuvos laivyno istorijos pradžią.

Lietuvos jūrų muziejus kviečia paminėti Lietuvos laivyno 100-metį specialia programa „Lietuva jūrinė valstybė“. Šios ambicingos programos tikslas – paskatinti lietuvius suvokti jūrą ne tik kaip kurortinį elementą, bet atrasti ją kaip vertybę, kuriančią mūsų valstybei daug platesnius socialinius, ekonominius ir kultūrinius ryšius.

Programai parengta speciali multimedijaus publikacija „Geltona. Žalia. Raudona. MĖLYNA!“, pristatanti tarpukario Nepriklausomos Lietuvos kapitonus.

Pirmasis Lietuvos jūrų kapitonas – Liudvikas Stulpinas. Jo gyvenimas – tai išsisa istorija, pilna ryškių faktų. Būdamas garlaivio „Birma“ kapitonas, jis žiemą išgelbsti Baltijos jūroje žūstančio vokiečių burlaivio įgulą, už tai apdovanojamas. Liudviko Stulpino vedami laivai plaukia pačiais įvairiausiais maršrutais, jis tampa vienu geriausių Rytų Azijos bendrovės laivyno kapitonu.

Plačiausiai Liudviko Stulpino vardas nuskamba 1912 metais – „Birma“ priima skęstančio svajonių laivo „Titaniko“ nelaimės signalą ir, nė akimirkos nesuabejoję, skuba į pagalbą. Kapitonas paskiria 15 papildomų kūrų, kad laivo varikliai turėtų kuo daugiau galios, įgula pasiruošia, kad turės priimti, šildyti ir maitinti lediniame vandenyje sušalusias aukas. Vis dėlto „Birma“ tolokai nuo tragedijos vietos – apie 100 jūrų mylių, o „Titanikas“,

matyt, neviltyje ir panikoje, pranešė netikslias koordinatas.

Lietuvos jūrų muziejus atidarė naują ekspoziciją „Nuo žagrės iki šturvalo. Jūrinė Lietuva 1900–1940 m.“, kurioje pristato moderniosios Lietuvos jūrinę istoriją.

ATPLAUKS 44 „THE TALL SHIPS RACES“ BURLAIVIAI

Tad nemaža dalis Klaipėdos miesto pramogų susieta su jūra. Birželio 27–30 dienomis, Klaipėda taps didžiųjų burlaivių sostine – čia sugrįžta „The Tall Ships Races 2021“. Nors pasaulis tebegyvena pandeminiu režimu, renginio organizatoriai jau parengė galimo renginio scenarijus, užtikrinančius maksimalų saugumą ir žmonių srautų valdymą.

Jau žinoma, kad Klaipėdą savo kryptimi pasirinko 44 laivai. Šį kartą didžiausias į Klaipėdą atplauksiantis laivas – Lenkijos milžinas – „Dar Młodziezy“. Laivas yra nuolatinis įvairių regatų dalyvis.

Kokiu formatu vyks daugelis pagal reglamentą privalomų „The Tall Ships Races“ renginio dalių paaiškės tik birželį, kuomet bus įvertinta pandemine situacija šalyje.

Be regatos „Tall Ships races“, ir šią vasarą Klaipėda rengiasi Jūros šventei, Džiazo festivaliui, Klaipėdos festivaliui, kurio metu net 4 kartus bus parodytas apdovanojimus pelnęs „Skraidantis Olandas“.

ŠVYTURYS ATVERIAMAS VISUOMENEI

Iniciatyva atverti Klaipėdos švyturį visuomenei įgauna pagreitį. Balandžio pabaigoje Klaipėdoje apsilankė ir su meru susitiko susisiekimo ministro patarėjas Mindaugas Tarnauskas. Susitikimo metu aplankytas Burių gatvėje esantis švyturys, aptartos galimybės Lietuvos transporto saugos administracijai perduoti šį švyturį Klaipėdos miestui ir atverti visuomenei kaip lankytiną objektą.

„Tiek susisiekimo ministerijos, tiek miesto bendras matymas – metas pereiti prie realių veiksmų. Klaipėda – jūrinis miestas – nusi-pelnė turėti tikrą jūrinį traukos objektą, kurį galėtų lankyti miestiečiai ir miesto svečiai. Džiaugiamės ministerijos palaikymu ir aktyvia pozicija bei tikime, kad būtinos procedūros bus sklandžios, o švyturys visuomenei bus atver-tas kiek įmanoma greičiau“, – sako Klaipėdos miesto meras Vytautas Grubliauskas.

Klaipėdos švyturys daugelį dešimtmečių buvo uždaru objektu uosto teritorijoje. Įvertinus visas aplinkybes, galutinį sprendimą dėl jo perėmimo priims miesto savivaldybės taryba.

40 metrų aukščio švyturys, pasitinkantis į uostą įplaukiančius laivus, pastatytas ir įžiebtas 1796 m. Jis buvo vienas pirmųjų Baltijos jūros šiaurės rytų pakrantėje. Nuo pirmojo įžiebimo iki šių dienų švyturys buvo aukština-mas, įrengta daugiau atšvaitų, o per Antrąjį pasaulinį karą buvo visiškai sugriautas, tačiau 1945 m. atstatytas.

LIETUVOS JŪRŲ LAIVYNUI – 100

BURLAIVIS „JURATĖ“
Nuotraukos iš Lietuvos jūrų muziejaus rinkinio

PAPLŪDIMIAMS – MĖLYNOJI VĒLIAVA

Klaipėdos paplūdimiams suteikiamas Mėlynosios vėliavos apdovanojimas ir 2021 metų sezonui. Šią žinią savivaldybei balandžio 20 dieną pranešė Lietuvos žaliųjų judėjimo vadovas. Mėlynoji vėliava – tarptautiniu mastu pripažįstamas paplūdimių kokybės ženklas – suteikiamas Smiltynės I ir Melnragės II paplūdimiui. Mėlynosios vėliavos šiuose paplūdimiuose bus iškeltos pradėdant vasaros sezoną.

Anot mero Vytauto Grubliausko, Klaipėda kryptingai eina šiuo keliu ir toliau siekia, kad pajūrio paplūdimiuose būtų užtikrinta infrastruktūros kokybė bei aplinkosauginių reikalavimų laikymasis.

„Siekdami Mėlynosios vėliavos, paplūdimių kokybę vertiname jau nebe patys, o aplinkosauginių organizacijų įgalioji asmenys. Šis nepriklausomas vertinimas ir Mėlynosios vėliavos suteikimas yra svari žinia tarptautiniu mastu, kad Klaipėda turi aukščiausius kokybės standartus atitinkančius paplūdimius, kad čia rūpinamasi švara, saugumu, aplinkosauga. Nors išorės veiksmų, galinčių pabloginti paplūdimių kokybę, buvo, yra ir bus, mes, kaip savivaldos atstovai, siekiame padaryti viską, kad išsaugotume vertingą pajūrio ruožą“, – sako Klaipėdos meras.

Mėlynosios vėliavos programoje Klaipėda su pertraukomis dalyvauja nuo 2007 metų. Nuo 2018 metų Mėlynosios vėliavos apdovanojimas kasmet suteikiamas Smiltynės I ir Melnragės II paplūdimiui. Šių metų sausio mėnesį savivaldybės taryba priėmė sprendimą Mėlynosios vėliavos programoje dalyvauti ir 2021–2023 metais. Dalies tarybos narių siūlymu, Mėlynosios vėliavos apdovanojimo reikėtų siekti ir Girulių paplūdimiui.

UOSTAMIESČIO TURISTINĖS NAUJOVĖS

Nepaisant pandemijos, Klaipėda atvykstan-tiems pasirengė pateikti naujienu, pade-

dančių geriau pažinti miestą. Vienas tokių projektų – „Kalbančios skulptūros“. Prakalbintos miesto skulptūros pačios pasakoja apie save. Šią vasarą miesto svečiai galės prakalbinti 13 skulptūrų. Atvykus prie skulptūros ir nuske-navus pateiktą QR (quick response) barkodą, arba apsilankius svetainės www.klaipedatravel.lt „Kalbančių skulptūrų“ polapyje bus galima išklausyti jų pasakojimus.

2021 metais Mažosios Lietuvos istorijos muziejus ketina atverti dar vieną objektą – kur-tinos ekspoziciją. Ten bus galima rasti archeologinių radinių ekspozicijas. Planuojama atidarymo data – rugpjūčio 1 d. (per Klaipėdos miesto gimtadienį).

Savo tarnybą jau atlikęs laivas minininkas „Sūduvis“ pradės veikti kaip Lietuvos jūrų muziejaus dalis. Šis laivas bus priešvartuotas Danės upės krantinėje. Numatoma atidarymo data – 2021 m. jūros šventės metu.

Atnaujintas ir išplėstas miesto gynybinių įtvirtinimų sistemos segmentas prie vadina-mojo Jono kalnelio, sutvarkyta infrastruktūra: įrengti fontanai, vaikų žaidimo aikštelė. Tai nuostabi vieta miesto centre poilsiui ir pramogoms.

MELNRAGĖJE ATIDARYTAS MELNRAGĖS PAJŪRIO PARKAS.

2020 metais miestas aktyviai tvarkė miesto infrastruktūrą. Atnaujinta ir išplėsta dviračių takų sistema. Lankytojams atsivers sutvarkytas Ferdinando skveras. Čia bus istorinis Vitės kvar-talo planas ir informaciniai stendai. Po skveru bus įrengtas bunkeris, sumanyti interaktyvūs sprendimai, kuriais bus galima prakalbinti bunkerį. Tikimasi, jog Ferdinando skverą bus galima vadinti muziejumi po atviru dangumi.

Lankymui jau atvertos „Ažuolų giraitės“, „Vėtrungės aikštės“ viešosios erdvės, vyksta „Malūnų parko ir tvenkinio“ tvarkymo darbai. Tad šią vasarą Klaipėda svečius pasitiks dar gražesnė ir žalesnė.

ŽINIŲ pynė ir pynelė

BIRŽAI

Audrius Rudys

AIKŠTEI SUTEIKTAS NEPRIKLAUSOMYBĖS PAVADINIMAS

Biržų rajono savivaldybės taryba vienbalsiai suteikė Biržų mieste prie Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios esančiai aikštei Nepriklausomybės pavadinimą. „Pagaliau Tarybos sprendimu įteisiname iki šiol visuomenėje ir rašytiniuose šaltiniuose naudojamą aikštės pavadinimą“, – sakė Biržų rajono meras Vytautas Jareckas. Tarybos sprendimu aikštei suteiktas ne tik pavadinimas, bet ir nustatytos jos geografinės charakteristikos.

ŠILUTĖ

Gerda Belakopytova

ŽEMAIČIŲ NAUMIESČIO GIMNAZIJOS METAI

Žemaičių Naumiesčio centre, netoli paminklo Lietuvos nepriklausomybės laikų savanoriams, pastatytas ženklas, kuris vietos gyventojams primins, o užsukusiems svečiams sakys, kad 2021 metai Žemaičių Naumiesčio gimnazijai jubiliejiniai – sukanka šimtas metų.

Mintis tokiu būdu priminti šią gražią datą kilo šios gimnazijos bendruomenei. Anot šios mokyklos direktorės pareigas einančios Vilmos Bertašienės, šią žinią miesteliui norėta priminti meninėmis priemonėmis. Tai svarbu, nes didžioji dalis Žemaičių Naumiesčio gyventojų ir yra mokėsi šioje mokykloje. Šį 100 metų jubiliejinį ženklą sukūrė dailininkas Andrius Sirtautas. V. Bertašienė sakė, kad pandeminiai metai gerokai sujaukė gimnazijos planus. Šventinis renginys, į kurį ketinta pakviesti buvusius mokinius, mokytojus, nukeltas į rudenį. Mokyklos bendruomenė, kiek leidžia esama padėtis, gyvena jubiliejaus ritmu. Visa tai atsispindi gimnazijos atnaujintoje interneto svetainėje. Mokyklos jubiliejui skirtas atskiras svetainės puslapis – „100-metis“.

ŠIAULIAI

PASIDALIJŲ PATIRTIMI

Šiaulių miesto savivaldybėje apsilankė Telšių savivaldos atstovai. Svečius sutiko meras Artūras Visockas ir mero pavaduotoja Simona Poteliene. Telšiškiai domėjosi, kaip veikia prieš pusantų metų Šiauliuose įsteigtas Miesto koordinavimo skyrius, kaip priimama, apdorojama iš gyventojų gaunama informacija apie mieste užfiksuotus nusižengimus ar netvarką, kaip į tokius signalus reaguojama. Svečiai taip pat lankėsi ir miesto viešojo keleivinio transporto bendrovėje „Busturas“.

„Yra sričių, kuriose esame pionieriai ir tikrai galime pasidalinti žiniomis, kurias įgyvendindami tam tikras naujoves, tada bus paprasčiau nuspręsti, ar norėsite ir savo savivaldybėje imtis naujų panašių projektų. Kalbant apie paslaugas gyventojams, džiugina, kad ekologišku kuru jau dabar yra varoma 85 proc. autobusų, efektyviai tvarkomi vamzdiniai ir sumažintos vandens tiekimo netektys, investicijos į miesto gatves per kelierius pastaruosius metus išaugo nuo 1,2 mln. iki 23,5 mln. eurų. Efektyviosios statybos pavyzdžiais galima

ALYTAUS r. Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmų Verslo vadovų klubas savo narius pakvietė į diskusiją su socialiniais partneriais. Vakarais buvo skirtas Vilniaus miesto ir Alytaus rajono plėtros bei investicinių projektų apžvalgai. Su verslo ir mokslo bendruomenės nariais diskutavo merai Remigijus Šiamašius ir Algirdas Vrubliauskas. Savivaldybių vadovai, pristatydami savo teritorijų vystymo vizijas ir planus, kartu brėžė ir galimybes verslui prisidėti siekiant darnios plėtros tikslų.

DRUSKININKAI Paskutinį balandžio savaitgalį narcizų žydėjimas Druskininkuose tapo Lietuvos populiariausiu reginiu. „Pusė milijono narcizų žydėjo jau dešimtą pavasarį, o pirmą kartą įspūdingais gėlių laukais buvo galima grožėtis ir naktį, – sako Druskininkų meras Ričardas Malinauskas. – Sutemus įsijungę specialiai tam pritaikytas apšvietimas, kuris žydinčių gėlynus pavertė dar įspūdingesniu vaizdiniu“.

ELEKTRĖNAI Savivaldybėje lankėsi Japonijos ambasadorius Lietuvoje Shiro Yamasaki su ponija Yuko Yamasaki. Svečius pasitiko Elektrėnų savivaldybės vadovai. Ambasadorius pasirašė savivaldybės garbės svečių knygoje. Vėliau visi nuvyko į jaunimo sakurų parką sodinti sakurų. Tai jaunimo projekto „Apsodinkime Elektrėnus“ organizuota akcija, kurios metu toliau sodinamas sakurų parkas.

2021 metais minime draugiškų santykių tarp Japonijos ir Lietuvos 30 metų sukaktį. Šiuo laikotarpiu įvairiose Lietuvos vietovėse buvo pasodinti Japoniją simbolizuojantys sakurų medeliai, stiprinantys abiejų šalių draugystę.

JONAVA Rajono gyventojai jau antrą kartą aktyviai dalyvavo „Atliekų kultūros“ egzamine. Šiemet Jonava turėjo 190 dalyvių, iš kurių net 116 gavo diplomus už geras žinias. Mero pavaduotoja Birutė Gaillienė ir Turto ir aplinkos apsaugos skyriaus vedėja Jolita Gumanikiukienė specialiomis dovanomis apdovanojo jauniausią, vyriausią ir tris geriausiai pasirodžiusius atliekų kultūros ekspertus jonavičius.

Šiemet „Atliekų kultūros“ egzaminą išbandė net 14 tūkst. žmonių iš visų Lietuvos savivaldybių. Savo žinias nusprendė patikrinti moksleiviai iš 252 mokyklų. Aktyviausiai egzamine dalyvavo Vilniaus Martyno Mažvydo progimnazija, Jonavos Senamiesčio gimnazija, Skuodo Bartuvos progimnazija ir Kauno technologijos universiteto Vaižganto progimnazija.

JURBARKAS Taryba patvirtino naują Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo savivaldybėje tvarkos aprašą, jį suvienodino su Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintu tvarkos aprašu.

KAZLŲ RŪDA Kauno r., Prienų r. ir Kazlų Rūdos savivaldybių atstovai susitiko „atidaryti“ bendro autobuso maršruto „Kaunas–Kazlų Rūda“ ir pasidžiaugti, kad kartais trise gali daugiau, nei po vieną. „Maršrutas, kurį atidarėme, jungia tris savivaldybes. Visoms jis yra aktualus ir visos į tai įdės savo dalį. Mes vieni tokio maršruto nebūtume galėję turėti, todėl esu dėkingas Kauno ir Prienų rajonų savivaldybių merams už solidarumą, – pakomentavo Kazlų Rūdos savivaldybės meras Mantas Varaška, – Tikimės, kad gyventojai juo naudosis ir džiaugsis dar viena patogia susisiekimo priemone, o mes su kaimynais rasime ir daugiau idėjų bendriems darbams“.

MARIJAMPOLĖ Marijampolė tęsia gerą patirtį ir auginasi švietimo lyderius pati. Savivaldybė jau antri metai imasi mokytojų ir darželių vadovų trūkumo problemos sprendimo ir šiemet finansuoja 2 studijų vietas 2021–2022 m. ISM vadybos ir ekonomikos universiteto magistrantūros studijų programoje „Švietimo lyderystė“. Ši programa skirta norintiems įgyti ir tobulinti ugdymo srityje aktualias ir reikalingas vadybos kompetencijas.

MAŽEIKIAI Viekšnių vaistinės muziejus, minintis 25 metų veiklos jubiliejų, po atnaujinimo atvėrė duris lankytojams. Šventiniame renginyje prisiminti vaistinės ir muziejaus įkūrimo istorijos puslapiai, padėkota darbuotojams ir visiems, prisidėjusiems prie muziejaus atnaujinimo ir jo veiklos. Mažeikių rajono meras Vidmantas Macevičius dėkojo muziejaus darbuotojams už nuoširdų darbą ir įteikė padėkos raštus. Muziejus atnaujintas įgyvendinus projektą Europos Sąjungos ir savivaldybės lėšomis.

PLUNGĖ Antri metai Plungės rajono savivaldybėje vykdoma Jaunimo užimtumo vasarą ir integracijos į darbo rinką programa. Įgyvendinant šią Programą, siekiama skatinti bendradarbiavimą su savivaldybės teritorijoje veikiančiu smulkiojo verslo sektoriumi. Programa skirta rajono jaunimui nuo 14 iki 19 m., besimokančiam savivaldybės teritorijoje esančiose ugdymo įstaigose. Iš Smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų rėmimo priemonės darbdaviui, įdarbinusiam nepilnametį jaunuolį visu darbo krūviu, bus kompensuojama 300 eurų.

ROKIŠKIS Rokiškio ežero pakrantės atnaujinimo darbai įgauna pagreitį – pernai įrengtas batutų parkas, neseniai į paplūdimį atvežtas kvarcinis smėlis, planuojama įrengti vandenlenčių parką. „Vietoj morališkai ir fiziškai pasenusio tilto netrukus bus įrengtas šiuolaikiškas „U“ raidės formos tiltas, kuris išsiskirs savo funkcionalumu – bus galimybė jį apeiti, o tilto forma užtikrins didesnį mažų vaikų saugumą besimaudant krante, sudarant uždarą zoną“, – informavo Rokiškio miesto seniūnas Arūnas Krasauskas.

RADVILIŠKIS Baisogaloje jau ketvirtus metus iš eilės startavo 2021 metų „Lietuvos plento taurės“ sezonas. Pirmosiose sezono varžybose „Baisogala–Grinkiškis–Baisogala“ dalyvavo daugiau kaip 350 dviratininkų iš Lietuvos ir užsienio. Meras Vytautas Simelis sėkmės palinkėjo ir starto šūvį paleido stipriausiojo – pirmojo diviziono lenktynininkams. Jis pasidžiaugė, kad jau 4 metus iš eilės „Lietuvos plento taurės“ dviratininkų lenktynės vyksta Radviliškio rajone ir išreiškė viltį, kad šios lenktynės ir toliau vyks čia.

ŠIAULIŲ r. Gegužės 15-ąją, Tarptautinės šeimos dienos proga, Meškuičiuose surengta tradicinė seniūnijos šeimų pagerbimo šventė, kurios metu buvo nominuota šeima ambasadorė – darni ir gausi Vytauto ir Rimutės Zelbų šeima. Meškuičių seniūnijos seniūnė Jolanta Baškienė pranešė, jog Zelbų šeima tapo aštuntąja šeima ambasadore. Savivaldybės meras Antanas Bezaras kalbėjo, jog Meškuičių miestelis gražus ir tvarkingas todėl, kad čia gyvena tvarkingos ir darbščios šeimos. Meras Zelbų šeimai įteikė atminimo dovanas, padėjo Meškuičių seniūnijos seniūnei Jolantai Baškieni ir klebonui Vytautui Ripinskiui už prasmingą šventę. Buvo suorganizuotas automobilių žygis po Meškuičių seniūniją. Kryžių kalne pastatytas tautodailininko Arūno Vaičelio sukurtas kryžius, dedikuotas šeimoms.

laikyti Šiaulių sporto gimnazijos sporto komplekso statybą, Bačiūnų gatvės rekonstrukciją. Tikrai turėtume ko ir iš Telšių savivaldybės pasimokyti, vien ežero pakrančių sutvarkymas daro įspūdį“, – sakė meras Artūras Visockas.

„Esame neišdidūs, jei matome sėkmingų pavyzdžių, drąsiai beldžiamės ir prašome pasidalinti sukauptomis žiniomis. Net neabejojame, kad ir Šiaulių patirtis mums bus labai naudinga“, – teigė Mantas Serva, Telšių rajono savivaldybės mero pavaduotojas.

Savivaldybės inf.

TRAKAI

IŠREIKŠTAS PASITIKĖJIMAS

Gegužės 12 d. Trakų rajono savivaldybės taryba pavedė eiti mero pareigas vicemerei Marijai Puč. M. Puč savivaldybei vadovaus, kol bus išrinktas naujas meras.

2005 m. baigė Mykolo Romerio universitetą, įgijo viešojo administravimo bakalauro kvalifikacinį laipsnį. Nuo 2008 m. – Lietuvos Respublikos Seimo nario sekretorė padėjėja. Nuo 2014 m. rugpjūčio 5 d. dirba Trakų rajono savivaldybės mero pavaduotoja. „Esu sujaudinta, kad neeiliniame tarybos posėdyje savivaldybės tarybos nariai vienbalsiai balsavo už mano kandidatūrą laikinai eiti Trakų rajono savivaldybės mero pareigas. Nuoširdžiai dėkoju visiems tarybos nariams už man išreikštą pasitikėjimą ir palaikymą. Stengsiuosi savo veikla nenuvilti ir kolegų, ir viso rajono gyventojų. Tęsime pradėtus darbus, susitelksime ir ties naujais sumanymais. Esu tikra, darbų tęstinumas nenutrūks“, – tvirtino merės pareigas einanti M. Puč.

Vyriausioji rinkimų komisija paskelbė, kad tiesioginiai mero rinkimai Trakuose vyks šių metų spalio 10 d. M. Puč pavesta eiti mero pareigas po to, kai Trakų rajono savivaldybės merė Edita Rudelienė išėjo dirbti į šalies Seimą, pakeitusi mirusį parlamento narį Kęstutį Glavecką. Gegužės 11 d. E. Rudelienė prisiekė Seime.

Savivaldybės inf.

LAZDIJAI

KRAŠTUI SVARBIOS DIENOS

Minint Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės dieną, Lazdijuose lankėsi garbūs svečiai, o parodomasis kariuomenės žygis per Pietų Lietuvą, lydimas išskirtinės Lietuvos kariuomenės ir šiuo metu mūsų šalyje dislokuotos sąjungininkų technikos, traukė akis ir kaustė dėmesį.

„Dzūkijos kraštui labai simboliška, kad mūsų kraštui svarbios dienos – Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės bei Kalniškės mūšio dienos – greta viena kitos. Esu nepaprastai dėkinga žmonėms, kurie kovojo dėl mūsų šalies laisvės ir tiems, kurie laisvę saugo šandien. Sveikindama Jus visus šios reikšmingos šventės proga, linkiu visuomet tikėti Lietuva. Lai mums visuomet užtektų dvasinių jėgų ir susitelkimo prireikus Lietuvai savo meilę įrodyti“, – ceremonijos metu kalbėjo savivaldybės merė Ausma Miškinienė.

Lazdijuose padėkos Šv. Mišias už Lietuvos partizanus ir Laisvės gynėjus Lazdijų Šv. Onos bažnyčioje aukojo Lietuvos kariuomenės Ordinariato apaštalinis administratorius, Jo Ekscelencija Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas. Po mišių gėlės buvo padėtos prie Adolfui Ramanauskui-Vanagai skirto paminklo. Nepriklausomybės aikštėje ceremonijos metu buvo iškilmingai pakeltos Lietuvos ir NATO vėliavos, Lietuvos kariuomenės

Garbės sargybos kuopos kariai pristatė naują parodomąją programą su ginklu, grojo Lietuvos kariuomenės orkestrai. Buvo pagerbti kovotojai už Lietuvos laisvę. Ceremonijos metu kalbas sakė ir susirinkusiuosius sveikino Krašto apsaugos ministras Arvydas Anušauskas ir Lietuvos kariuomenės vadas gen. lttn. Valdemaras Rupšys. Viso regiono metu pagrindinę miesto aikštę juosė įvairi karinė technika.

Savivaldybės inf.

ISTORINIS PASIEKIMAS: VIENYBĖS AIKŠTĖ PRIPAŽINTA GERIAUSIA PRESTIŽINIAME PASAULIO DIZAINO IR ARCHITEKTŪROS KONKURSE

Gabija RAKAUSKAITĖ

Vienybės aikštė Kaune pelnė pasaulyje pripažintą, tarptautinį „iF Design“ apdovanojimą architektūros kategorijoje. Tai – istorinis laimėjimas, kadangi tokio įvertinimo užbaigtas architektūros objektas sulaukė pirmą kartą ne tik Lietuvoje, bet ir Baltijos šalyse. SBA atnaujintos aikštės projektas sukurtas ir įgyvendintas kartu su tarptautine architektų ir dizainerių kompanija „3 deluxe“.

Tarptautinė konkurso komisija apdovanojimą skyrė ne tik už architektūrinę idėją, formą, funkcionalumą. Daugiausiai balų Vienybės aikštė gavo už savo vaidmenį miestiečiams – gyvybės prisipildžiusi miesto erdvė pripažinta telkianti gyventojus, verslą ir taip išpildanti savo visuomeninę paskirtį. „Projektas, kuriam skirta daug jėgų ir resursų, sulaukė pripažinimo aukščiausioje dizaino ir architektūros lygoje, kurioje kasmet varžosi tūkstančiai įspūdingų projektų iš viso pasaulio. Tad tokiu Vienybės aikštės įvertinimu tarptautiniu mastu gali didžiulis visa Lietuva. Aikštė atgimė – tapo gyvu kauniečių, miesto svečių ir verslo bendruomenės traukos centru. Tai matydami ir kartu būdami šių pokyčių iniciatoriai bei įgyvendintojai – jaučiame didžiulį prasmės jausmą“, – teigia „SBA Urban“ valdybos pirmininkas Lionginas Šepetys.

Pasak jo, miesto erdvių atnaujinimas dažnai kelia didelių iššūkių, diskusijų. Todėl įgyvendinant projektą stengtasi pagarbiai įsilieti į jau esamą miesto erdvę ir kartu ją praturtinti bei atnaujinti taip, kad miestiečiai čia jaustųsi jaukiai ir norėtų leisti laiką.

DĖMESYS ŽALIŲJŲ ZONŲ IR MODERNAUS MIESTO DERMEI

„iF Design Award“ – tai vienas didžiausių Europos dizaino konkursų, pradėtas Vokietijoje ir vykstantis jau beveik 70 metų. Tarptautinė 98 architektūros ir dizaino profesionalų komisija iš 21 šalies geriausių metų projektus rinko iš beveik 10 tūkst. dalyvių. Tai – didžiausia konkurso apimtis per visą apdovanojimų istoriją. Kasmet konkursas sulaukia daugybės paraiškų – pradedant garsiomis architektūros kompanijomis, baigiant „iF Design Award“ apdovanojimų įvairiose kategorijose siekiančiais pasauliniais gigantais – „Apple“, „BMW“, „Samsung“, „Google“ ir kt.

Atnaujinta Vienybės aikštė pripažinimą pelnė architektūros kategorijoje. Čia žiuri ypatingą dėmesį skiria dermei tarp išorės ir vidaus erdvių, svarbus akcentas tampa natūralios aplinkos, žalumos jungtys su moderniu minimalizmu bei istoriniu paveldu. Komisija konkurso dalyvius vertina atsivėlgdama į projekto idėją ir jos aktualumą, formą, funkcionalumą ir jo paprastumą, naujumą bei kaip projektas tarnauja visuomenei.

„Vienybės aikštė tapo vieno sudėtingiausių šių laikų architektūrinių uždavinių sprendimo pavyzdžiu. Didelis iššūkis yra miesto objektus transformuoti į žmogui draugišką, patogiai gyvenamą, tvarią erdvę. Tikiu, kad šis projektas tampa pavyzdžiu miestams visame pasaulyje. Viena stipriausių šio projekto dalių – forma ir funkcionalumas. Mūsų siektos organiškios linijos, formos atspindi dinamišką žmonių gyvenimą mieste. Nuo vietų poilsiui iki pramogų, sporto, bendravimo – visas vienoje vietoje“, – sako „3 deluxe“ kūrybos direktorius Dieter Brell.

Pasak D. Brell, vienas didžiausių iššūkių atnaujinant aikštę buvo modernios koncepcijos integracija į turtingą Kauno miesto istoriją. „Tai – delikati užduotis, tačiau praeitos vasaros akimirkos, kai aikštė prisipildė gyvybe – nuo šeimų, žaidžiančių vaikų iki riedlentinių – mums autoriams liudija, kad iššūkis įveiktas sėkmingai“, – sako architektas.

GYVA ERDVĖ GYVENTOJAMS IR VERSLO BENDRUOMENEI

Vienybės aikštės atnaujinimas baigtas 2020 metų gegužę. SBA grupė į visą aikštės atnaujinimo projektą investavo daugiau nei 10 mln. eurų. Tai didžiausia investicija į aikštės projektą Lietuvoje. Kauno savivaldybė prie rekonstrukcijos prisidėjo papildomai nupirkdama granito dangą už daugiau nei 1 mln. eurų. Vienybės aikštės atnaujinimo idėja buvo sukurti gyvą, pulsuojančią miesto erdvę, kurioje patogiai ir jaukiai jaustųsi tiek kauniečiai, tiek ir aplinkui besikuriančios verslo bendruomenės.

„Vienybės aikštė po rekonstrukcijos nuo pat pirmųjų dienų tapo ypatingu traukos centru. Ją spėjo pamėgti ne tik kauniečiai, bet ir mūsų miesto svečiai. Džiaugiuosi, kad tai pripažįsta tiek patys lankytojai, tiek ir kompetentingi profesionalai, skiriantys šiam projektui solidžius įvertinimus. Įrodėme, kad miestui bendradarbiaujant su verslu galima pasiekti puikių rezultatų. Šiemet Kaunas atnaujins nuo Vienybės aikštės neatšiejamą jos dalį – Studentų skverą anapus K. Donelaičio gatvės. Taigi ši erdvė greitai įgaus dar daugiau gyvybės“, – sako Kauno meras Visvaldas Matijošaitis.

SBA Vienybės aikštės ir šalia esančių BLC pastatų atnaujinimą pradėjo 2017 m. žiemą. Per rekonstrukciją aikštėje paklota nauja šviesi danga, įrengtos žalumos oazės su daugiau nei 5 tūkst. įvairių augalų, pasodinta keliolika brandžių medžių. Aikštėje sparčiai auga iš legendinio dainininko A. Šabaniausko sodinto gluosnio šakelės išaugintas medelis. Rankomis suformuotos specialios plastiškos formos ekstremalaus sporto mėgėjams. Taip pat aikštę papuošė moderniausias šalyje 40-ties purkštukų fontanas, įrengtas dirbtinis upelis, suoliukai ramiam poilsiui, apšvietimas, sutvarkytos aikštės prieigos, įrengta požeminė stovėjimo aikštelė. Šalia BLC verslo centro šiltuoju sezonu veikia erdvios kavinių terasos, kuriose miestiečiai ne tik ilsisi, bet ir mėgaujasi kava ar pietumis.

Išskirtinė koncepcija ir modernios architektūros bei istorijos dermė Vienybės aikštei tarptautinį pripažinimą pelnė dar iki projekto įgyvendinimo realybėje. Prieš dvejus metus architektūrinė aikštės koncepcija taip pat pripažinta geriausia ir jai skirtas vienas prestižiškiausių įvertinimų architektams pasaulyje tarptautiniuose Vokietijos dizaino apdovanojimuose.

Bendros „SBA Urban“ investicijos į Vienybės aikštę Kaune ir šalia esantį BLC₂ verslo centrą sudaro apie 40 mln. Eurų.

VILNIUS PRISTATĖ GYVENAMŪJŲ RAJONŲ GYVYBINGUMO PROGRAMĄ

Sovietiniais metais statytų Vilniaus rajonų laukia dideli pokyčiai – Vilniaus miesto savivaldybė gegužės 13 d. pristatė gyvenamųjų rajonų gyvybingumo programą MIESTAS+. Šios programos, kuri turėtų trukti bent dešimtmetį, tikslas – atnaujinti senųjų miesto rajonų butus, namus, kiemus, gatves ir sukurti atskirų rajonų traukos centrus bei identitetą.

Vilniaus miesto savivaldybė žada gyventojams suteikti tipinius butų ir namų rekonstrukcijos projektus, leisti įsirengti terasas prie namų, praplėsti butus balkonais, sukurti gyvus kiemus, gatves paversti miesto gyvenimui skirtomis erdvėmis.

„Senieji sovietiniai rajonai turi daug privalumų – gerai išvystytą socialinę infrastruktūrą, pasiekimą viešuoju transportu, brandžius želdynus. Tačiau juose sovietiniai metais viešųjų (pirmiausiai gatvių) ir privačiųjų (pirmiausiai kiemų) erdvių balansas buvo pamirštas ir sunaikintas. Mūsų tikslas – kad sovietinių rajonų gyventojai galėtų savo rajone džiaugtis Senamiesčio kokybe, gyvybingu ir jaukiu Vilniumi“, – sakė Vilniaus meras Remigijus Šimašius.

Pasak jo, nuo Nepriklausomybės pradžios jau praėjo 31-eri metai, tačiau vis dar klaidžiojame urbanistinėje dykumoje. „Jeigu lyginsime su Mozės kelione per dykumą, dar turime devynerius metus – manau, būtent per tiek laiko visiems susitelkus realu užgydyti sovietinės gigantomanijos ir kolektyvizmo sukeltas miesto žaizdas“, – teigė meras.

BUTAI GALI KEISTIS ARBA PLĖSTIS, KIEMUOSE ATSIKIRAS RIBOS

MIESTAS+ programą sudaro 4 kryptys: geresni namai, jaukūs kiemai, gyvos gatvės ir rajonų identiteto sukūrimas.

„Dabar visoje Lietuvoje vykstanti gyvenamųjų namų renovacija sprendžia tik dalį gyventojų problemų, susijusių su inžinerinėmis sistemomis, tačiau menkai prisideda prie erdvių pritaikymo šiuolaikiniam žmogui – norint namų erdvę ir aplinką padaryti tikrai jaukią ir modernią, turime pakeisti ne tik sienas ar vamzdynus, tačiau ir galvoti apie gyvenamųjų erdvių perkūrimą, išplėtimą. Tik tokiu būdu mes išvengsime kraštutinio sprendimo – senstančių sovietinių namų griovimo, kai jie taps nebeįdomūs ir nebesaugūs gyventi“, – sakė Vilniaus vicemeras Valdas Benkuskas, kuruosiantis MIESTAS+ programos gyvenamųjų namų atnaujinimo kryptį.

(Iš kairės) Vilniaus vicemeras Valdas Benkuskas, meras Remigijus Šimašius ir vyriausiasis architektas Mindaugas Pakalnis pristatė ambicingą programą MIESTAS+.

Sovietiniams kiemų problemoms, kurie dažniausiai neturi nei ribų, nei šeiminių, spręsti savivaldybė numachiui kelias kryptis. Visų pirma – teisiniai sprendimai, leisiantys gyventojams tapti savo kiemų šeiminingais. Taip pat – želdynų plėtra ir kiemo komforto kūrimas įrengiant juose tinkamą mažąją architektūrą.

„Turime daugybę pavyzdžių iš kitų šalių, kaip galima spręsti sovietinių kiemų problemas. Tinkamiausius siūlysiu ir vilniečiams – tam reikės ne tik savivaldybės, bet ir pačių gyventojų pastangų, kad kiemai nebūtų tik parkavimui skirta ir gyvybės neturinti miesto erdvė“, – teigė Vilniaus vyriausiasis architektas Mindaugas Pakalnis.

Gatvės – ne tik automobiliams, rajonams bus kuriamas identitetas

Pagal MIESTAS+ programą daug dėmesio numatoma skirti ir gatvių atnaujinimui bei gyvenimo palei gatves kūrimui. Jau dabar savivaldybės sukurtas gatvių standartas leis senąsias sovietines gatves transformuoti į ne tik automobiliams skirtas erdves. Šioje kryptyje taip pat numatytas ir vidinių gatvių gyvenamuosiuose kvartaluose tinkamas pertvarkymas. Šią sritį kuruos Vilniaus vyriausiasis inžinierius Anton Nikitin.

Ir ketvirtoji kryptis, numatyta gyvenamųjų rajonų gyvybingumo programoje – traukos centrų ir pačių rajonų identiteto sukūrimas. Čia numatyta spręsti rajonų monofunkciškumo problemas, kurti žaliąsias erdves, architektūrinius ir laisvalaikio traukos centrus, bei didinti susisiekimą tarp skirtingų rajonų. Šią programos dalį kuruos Vilniaus vicemeras Tomas Gulbinas.

Artimiausiuose savivaldybės planuose – šios programos pristatymas bendruomenėms, ekspertams, suinteresuotoms grupėms, kad jos galėtų įsitraukti į MIESTAS+ kūrimą ir įgyvendinimą.

Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus inf.

SIŪLAMOS PRIEMONĖS SKLANDESNEI KONVERSIJAI

Vilniaus meras Remigijus Šimašius kreipėsi į premjerę Ingridą Šimonytę ir Seimo pirmininkę Viktoriją Čmilytę-Nielsen, prašydamas kritiškai įvertinti siūlomą žemės įstatymo pataisą. Nekilnojamojo turto vystytojams už galimybę naudoti valstybinę žemę gresia papildomi mokesčiai, o tai iš esmės gali paralyžiuoti miestų plėtrą ir pramoninių objektų konversiją, reikšmingai išauginti nekilnojamojo turto kainą. Pasak R. Šimašiaus, miestuose valstybinė žemė vis dar tvarkoma atžagaria ranka, Nacionalinė žemės tarnyba priima su miestų plėtra nesuderinamus sprendimus, o dabar dar ir siekiama valstybinę žemę padaryti apskritai nepatrauklią vystytojams. „Seimui pateiktame

įstatymo projekte numatoma, kad norint jau išsinuomotoje valstybinėje žemėje vykdyti statybas, tekstų pakloti papildomą sumą – iki 105 proc. žemės rinkos vertės. Žinome, kiek žemė kainuoja sostinėje, tad tai iš esmės atbaidytų vystytojus, sustotų pramoninių objektų konversija, miesto plėtra, į viršų šautų būsto kainos“, – aiškina R. Šimašius.

Atsižvelgiant į galimas įstatymo pataisų pasekmes, tačiau siekiant spręsti įsisenėjusias problemas, Vilnius siūlo:

Nustatyti tokį mechanizmą, kad konversija, ypatingai centrinėse miestų dalyse, būtų skatinama, ir tam arba atsisakyti Nacionalinės žemės tarnybos prieš kelierius metus pradėtos

praktikos trukdyti konversiją, arba įstatymo projekte aiškiai įtvirtinti, jog naujai numatomos nuostatos netaikomos miestų dalims, kuriose suplanuota konversija;

Teisėsaugos institucijų veiklą nukreipti į tuos atvejus, kai žemės sklypai buvo suformuoti po to, kai buvo privatizuoti menkos vertės pastatai ar jų fragmentai be žemės sklypų, įvertinant visas sklypų formavimo aplinkybes, jų dydžius ir pan.;

Įstatymo projekte, be jau siūlytų nuostatų, tikslinga nustatyti, kad nebūtų numatomas paskirties ir (ar) būdo keitimo mokestis, jei paskirtis ir (ar) būdas keičiami taip, kad tai atitinka savivaldybės bendrojo plano nuostatas, arba taikyti kuo mažesnę mokestį.

LIETUVOS KURORTŲ ASOCIACIJOS NAUJIENOS

Gegužės 12 d. nuotoliniu būdu vykusiu visuotinio Lietuvos kurortų asociacijos suvažiavimo metu naująja asociacijos prezidente dviejų metų kadencijai išrinkta Birštono savivaldybės merė Nijolė Dirginčienė. Šias pareigas jai perleido pastaruosius dvejus metus asociacijai vadovavęs Druskininkų savivaldybės meras Ričardas Malinauskas. Asociacijos viceprezidentu tapo Kauno rajono savivaldybės meras Valerijus Makūnas.

Asociacijos prezidento kadenciją baigęs Ričardas Malinauskas džiaugėsi per praėjusį laikotarpį asociacijos ir visų kurortų ir kurortinių teritorijų labai nuveiktas darbas, kurių vienas svarbiausių – teisinės kurortų bazės parengimas. Parengtas Lietuvos Respublikos kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymo projektas, kurio rengimo idėja brendo bemaž nuo pat Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo. Vieningo kurortų ir kurortinių teritorijų veiklą reglamentuojančio dokumento parengimas ir jo suderinimas su veikiančia įstatymine baze yra ypač reikšmingas žingsnis, sprendžiant Lietuvos kurortų ir kurortinių teritorijų ateities klausimą.

Padėkodamas asociacijos nariams už bendradarbiavimą, jis pažymėjo svarbiausius praėjusio laikotarpio asociacijos darbus: bendros problematikos išskyrimą, svarbiausių atvykstamojo turizmo rinkų identifikavimą ir bendrų narių interesų atstovavimą. Kaip pastebėjo R. Malinauskas, jo kadencijos metu svarbiausios kurortų ir kurortinių teritorijų problemos buvo teisinės bazės ir tikslinio finansavimo trūkumas, neatsižvelgimas į kurortus, kaip į esminę turizmo sektoriaus grandį šalies mastu, kurortoginių mokslinių tyrimų stygių ir nežinomybę dėl ateinančio ES 2021–2027 m. finansavimo laikotarpio. Šiems klausimams spręsti buvo dedamos didelės pastangos.

Vienas svarbiausių jo kadencijos darbų – LR Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymo projekto parengimas. Šis įstatymo projektas 2021 05 13 registruotas Seime. Svarbiausieji kurortų ir kurortinių teritorijų plėtros tikslai yra šie: sudaryti teisinės ir ekonominės sąlygas, užtikrinančias ilgalaikę kurortų ir kurortinių teritorijų plėtrą; turimų gamtinių gydomųjų išteklių racionalų naudojimą ir apsaugą ir išsaugojimą ateities kartoms; sudaryti visuomenei tinkamas sąlygas naudotis rekreaciniais išteklių; įgyvendinti valstybės turizmo politiką, orientuotą į atvykstamojo ir vietinio turizmo plėtrą; įgyvendinti valstybės regioninės politikos nuostatas.

Priimtas įstatymas taps stipria atspirtimi ne tik kurortų, bet ir visos šalies ekonomikos vystymuisi ir konkurencingumo didinimui. Įstatymo projekto pagalba bus pašalintas neaiškumas ir nepakankamumas, atspindintis šių dienų įstatyminėje bazėje.

Pasak R. Malinausko, iki šiol formuojant savivaldybių biudžetus nėra atsižvelgiama į kurortų kuriamą pridėtinę vertę, ekonominę naudą ir indėlį šalies įvaizdžio formavimui. Kurortų infrastruktūra per metus aptarnauja net iki 30-ies kartų daugiau žmonių, negu juose yra gyventojų, todėl būtina skirti papildomų lėšų įvairioms investicijoms infrastruktūros palaikymui ir plėtrai, aplinkos apsaugai. Kurortų asociacija teikė siūlymus dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų skirstymo ir Savivaldybių biudžeto pajamų nustatymo metodikos įstatymo. Tačiau šiems siūlymams pritarta nebuvo.

Taip pat Seimui ir Vyriausybei pateiktas siūlymas didinti finansavimą visoms savivaldybėms – GPM dalies perskirstymas įvedant rodiklį „Turizmo plėtros skatinimas“. Dėl šio pasiūlymo dar vyksta diskusijos.

Asociacija siūlė 2021–2027 m. ES finansiniame laikotarpyje kurortus ir kurortines teritorijas išskirti kaip prioritetas. Šių finansavimo priemonių pagalba Lietuvos kurortai ir kurortinės savivaldybės turėtų galimybę susitvarkyti didelių investicijų reikalaujančius infrastruktūros objektus, apleistus pastatus ir teritorijas, modernizuotų viešąsias erdves, atnaujintų esamus ir nutiestų naujus dviračių takus ir pan. Tačiau institucijos laikosi nuomonės, kad kurortai ir kurortinės teritorijos turi galimybes gauti ES lėšas per Regioninę politiką.

ES šalys turizmo sektoriui skiria daug dėmesio, numato jam skatinti

Naująja asociacijos prezidente dviejų metų kadencijai išrinkta Birštono savivaldybės merė Nijolė Dirginčienė.

Pasak Ričardo Malinausko, iki šiol formuojant savivaldybių biudžetus nėra atsižvelgiama į kurortų kuriamą pridėtinę vertę, ekonominę naudą ir indėlį šalies įvaizdžio formavimui.

reikalingas priemonės, yra įtraukusios turizmą kaip atskirą ūkio šaką į Vyriausybės planus, ES investicijų programas. Remiantis kitų šalių pavyzdžiu, buvo siekiama turizmą įtraukti prie ūkio šakų. Nors šis siūlymas atmestas, tačiau dabar asociacija siekia turizmo kaip atskiro komponento įtraukimo į nacionalinį RRF planą.

Kurortų asociacija taip pat teikė savo siūlymus dėl Darbdavių socialinių iniciatyvų skatinimo įstatymo, dėl teisingų statistinių duomenų teikimo mechanizmo užtikrinimo, Dėl finansavimo kurortiniam sanatoriniam gydymui didinimo.

Birštono savivaldybės merė Nijolė Dirginčienė padėjo R. Malinauskui už atkaklų darbą: „Didžiausias pasiekimas – iki Seimo pavyko nunešti kurortams ir kurortinėms teritorijoms aktualaus įstatymo projektą. Turime užtikrintą pradžią“.

„Idėjų, siūlyimų, norų buvo labai daug, dalį jų pavyko įgyvendinti. Linkiu, kad nauja vadovybė tęstų pradėtą darbą, pasiektų tuos tikslus, kuriuos visi išsikėlėme, neabejoju, kad užteks noro toliau aktyviai imtis iniciatyvos, kad prioritetai turizmui būtų atrasti“, – sakė R. Malinauskas.

Asociacija vienija Lietuvos kurortus ir kurortines teritorijas: Birštono, Druskininkų, Neringos, Palangos, Anykščių raj., Ignalinos raj., Kauno raj., Trakų raj. ir Zarasų raj. savivaldybes.

Lietuvos kurortų asociacijos ir Druskininkų savivaldybės inf.

ĮDOMIOJI STATISTIKA: KLAIPĖDOJE – BRANGESNIS MAISTAS, VILNIUJE – PASLAUGOS

Klaipėdiečiai maisto parduotuvėse randa brangesnius maisto produktus. Vilniuje kišenės tuština paslaugų kainos. Karšto vandens kainos miestuose skiriasi ne centais, o beveik dviem eurai. O pigiausia būtų gyventi Šiauliuose. Tačiau pajamos šiame mieste taip pat atitinkamai mažesnės.

Statistikos departamentas kiekvieną mėnesį skelbia populiariausių produktų vidutines mažmenines kainas. Populiariausių prekių ir paslaugų krepšelį sudaro 111 pozicijų, o bendra vidutinė jo vertė – apie 774 Eur. Rikiuojant didžiuosius šalies miestus pagal bendrą populiariausių prekių ir paslaugų kainų vidurkį, brangiausia gyventi – Vilniuje. Populiariausių prekių ir paslaugų krepšelio vertė sostinėje siekia 832 Eur.

Kiti miestai – Kaunas (806 Eur), Klaipėda (715 Eur), Panevėžys (707 Eur) ir Šiauliai (649 Eur).

Tačiau nebūtinai Šiauliuose viskas daug pigiau. Brangiau nei kitų didmiesčių gyventojams šiauliečiams tenka mokėti ir už šaltą vandenį. Šiame mieste kubinis jo metras kainuoja 1,06 Eur. Kaune šalto vandens kaina – 0,62 Eur už kubinį metrą, uostamiestyje – 0,86 Eur. Vilniuje ir Panevėžyje už šaltą vandenį kovą atitinkamai reikėjo mokėti po 0,64 ir 0,68 Eur. Karštas vanduo kovą brangiausiai kainavo klaipėdiečiams. Už kubinį metrą karšto vandens jie mokėjo 5,29 Eur, o kauniečiai – 3,63 Eur, panevėžiečiai – 4,24 Eur.

Klaipėdiečiai daugiau nei kitų šalies didmiesčių gyventojai moka ir už naudojimąsi miesto transportu. Vienkartinis autobuso bilietas uostamiestyje vidutiniškai kainuoja 1 Eur, Panevėžyje – 0,52, Šiauliuose – 0,60, Kaune – 0,70, sostinėje – 0,78 Eur.

Tačiau už kelionę taksi automobiliu daugiausia tektų mokėti Panevėžyje. Kelionė taksi dienos metu iki 5 kilometrų šiame mieste kovą vidutiniškai kainavo apie 4 Eur. Pigiausiai tokį patį atstumą dienos metu taksi galima įveikti Vilniuje – vidutiniškai už 3,34 Eur. Tačiau sostinės centre – brangiausias automobilių statymas mokamose vietose. Už valandai paliktą automobilį Vilniuje kovą vidutiniškai reikėjo mokėti 1,23 Eur, o Panevėžyje ir Šiauliuose – po 0,30 Eur.

Vilniuje brangiausios ir automobilių plovyklų paslaugos. Nuplauti mašiną automatinėje plovykloje praėjusį kovą sostinėje vidutiniškai kainavo 9,66 Eur. Pigiausia ši paslauga buvo Šiauliuose (7,50 Eur).

Klaipėdoje – brangesnis maistas, Vilniuje – paslaugos

Sostinės gyventojams daugiau kainuoja ir rūpinimasis savo sveikata. Pavyzdžiui, apsilankymas pas gydytoją kardiologą šalies didmiesčių gyventojams vidutiniškai kainuoja 65,52 Eur, o vilniečiams už vizitą pas šį specialistą tenka pakloti 84,44 Eur.

Vieno danties plombavimas helio plomba Vilniuje kišenę taip pat patušina labiau nei kituose didžiuosiuose miestuose. Kovą vidutinė šios paslaugos kaina Lietuvoje buvo 52 Eur, o Vilniuje – 65,33 Eur. Plombuoti dantis pigiausia buvo Šiauliuose (42,90 Eur) ir Panevėžyje (44,71 Eur).

Nuvykus į Šiaulius galima ir pigiau apsikirpti. Vyrų modelinis kirpimas vidutiniškai čia kainavo 12,80 Eur (į kainą įėjo ir galvos plovimas bei šukavimas naudojant plaukų modeliavimo priemonės), o Vilniuje – 16,70 Eur.

Šiauliuose pigesnės ir grožio procedūros moterims. Šiame mieste vidutinė kirpimo kaina – 17,50 Eur, o Vilniuje ir Kaune – atitinkamai 23,80 ir 23,40 Eur.

Už dienos pietus daugiausia tektų mokėti taip pat Klaipėdoje (vidutiniškai – 5,70 Eur), pigiausiai jie kainuotų Panevėžyje – 4,53 Eur, o Vilniuje – 4,71 Eur.

Už 70 tam tikrų grupių maisto produktų krepšelį daugiausia sumokėtų klaipėdiečiai – apie 168 Eur. Panevėžyje tokių pačių prekių grupių krepšelis kainuotų 166 Eur. O štai Šiauliuose – 156 Eur.

Statistikos departamento Kainų statistikos skyriaus vedėja Virginija Jasionienė atkreipė dėmesį, kad kainos renkamos siekiant apskaičiuoti bendrą vartotojų kainų ir atskirų vartojimo prekių ir paslaugų grupių kainų pokyčius, o ne nustatyti vidutinį jų lygį. Miestuose gali skirtis atrenkamų kainoms registruoti paslaugų ir produktų asortimentas. Mažesniuose miestuose gali būti atrenkamos pigesnės tos pačios grupės prekės nei didmiesčiuose. Arba atvirkščiai – nesant konkurencijos tam tikros paslaugų ar prekių kainos tam tikruose miestuose aukštesnės nei kitur.

Žinoma, daug kas priklauso ir nuo gyventojų perkamosios galios. Šalies didmiesčiuose fiksuojamas vidutinis darbo užmokestis labai skiriasi. Sostinėje jis paskutinį praėjusių metų ketvirtį siekė 1674 Eur, Kauno apskrityje – 1534, Klaipėdoje – 1457, Panevėžyje – 1316, Šiauliuose – 1301 Eur.

Lietuvos statistikos departamento Statistikos sklaidos ir komunikacijos skyriaus inf.

„Savivaldybių žinioms“ jau 25 metai!

Junkitės ir sekite mus facebook savzinios

„Savivaldybių žinių“ feisbuko paskyra – langas pozityvumui!

REITINGAI

Gegužės 12 d. vyko nuotolinė žurnalo „Reitingai“ spaudos konferencija, kurioje buvo pristatyti skirtingų švietimo bei aukštojo mokslo institucijų reitingai ir vertinimai. Spaudos konferencijoje dalyvavo žurnalo „Reitingai“ vyr. redaktorius Gintaras Sarafinas ir žurnalistė Jonė Kučinskaitė.

- ♦ Privačios mokyklos iš aukščiausių pozicijų stumia savivaldybių ir valstybines mokyklas. Nepajudinamos kol kas tik sostinės savivaldybės mokyklos;
- ♦ Individualizuotas mokymas įgyvendintas tik dešimtajame šalies mokyklų, o 90 proc. visų likusiųjų mokyklų mokymo individualizavimas – tik žodžiuose ir dokumentuose;
- ♦ Pusės visų šalies mokinių metinių trimesčių pažymiai nekoreliuoja arba menkai koreliuoja su jų pasiekimais per valstybinius brandos egzaminus;
- ♦ Ketvirtis milijono eurų tikslesniam valstybinių brandos egzaminų vertinimui sukurti paleisti vėjais;
- ♦ Aukšta studijų kokybė Lietuvai – kaip „Laimės žiburys“ – praktiškai nepasiekiamo.

GIMNAZIJOS

Žurnalas „Reitingai“ aštuntą kartą pristatė institucinį visų šalies gimnazijų reitingą. „Šiomet buvo atnaujinti gimnazijų vertinimo kriterijai. Vertindami gimnazijas, tradiciškai atskyreme mokyklas, kurios atsirenka mokinius ir kurios priima mokinius pagal taip vadinamą teritorinį principą. Taip pat išskyrėme mokyklas pagal vadinamąjį savivaldybės socialinį – ekonominį gyventojų kontekstą“ – sakė G. Sarafinas.

PRISTATYTI SKIRTINGŲ ŠVIETIMO BEI AUKŠTOJO MOKSLO INSTITUCIJŲ REITINGAI IR VERTINIMAI

Įdomu tai, kad tarp 100-o geriausių šalies mokyklų net ketvirtadalis yra gimnazijos iš žemo socialinio – ekonominio konteksto savivaldybių. Taigi, nepaisant aptariamo konteksto, ketvirtadalis gimnazijų pasiekia gerų akademinį rezultatų, tai: Lazdijų r. Seirijų A. Žmuidzinavičiaus gimnazija, Kupiškio L. Stuokos – Gucevičiaus gimnazija, Pasvalio P. Vileišio gimnazija, Prezidento J. Žemaičio gimnazija (Raseiniai), Zarasų „Ąžuolo“ gimnazija, Panevėžio r. Velžio gimnazija, Šiaulių r. Kuršėnų L. Ivinskio gimnazija ir kitos.

Iš viso buvo vertintos 368 gimnazijos, kurių abiturientai 2020 m. laikė valstybinius brandos egzaminus (VBE). Tiek tarptautinių tyrimų antrinės analizės, tiek nacionalinis gimnazijų reitingas, sudarytas remiantis VBE rezultatais, rodo tendenciją, kad savivaldybių ir valstybinės mokyklos pradeda atsilikti konkurencinėje kovoje su privačiomis mokyklomis. Viena vertus, tai yra gerai, kita vertus, tai dar labiau padidins socialinę atskirtį (tarp tėvų, išgalinčių mokslinti vaikus geriausiose privačiose mokyklose ir tėvų, tegalinčių rinktis artimiausią mokyklą, pagal gyvenamąją vietą). Ir ši konkurencija ypač ženkli Kaune bei Klaipėdoje. Ir kol kas tik Vilniaus savivaldybės mokyklos yra sunkiau pajudinamos iš ilgus metus užimamų aukštų pozicijų.

Tarkime, jeigu žvelgtume į geriausių atrankinių mokyklų dešimtuką, tai pamatytume, kad čia net 3 privačios mokyklos. Šiomet ypač dideli poslinkiai vyko Kaune, čia į viršų šovė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto gimnazija, išstumusi abi jėzuitų gimnazijas. Taigi, atrankinių mokyklų 5-ukas atrodo taip: 1. Vilniaus licėjus; 2. KTU gimnazija; 3. Vilniaus Žirmūnų gimnazija; 4. LSMU gimnazija; 5. Vilniaus M. Biržiškos gimnazija.

Na, o jei žvilgteltume į vadinamą neatrankinių mokyklų pirmąjį dešimtuką, tai pamatytume, kad čia pirmajame dešimtuose pusė yra privačios mokyklos: 1. Klaipėdos licėjus; 2. Panevėžio J. Balčikonio gimnazija; 3. Vilniaus S. Daukanto gimnazija; 4. Kauno „Saulės“ gimnazija; 5. Šiaulių J. Janonio gimnazija; 6. „Saulės“ privati gimnazija (Vilnius); 7. Vilniaus Žvėryno gimnazija; 8. Vilniaus Valdorfo mokykla; 9. Pranciškonų gimnazija (Kretinga); 10. Marijampolės šv. Cecilijos gimn.

Antrą kartą greta gimnazijos vietos reitinge pateikta ir vieno mokinio mokymo kiekvienoje gimnazijoje kaina. Tiesa, šis kriterijaus nebuvo vertintas. Vieno mokinio ugdymo kaina pateikta tik „Reitingų“ skaitytojų dėmesiui,

idant mokinių tėvai patys įsitikintų, ar mokyklai sunkiai sekasi išmokyti mokinius akademinį dalykų ir užtikrinti gerą mikroklimatą dėl to, kad jos yra menkai finansuojamos, ar dėl kitų priežasčių.

Brangiausiai (jei nevertintume specializuotų mokyklų) vieno mokinio išlaikymas atsieina:

Vilniaus r. Buivydių T. Konvickio gimnazijoje – 8501 eurų, Neringos gimnazijoje – 7999 eurai, Vilniaus r. Medininkų šv. Kazimiero gimnazijoje – 7433 eurai, Vilkaviškio r. Gražiškių gimnazijoje – 7008 eurai, Trakų r. Onušio D. Malinausko gimnazijoje – 6652 eurai.

O mažiausiai vieno mokinio mokymas atsieina šiose mokyklose: Kelmės J. Graičiūno gimnazijoje – 945 eurai, Vilniaus Gabijos gimnazijoje – 1358 eurai, Vilniaus Fabijoniškių gimnazijoje – 1612 eurų, Vilniaus Ozo gimnazijoje – 1622 eurai, Kauno J. Jablonskio gimnazijoje – 1789 eurai.

PRADINĖS MOKYKLOS IR PROGIMNAZIJOS

Žurnalas „Reitingai“ septintą kartą pristatė ir absoliučios daugumos šalies mokyklų, pastarusius trejus metus dalyvavusių nacionaliniuose moksleivių pasiekimų patikrinimuose (anksčiau vadintuose standartizuotais testais) vertinimą.

Pagal ketvirtokų trejų paskutinių metų pasiekimus pirmauja: 1. Kauno P. Mašiotų pradinė m-kla; 2. Kauno m-kla – darželis „Šviesa“; 3. Vilniaus darželis – m-kla „Dainorėliai“.

O pagal aštuntokų trejų pastarųjų metų pasiekimus pirmauja: 1. Klaipėdos Tauralaukio progimnazija; 2. Vilniaus J. Basanavičiaus progimnazija; 3. Vilniaus Žemynos progimnazija III.

PAGRINDINĖS MOKYKLOS

Penktą kartą pristatytas ir pagrindinių mokyklų vertinimas, kuris atliktas, remiantis dešimtokų (pastarųjų trejų metų) laikytais pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) rezultatais.

Iš viso Lietuvoje yra apie 250 pagrindinių mokyklų, tiesa, jų dydis yra skirtingas. Taigi, vertintos pagrindinės mokyklos suskirstytos pagal mokinių skaičių. Stipriausia pagrindinė mokykla kategorijoje nuo 1 iki 9 (dešimtokų) yra Lazdijų rajono Krosnos pagrindinė m-kla. Stipriausia pagrindinė mokykla, kurioje mokosi iki 23 dešimtokų yra Lazdijų rajono Šeštokų pagrindinė m-kla. Stipriausia pagrindinė mokykla, kurioje mokosi daugiau nei 24 dešimtokai yra Plungės Senamiesčio pagrindinė mokykla.

O tarp pagrindinių tautinių mažumų mokyklų stipriausia yra Senųjų Trakų A. Stelmachovskio pagrindinė mokykla.

UNIVERSITETAI

Aštuntą kartą pristatytas institucinis Universitetų reitingas. Geriausių valstybinių universitetų 5-ukas: 1. Vilniaus universitetas, surinkęs 74,43 taško (pernai jis taip pat buvo pirmas); 2. Kauno technologijos universitetas, surinkęs 71,65 taško (pernai jis taip pat buvo antras); 3. Vytauto Didžiojo universitetas, surinkęs 69,17 taško vėl grįžo į trejetuką (pernai jis buvo ketvirtas); 4. Vilnius TECH universitetas, surinkęs 63,63 taško (pernai jis buvo trečias); 5. Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, surinkęs 60,15 taško (pernai jis buvo penktas). Privačių universitetų pozicijos: 1. ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, surinkęs 64,55 taško (pernai jis taip pat buvo pirmas); 2. Europos humanitarinis universitetas, surinkęs 55,52 taško (pernai jis buvo trečias); 3. LCC Tarptautinis universitetas, surinkęs 38,12 taško (pernai jis buvo antras).

Universitetų reitinge nebeliko vieno svarbaus parametro: studentų nuomonės tyrimo. Taip atsitiko dėl to, kad įsigaliojus Bendram

duomenų apsaugos reglamentui (BDAR) sociologai negali tiesiogiai (be tarpininkų) pasiekti aukštųjų mokyklų studentų.

Universitetai buvo vertinti pagal 38 skirtin- gus parametrus, kurie yra sugrupuoti į penkis stambius kriterijus: I. Mokslo, meno ir/ar sporto veikla bei personalo pasiekimai – 25 taškų svoris; II. Alumnų kuriama pridėtinė vertė ir darb- davių vertinimai – 25 taškų svoris; III. Studentai ir studijos – 25 taškų svoris; IV. Konkūravimas tarptautinėje studijų erdvėje – 15 taškų svoris; V. Esamas ir ateities akademinis personalas – 10 taškų svoris. Iš viso už šiuos kriterijus buvo galima surinkti 100 taškų.

KOLEGIJOS

Valstybinių kolegijų reitingo geriausiųjų penketuke: 1. Vilniaus kolegija, daugiau kaip 71,96 taško iš galimų surinkti 100 taškų (per- nai ši kolegija taip pat buvo pirmą); 2. Kauno technikos kolegija (surinkusi 71,15 taško (pernai ši kolegija buvo ketvirta); 3. Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla (71,04 taško (pernai ši kolegija irgi buvo trečia); 4. Kauno kolegija, surinkusi 67,25 taško smuktelėjo žemyn (pernai ši kolegija buvo antra); 5. Šiaulių valstybinė kolegija surinkusi

(64,43 taško) pakilo aukštyn (pernai ši kole- gija buvo septinta).

O štai nevalstybinių kolegijų reitinge pir- mauja: 1. Kauno Šv. I. Lojolos kolegija, surin- kusi 75,58 taško. Ji pirmą kartą iškopė į pirmą vietą (beje, pernai ši kolegija pirmą kartą buvo pasiekusi antrą reitingo vietą); 2. Vilniaus dizaino kolegija, surinkusi 64,07 taško užleido poziciją (pernai ši kolegija buvo pirmą); Ir tai yra šio reitingo naujiena.

Kolegijos reitinguotos panašiai kaip ir uni- versitetai. Kolegijų, kaip ir universitetų reitinge, nebeliko vieno parametro – studentų nuomonės tyrimo. Kaip derėtų atnaujinti tiek kolegijų, tiek universitetų reitingus buvo tartasi su pačiomis aukštosiomis mokyklomis. Lietuvos kolegijų direktorių konferencija, teikusi siūlymus reitin- gavimo sistemai, priėmė bendrą poziciją. Taigi, šiemet reitinguojant aukštąsias mokyklas buvo dar labiau sureikšmintą priimamų studentų kokybę, studijų vietos pasirinkimas pirmuoju pageidavimu, studentų nubyrėjimas, absolventų įsidarbinamumas bei gaunamas atlyginimas pra- ėjus nuo studijų vieneriems metams ir darbavių nuomonė apie absolventų parengimo kokybę. Šiais pokriterijais siekta kompensuoti nepakanka- mai reprezentatyvia tapusią studentų nuomonę.

AUDITAS SKATINA IMTIS POKYČIŲ SPECIALIOJO TERITORIJŲ PLANAVIMO SISTEMOJE

Kultūros ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyrius atliko vidaus auditą dėl Kultūros paveldo departamento (KPD) 2006–2020 metų veiklos organizuojant nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį teritorijų plana- vimą ir dėl šiuos planus tvirtinančios Kultūros ministerijos dalyvavimo.

„Auditas atskleidė sistemines nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teri- torijų planavimo problemas. Viena vertus, šie specialieji teritorijų planai reikalingi tam, kad būtų sukonkretinta klaidi paveldo sistema, nubrėžtos aiškios tvarkybos gairės, atsirastų daugiau skaidrumo. Kita vertus, pats tokių specialiųjų planų rengimų procesas yra labai komplikotas, paskęsta įvairiausių institucijų ir dokumentų derinimo labirintuose, dažnai iššaukia neigiamų savivaldos, pastatų savi- ninkų, taip pat verslo atstovų, kuriems šie specialieji planai asocijuojasi su naujais suvar- žymais, reakcijų“, – teigė kultūros ministras Simonas Kairys.

Audituotu penkiolikos metų laikotarpiu KPD organizavo 31 vietovės ir 40 kompleksinių objektų – iš viso 71 specialiojo plano – rengimą. Audito metu atskleisti šios veiklos sisteminiai trūkumai ir būtinybė tobulinti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teri- torijų planavimo modelį.

Audito metu nustatyta, kad iki šiol nėra užbaigta 17 pradėtų rengti specialiojo teri- torijų planavimo dokumentų. Iš jų – Vilniaus senamiesčio ir jo apsaugos zonos tvarkymo planas, Nidos gyvenvietės teritorijos ir apsau- gos zonos ribų ir tvarkymo planai, Klaipėdos senamiesčio teritorijos ir apsaugos zonos tvarkymo planas, Druskininkų miesto istorinės dalies ir jos apsaugos zonos tvarkymo planas. Audito išvados rodo, kad didžioji dalis specia- liųjų planų rengimo atsidūrė aklavietėje pasi- baigus išduotų planavimo sąlygų galiojimo terminui, trijų specialiųjų planų rengimas buvo sustabdytas planavimo sąlygas išdavusioms institucijoms atsakius suderinti parengtus specialiųjų planų sprendinius, kiti planai nebuvo pabaigti rengti praradus aktualumą arba perkėlus plano rengimą į kitų teritorijų plano rengimą. Šių specialiųjų planų rengimas, kuriam išleista 843,9 tūkst. eurų, sustojo nepa- siekus planuotų tikslų arba buvo nutrauktas.

„Atsižvelgiant į audito išvadas, labai svarbu ateityje užtikrinti skaidrų ir efektyvų specia- liųjų planų rengimą, išgryninti ir decentrali- zuoti funkcijas, atsakomybių ribas tarp KPD ir Kultūros ministerijos, suformuoti pasiūlymus, kaip tobulinti specialiųjų teritorijų planų ren- gimo modelį“, – sakė kultūros viceministras Rimantas Mikaitis.

Audito išvadosse nurodoma, kad iki 2020 m. įvykdytos KPD struktūros pertvarkos egzistavę prieštaravimai personalo dokumentuose, jų neatitikimas realiai situacijai, galimybė įvairiai interpretuoti atsakomybę už pavestas funkcijas, netinkamas kai kurių funkcijų sugretinimas bei paviršutiniškai vykdomas kasmetinis dar- buotojų veiklos vertinimas neužtikrino patiki- mos kontrolės aplinkos, KPD vykdamą įstaigai pavestą specialiųjų planų organizavimo funk- ciją, ir iš dalies paaiškina prastą šios veiklos rezultatyvumą. Nustatyta, kad KPD organizuo- tas specialiojo teritorijų planavimo procesas negalėjo būti efektyvus ir užtikrinantis taupų valstybės resursų naudojimą ir dėl objektyvių aplinkybių (taip pat ir dėl tobulintinos teisinės bazės), ir dėl kai kurių vidaus (finansų) kontrolės trūkumų, įskaitant teisės aktų ir juose nustatytų planavimo procedūrų pažeidimus, kurių šalinimui ar koordinavimui KPD vado- vybė skyrė nepakankamą dėmesį.

Atsižvelgiant į vidaus audito išvadas, KPD įpareigotas parengti veiksmų planą, kuris leistų ištaisyti audito išvadosse nustatytus vei- klos trūkumus, taip pat sudarytų sąlygas kuo greičiau spręsti vėluojančių specialiųjų planų rengimo atnaujinimo klausimus.

Kultūros ministerijos Ryšių su visuomene ir strateginės komunikacijos skyriaus inf.

Vytautas Simelis: „Vienas mano tikslų yra pasiekti, kad rajonas būtų pristatomas kaip turizmui patraukli vietovė.“

VYTAUTAS SIMELIS: PIRMOJI SAVAITĖ BUVO DARBINGA

Gegužės 6 d. prisiekė Radviliškio rajono savivaldybės meras Vytautas Simelis, balandžio 25-ąją vykusiam antrame tiesioginių mero rinkimų ture laimėjęs didžiausią radviliškiečių pasitikėjimą. Už Vytautą Simelį balsavo 59,24 proc. rinkimuose dalyvavusių rinkėjų – 5851 rinkėjas. VRK duomenimis, Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario-mero rinkimų pakartotiniame balsavime dalyvavo 9768 rinkėjai arba 32 procentai nuo viso šios savivaldybės rinkėjų skaičiaus. Šiuose Radviliškio rajono savivaldybės tarybos nario – mero rinkimuose teisę balsuoti turėjo 30 878 rinkėjai.

Manau, mano patirtis bus naudinga ir įgyvendinant regioninę politiką, kurios iki šiol nebuvo. Merai tik pasidalindavo regiono plėtrai skirtas lėšas. Dabar, kai regionų plėtros taryboms suteiktas juridinis statusas, tikiuosi, situacija pasikeis ir mano dvylikos metų darbo patirtis Vietinės ir regioninės valdžios kongrese prie Europos Tarybos, kur mačiau visai kitokią regioninę politiką negu Lietuvoje, bus naudinga.

Paminėjote, kad jau pirmąją savaitę ėmėtės įgyvendinti dalį įsipareigojimų rinkėjams. Tai kokius darbus pavyko nuveikti per tą trumpą laiką?

Pirmoji savaitė buvo labai darbininga. Jau pirmąją savaitę ėmiausi įgyvendinti savo rinkimų programoje numatytą turizmo plėtrą Radviliškio rajone. Turizmo plėtros galimybes pastebėjau vos pradėjęs dirbti savivaldybėje. Prisimenu, mane tuometinis kultūros skyriaus vedėjas ir paveldosaugininkas pasisodino į „Volgą“ ir visą dieną mes važinėjome po rajoną. Tada pamačiau, koks turtingas mūsų rajonas kultūros paveldo, turizmo objektais, kraštovaizdžiu. Tada mane ir apėmė idėja, kad visa tai reikia išsaugoti, propaguoti ir gerinti. Tada įkūrėme Daugyvenės buities istorijos muziejų, kuriame yra Burbiškio dvaras, Kleboniškių etnografinis muziejus. Tada mano kabinete gimė ir idėja organizuoti Tulpių žydėjimo šventę.

Tad vienas mano tikslų yra pasiekti, kad rajonas būtų pristatomas kaip turizmui patraukli vietovė, kad keliaujantys po Lietuvą nepravažiuotų pro šalį, o stobtelėtų čia ir maloniai praleistų laiką, patirdami gerų įspūdžių.

Pirmąją savaitę pradėjome rutulioti atskiro turizmo informacijos centro kūrimo idėją. Esamas turizmo informacijos centras yra viešosios bibliotekos dalis, tad savarankiško centro įsteigimas, manau, labiau paskatintų turizmo plėtrą.

Netoli Šeduvos turime Raudondvario aerodromą, kurį Vyriausybė yra perdavusi savivaldybei. Dabar galvojame apie aerodromo įveiklinimą ir pirmąją darbo savaitę aptarėme, kokių veiksmų imtis, kad į šį aerodromą sugrįžtų sklandytuvai, parašiutai, parasparniai. Visiškai šalia yra žirgynas. Taigi yra visos galimybės rajone atsirasti dar vienam traukos centrui.

Buvau susitikęs su Šeduvos istorinės technikos muziejaus atstovais ir kalbėjomės apie jų perspektyvas, aktyvesnį įsitraukimą į rajono turizmo plėtrą.

Šalia Radviliškio yra Antaniškių parkas. Su miesto seniūnu jau galvojame, kaip jį pritaikyti aktyviam poilsiui, įrengiant pažintinius takus, vaikų žaidimo aikštes.

Džiugu, kad gegužės 10 d. po ilgų apribojimų prasidėjo aktyvesnis gyvenimas Burbiškio dvare. Buvau susitikęs su Daugyvenės kultūros istorijos muziejaus-draustinio direktore ir aptarėme visos vasaros veiklas tiek Burbiškio dvare, tiek Kleboniškių etnografiniame kaime. Labai džiugu, kad vos ne kiekvieną savaitgalį ten vyks įvairūs renginiai. Išsipildys mano svajonė, kai dar 1990 metais mes pradėjome tuos objektus kurti. Mano siekis buvo ne tik atkurti tuos objektus, kad žmogus atvažiuavęs galėtų juos apžiūrėti, bet kad jie būtų gyvi, kad juose vyktų renginiai.

Be abejo, aptartos ir kitos rajonui svarbios problemos.

Tarp svarbiausių darbų – naujos koalicijos taryboje sudarymas.

Kaip naujos koalicijos sudarymui atsiliepiate, kad rajono taryboje 11 narių, atstovaujančių Tėvynės sąjungai-Lietuvos krikščionims demokratams?

Taip, 11 tarybos narių yra Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos atstovai, kitoms partijoms priklausančių tarybos narių – 14, bet aš nematau didelės problemos. Koaliciniai susitarimai yra labai gerai, tačiau savivaldybės taryboje yra labai nedaug klausimų, kai reikalingi principiniai sprendimai. Kasdieninių klausimų svarstymuose politikos nebelieka. Svarbiausias kriterijus – kad sprendimas būtų naudingas gyventojams, o ne kažkurios partijos papolitikavimui. Tad didelių bėdų dėl tarybos darbo nematau.

Tačiau Lietuvos žaliesiems taryboje atstovaujate tik Jūs?

Taip, Radviliškio taryboje esu vienintelis, atstovaujantis Lietuvos žaliųjų partijai ir didžiojuosi, kad Lietuvoje esu vienintelis ir pirmas meras, atstovaujantis šiai partijai. Tačiau tai nereiškia, kad taryboje esu vienišas.

Kadangi su Vytautu Simeliu kalbėjomės pasibaigus pirmajai mero pareigose savaitei, pokalbis sukosi apie tai, kas nulėmė sėkmę rinkimuose, kokie pirmieji darbai. V. Simelis yra pirmasis ir kol kas šalyje vienintelis meras, atstovaujantis Lietuvos žaliųjų partijai, žvilgtelėjome ir į rajono ekologinių problemų sprendimą, žaliąjį kursą.

Gerbiamas mere, nors nuo rinkimų praėjo jau kelios savaitės, vis tik pasidalinkite mintimis, kas, Jūsų manymu, lėmė pergalę?

Išties rinkimų rezultatais buvau maloniai nustebintas. Neslėpsiu, pergalės tikėjausi, nes jei būčiau netikėjęs, nebūčiau ir kandidatavęs, bet kad bus tokia ženkli, net 20 procentų, persvara, tikrai nesitikėjau.

Manau, tokį rinkimų rezultatą lėmė tai, kad rajono gyventojai mane prisiminė ir palaikė dėl žmoniškųjų savybių. Posta – mero, administracijos direktoriaus, kiti – laikinas dalykas. Man patinka Gėtės pasakymas, kad ir didis žmogus yra tiktai žmogus. Manau, kad to suvokimo, jog esu tik žmogus, nepraradau, nei dirbdamas rajono meru, nei vėliau.

Dirbti Radviliškio rajono savivaldybėje pradėjote 1990 metais ir ketverius metus dirbote rajono valdytoju pavaduotoju, paskui metus ėjote valdytoju pareigas ir nuo 1995 iki 2003 metų – tris kadencijas – buvote rajono meras. Taigi, kaip dabar sakoma, į šias pareigas sugrįžote po atšalimo laikotarpio. Kokia patirtis iš ankstesnių kadencijų Jums pravers ir ką iš naujo teks surasti.

Gyvenimas išties nestovi vietoje. Keičiasi poreikiai, galimybės, technologijos. Tai, kad turiu patirties iš praeities, kai teko dirbti esant labai sunkiai finansinei padėčiai, manau, pravers ir dabar dirbant, tačiau pokyčiai reikalau ir naujų sprendimų. Yra ir mano įsipareigojimai rinkėjui. Ir juos jau imuosi vykdyti..

Kadangi atstovaujate Lietuvos žaliųjų partijai, kurios pagrindinis siekis – rūpintis ekologija, ar matote rajone spręstinių ekologinių problemų?

Ekologiškai nedraugiškų kampelių galime visur surasti. Radviliškio rajone nėra didelių ekologinių problemų. Nėra prasčiausia situacija su vandentvarka, keičiama atliekų surinkimo tvarka, pereiname prie pusiau požeminių konteinerių.

Katilinėje taip pat kaip ir viskas neblogai, pereita prie medžio atliekų deginimo.

Didesnė problema – oro užterštumas. Pro Radviliškio miestą praeina magistralinis kelias. Ši problema išsispęstų įrengus apvažiavimą, tad ieškosime tam galimybių.

Manau, kad Radviliškio rajonas neatsilikis ir Lietuvoje diegiant žiedinę ekonomiką. Vis daugiau žmonių imasi rūšiuoti atliekas. Tam rajone sudarytos gan geros sąlygos. Ir aš pats turiu keturis konteinerius ir stropiai rūšiuoju atliekas.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Justė Brigė

HORTENZIJŲ ALĖJA PUOŠ KELMĖS LIGONINĘ

Vaida SUTKIENĖ

Gegužės 17 d. prie Kelmės ligoninės pasodinta hortenzijų alėja. Šiai iniciatyvai kelmiškius subūrė rajono savivaldybės tarybos narė Janina Skeberdienė. Pirmadienį po darbo prie ligoninės susirinkusiuosius sujungė prasminga idėja. Ją įgyvendinti padėjo geros valios Kelmės žmonės: rajono tarybos nariai, savivaldybės vadovai, darbuotojai, įmonių, įstaigų, organizacijų, visuomenės atstovai ir gausus medicinos darbuotojų būrys.

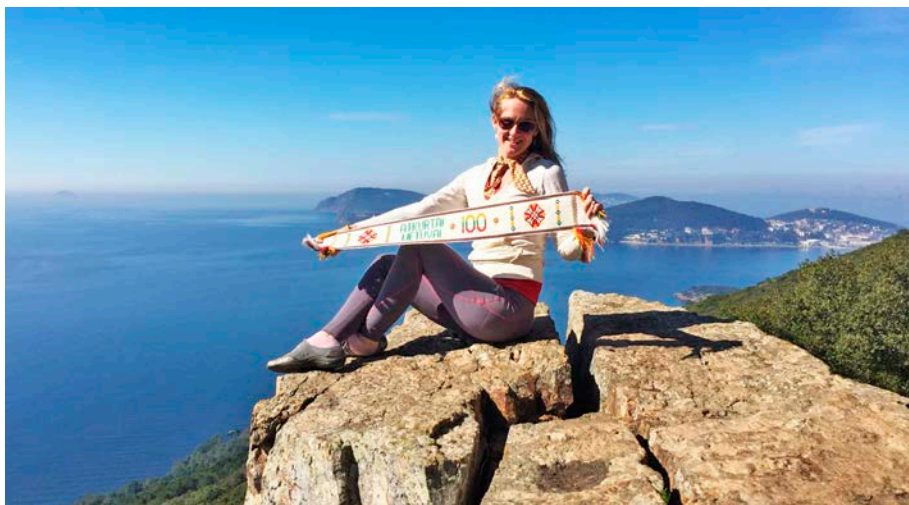
GAUSĖJA PROJEKTO „GLOBALUS PANEVĖŽYS“ AMBASADORIŲ GRETOS

Loreta KAŠKELIENĖ

Panevėžio miesto savivaldybėje paskirta jau ketvirtoji projekto „Globalus Panevėžys“ ambasadorė. Ji tapo daugiau nei 8 metus Stambule gyvenanti leva Keskinė (nuotr.).

I. Keskinė baigusi 5-ąją gimnaziją į teisės mokslus gilinosi Vilniaus universitete, o po jų tęsė studijas užsienyje. Moteris turi Tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės bei Žmogaus teisių magistro laipsnius. Ji dėstė bei atliko mokslines stažuotes JAV, Šveicarijoje, Austrijoje, Turkijoje, Kosove, Graikijoje, yra publikavusi JT studijų ir ataskaitų. I. Keskinė yra aktyvi Turkijos lietuvių bendruomenės narė, priklauso jos valdybai, dirba Jungtinių Tautų Organizacijoje tarpžinybinėje komandoje, kuri padeda JT valstybėms narėms įgyvendinti darnaus vystymosi tikslus ir pataria integruotų politikos sprendimų klausimais. Specializacijos sritys – pažeidžiamos grupės ir jų socialinė įtrauktis, lyčių lygybė, mažumų teisės, migracija, žmogaus socialinė raida. Ji taip pat dirbo JT Europos ir Centrinės Azijos būstinėje Stambule, patardama socialinės įtraukties, užimtumo, migracijos, skurdo ir nelygybės mažinimo srityse. I. Keskinė priklauso įvairioms darbo grupėms, tokioms kaip JT regioninė koalicija už socialinę apsaugą, pasaulinė JT darbo grupė matuoti socialinę atskirtį, JT darbo grupė dėl miestų ateities, regioninė COVID-19 reagavimo grupė.

„Džiugu, kad svetur išvykę panevėžiečiai ne tik nepamiršta savo gimtojo miesto, bet ir nori

prisidėti prie jo gerovės kūrimo savo pasiūlymais, idėjomis, darbais. Puikios žinios, kad Panevėžys turi dar vieną projekto „Globalus Panevėžys“ ambasadorę, kurios pasiūlymai, tikėtina, turės ilgalaikių rezultatų“, – sako Panevėžio miesto meras Rytis Račkauskas.

„Esu ne tik Lietuvos, bet ir Panevėžio patriotė. Kad ir kur gyvenčiau, Panevėžys liks mano gimtasis miestas.“ „Globalus Panevėžys“ – tarsi raktas nuo savo miesto durų. Supranti, kad čia visą laiką esi laukiamas, įsiklausoma į tavo pasiūlymus, idėjas. Šiandieniniame globaliame pasaulyje nebūtinai fiziškai turi būti savo

mieste, tą galima puikiai padaryti ir būnant toli, tiesiog palaikant ryšį. Džiaugiuosi į projekto „Globalus Panevėžys“ ambasadorių gretas, nuo šiol galėsiu prisidėti prie savo gimtojo miesto gerovės kūrimo“, – teigė I. Keskinė.

„Globalus Panevėžys“ – projektas, skirtas suburti po pasaulį išsibarsčiusių panevėžiečių bendruomenę, siekiant palaikyti su jais ryšius. Taip siekiama simboliškai išplėsti regiono ribas, integruojant išvykusius tautiečius į gimtojo miesto gyvenimą, suteikiant galimybę prisidėti kuriant miesto ekonominę gerovę ir kt. Daugiau informacijos – www.globalus.panevezys.lt

VARĖNOJE ĮTEIKTOS **ADOLFO RAMANAUSKO-VANAGO** PREMIJOS IR PAGERBTI SAUSIO 13-OSIOS LAISVĖS GYNĖJAI

Rūta AVERKIENĖ

Varėnoje, minint Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dieną, vyko iškilmingas renginys, kurio metu buvo įteiktos Adolfo Ramanausko-Vanago premijos šių metų laureatui partizanui Juozui Jakavoniui-Tigrui ir praėjusių metų laureatui profesoriui dr. Kęstučiui Kazimierui Girniui. Ženkliukai „Lietuvos laisvės gynimui – 30“ įteikti laisvės gynėjams, prieš trisdešimt metų budėjusiems Lietuvos Respublikos Parlamente ir neramiomis sausio dienomis, ir po to, iki Rugsėjo pučo.

Varėnos kultūros centre rajono meras Algis Kašėta, pristatydamas Adolfo Ramanausko-Vanago premijos laureatus, pažymėjo, jog abu jie – išskirtinės asmenybės, daug prisidėję prie kovos už Lietuvos laisvę. „Dar buvo sovietmetis, studijavau Vilniaus universitete, Istorijos fakultete, kai kurso draugas atvežė Amerikoje išleistą K. Girniaus knygą „Partizanų karas Lietuvoje“. Įspūdis buvo pritrenkiantis, nes knyga parašyta puikiai, ja ir dabar istorikai naudojami kaip gera istorinė medžiaga. Kęstutis Girnius man buvo didelis autoritetas ir paskatino dirbti šia tema.

Partizanas Juozas Jakavonis-Tigras – švietisios dvasios kaimo jaunuolio, išėjusio į mišką iš idėjos, etalonas. Juozas liko ištikimas savo priesaikai, duotai partizanų vadui Adolfui Ramanauskui-Vanagui. Jis mums yra simbolis kartos, kuri paguldė galvas pamiškėse, palaukėse, Sibiro lageriuose ir tremtyse. Natūralu, kad visa tai nedingo veltui, ir mes 1991 metų sausio dienomis, remdamiesi jų perduota laisvės kovų dvasia, prisimindami, ką darė mūsų tėvai ir seneliai, išlaikėm savo egzaminus. Ačiū jiems“.

33-IOJI **G. PETKEVIČAITĖS-BITĖS** LITERATŪRINĖ PREMIJA ĮTEIKTA RAŠYTOJUI JUOZUI ŠIKŠNELIUI

Danutė POCIUVIENĖ

Panevėžio rajono savivaldybės skiriamos Gabrielės Petkevičaitės-Bitės literatūrinės premijos laureatu šiemet tapo Klaipėdos krašto prozininkas Juozas Šikšnelis. Šis apdovanojimas rašytojui suteiktas už 2020 m. išleistą apsakymų, novelių ir esė rinktinę „Būsenos“.

J. Šikšnelio kandidatūrą premijai suteikti pasiūlė Lietuvos rašytojų sąjungos valdyba, svarstė ir sprendimą priėmė premijos atrankos komisija, kuriai vadovauja Panevėžio rajono savivaldybės mero pavaduotojas Antanas Pocius.

Susitikimas su rašytoju ir premijos teikimas vyko gegužės 17 d. G. Petkevičaitės-Bitės gimtinėje Puziniškyje.

Iš Klaipėdos kartu su žmona atvykusį laureatą pristatė, jo kūrybos meninę reikšmę apžvelgė savivaldybės viešosios bibliotekos direktorė Rūta Bagdonienė. Ištraukas iš autoriaus knygos skaitė Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatro aktorė Asta Preidytė.

Varėnos rajone gimęs J. Šikšnelis yra žinomas prozininkas, dramaturgas, skulptorius, Mažosios Lietuvos enciklopedijos autorius ir talkininkas. Lietuvos rašytojų sąjungos narys, išleido keliolika romanų, apsakų, tarp jų – ir detektyvinių, pjesių knygų, apdovantų literatūrinėmis premijomis.

2011 m. už romaną „Kryžiaus žalia medžio“ pelnė levos Simonaitytės ir Žemaitės premijas. 1992 m. ir 1996 m. apdovanojimas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos premijomis už geriausių detektyvinių kūrinių.

J. Šikšnelio visuomeninė humanistinė veikla 2019 m. įvertinta Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino medaliu, 2019 m. – G. Petkevičaitės-Bitės medaliu „Tarnaukite Lietuvai“.

G. Petkevičaitės-Bitės literatūrinę premiją laureatui įteikė ir sveikinimo žodį tarė Panevėžio rajono savivaldybės meras Povilas Žagunis.

„Leipalingio dvaro festivalis“ plėtos menologijos meno sklaidą naujose Leipalingio dvaro erdvėse.

DRUSKININKUOSE STARTUOS DAUGIAU NAUJŲ KULTŪROS PROJEKTŲ

Diana SINKEVIČIŪTĖ

Alytaus apskrities regioninė kultūros taryba paskirstė kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamą programą „Tolygi kultūrinė raida“ 2021 m. Tarp Alytaus apskrities 53 finansuotų projektų daugiausia dailės, muzikos ir teatro projektų, taip pat leidybos iniciatyvos, folkloro festivaliai ir konkursai, šventės. Tai daugiausiai vietos bendruomenėms skirti renginiai ir projektai.

Iš viso Druskininkams skirta 43 750 Eur, šiais pinigais bus finansuojama 13 kultūros projektų (iš 15 teiktų).

Tęstinis finansavimas skirtas tokiems projektams, kaip: Druskininkų vitražo simpoziumas „Čiurlionio atspindžiai 2021“, Dainuojamosios poezijos šventė Druskininkuose „Spinduliuojantys poeziją“, Tarptautinis kalvystės pleneras „Plieninė plaštakė“, 28-oji Dainavos krašto folkloro šventė, Verpstės festivalis, Jotvingių šventė Leipalingyje, Kopėčios Tarptautinė menininkų rezidencija „VisualArts Druskininkai 2021“. Tęstiniai projektai įgauna naujas formas, veiktas, o bendruomenei ir svečiams pasiūlyti įdomesni, originalesni turinį.

Druskininkų savivaldybės mero pavaduotojas Linas Urmanavičius pasidžiaugė, kad Druskininkų savivaldybės įstaigos ir jas atstovaujantys kūrybingi žmonės aktyviai dalyvauja projektinėje veikloje, kultūrinei veiklai pritraukia papildomas lėšas, o miesto gyvenimą praturtina kultūrinis gyvenimas. „Žmonės labai pasiilgę įvairių pramogų, veiklų, todėl labai džiaugiamės, kad galėsime pasiūlyti didelę kultūrinių veiklų ir renginių įvairovę pagal būtinus galimo karantino ribojimus. Galime pasidžiaugti ir padėkoti kultūros specialistams, kurie ir pandemijos metu sugeba efektyviai įveikti atsiradusius iššūkius, randa itin originalių sprendimų ir jų įgyvendinimo būdų.“

Kultūrinę sklaidą mieste taip pat skatins nauji projektai: Druskininkų kultūros centro „Leipalingio dvaro festivalis“ plėtos profesionalaus meno sklaidą naujose Leipalingio dvaro erdvėse. Kitas kultūros centro projektas – Kūrybiniai ieškojimai „Šviesos simfonija“ kvies atrasti Čiurlionio kūrybą netradicinėmis formomis.

Druskininkiečius kvies viešosios bibliotekos projektas – „Knygos, kūrybos ir vaizduotės versmė“, kuris organizuos susitikimus su profesionaliais kūrėjais, o mokiniams bus galima įgyti naujų įgūdžių, patirčių bei atskleisti savo kūrybinį potencialą.

Druskininkų savivaldybės įstaigos ir jas atstovaujantys kūrybingi žmonės aktyviai dalyvauja projektinėje veikloje, kultūrinei veiklai pritraukia papildomas lėšas, o miesto gyvenimą praturtina kultūrinis gyvenimas.

Šiais metais susijungę Druskininkų Amatų centro menininkai kurs naują, bendrą kolekcijų ciklą „Art Collection“, sutelkdami visas bendras kūrybines galias.

Miesto muziejaus projektas – „Gėlė iš atviruko“ dailininkui Rimantui Laniauskui didins taikomojo meno žinomumą pasitelkiant atvirutę, jos kūrybos proceso kelią ir išsivijęs dailininko Rimanto Laniausko kūrybą šiame žanre. Kitas miesto muziejaus projektas „Reprezentuojantys kurortą veidai: XIX a. – XX a. sandūros aptarnaujančio personalo uniformos“ skirtas kurorto aptarnaujančio personalo kostiumų parodos organizavimui ir demonstravimui.

„Tarp pateiktų projektų yra nemažai naujų, kurie praturtins mūsų kultūrinį gyvenimą ir veiktas. Labai svarbu skatinti kultūrinį turizmą, ieškoti naujų renginių formų, sudominti ne tik gyventojus, bet ir pritraukti miesto svečius. Tai didelė galimybė realizuoti savo idėjas kūrybingiems žmonėms. Tikimasi, jog šie nauji projektai taps tradiciniais ir pritrauks tūkstančius druskininkiečių ir kurorto svečių“, – sakė L. Urmanavičius.

PRITARTA REZOLIUCIJAI DĖL ŽMOGAUS TEISIŲ PAŽEIDIMŲ BALTARUSIJOJE

Loreta KAŠKELIENĖ

Gegužės 10 d. Panevėžio miesto savivaldybės taryba vienbalsiai pritarė rezolucijai dėl žmogaus teisių pažeidimų Baltarusijos Respublikoje ir mieste partnerystėje Vitebske.

„Panevėžio miesto savivaldybė yra gavusi kreipimąsi iš Baltarusijos miestų partnerių solidarumo judėjimo dėl visiško teisinio įsipareigojimų nevykdymo šalyje. Buvome informuoti, kad dėl sufabrikuotų bylų šimtai baltarusių šiuo metu yra kalėjimuose ir ikiteisminio kalinimo centruose. Jų šeimos prarado galimybę bendrauti su artimaisiais, daugelis nebegali išmaitinti vaikų. Politiniams kaliniams tarptautinis palaikymas yra labai

svarbus paramos elementas. Primenu, kad nuo 2018 m. Vitebskas yra Panevėžio miestas partneris. Esame pasirašę bendradarbiavimo sutartį, kurios pagrindas – toliau plėtoti miestų pilietinės visuomenės santykius, todėl turime solidarizuotis. Susigiminiavusių miestų solidarumo judėjimo iniciatyvoms pritaria Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, kuri palaiko ir Panevėžio miesto savivaldybės sprendimą priimti rezoluciją dėl padėties Baltarusijoje ir politinių kalinių“, – sako Panevėžio miesto meras Rytis Račkauskas.

Rezolucija Panevėžio miesto taryba kreipiasi į Vitebsko miesto Vykdomojo komiteto pirmininką Vadimą Vladimirovičių Zariakiną, komiteto bei deputatų tarybų narius ir ragina:

- imtis veiksmų, kad būtų nutrauktas prievartos naudojimas prieš taikius Baltarusijos piliečius, užtikrintos teisės laisvai reikšti įsitikinimus, rengti susirinkimus, mitingus, eitynes, demonstracijas ir piketus, stabdyti bet kokią valstybinių jėgų struktūrų smurtą prieš taikius gyventojus tiek savo veiksmais, tiek reikalaujant to iš nacionalinių Baltarusijos valdžios institucijų;
- imtis veiksmų, kad būtų nedelsiant paleisti visi kalinami opozicijos ir pilietinės visuomenės atstovai.

Taip pat skatina išreikšti palaikymą Vitebsko gyventojams, reikalaujantiems laisvų, skaidrių ir demokratiškų rinkimų, teikti visapusišką paramą.

LAZDIJAI MAN NEBUVO PER MAŽI IR ČIKAGA MAN NE PER DIDELĖ

*Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienos proga
pakalbinome Čikagoje gyvenančią žurnalistę ir rašytoją
Vilmą Kavą.*

Papasakokite apie save. Kaip atsidūrėte JAV? Ar tai – avantiūra, ar ilgai planuotas gyvenimo žingsnis?

Niekada nesvajojau ir niekada neplanavau niekur išvažiuoti iš Lietuvos, bet jau šešiolika metų gyvenu JAV. Tiesiog taip atsitiko. Daug kas klausia, kodėl, bet atsakymo net sau neturiu. Aš nesu ekonomikos emigrantė, Lietuvoje gyvenau gerai, kaip gerai gyvenu ir Amerikoje. Myliu abi šalis, grožiuosi pasikeitusia Lietuva, dabar pasirinkusi gyventi Amerikoje. Esu gimusi tais laikais, kai Lietuva nuo vakarų pasaulio buvo atskirta geležine uždanga. Prisimenu tą beviltiškumą... Man didžiausia vertybė yra laisvė, ir vertinu kaip iškovojimą tai, kad galime keliauti po pasaulį. Tikiuosi, COVID-19 pandemijos apribojimai yra laikini.

Atvykus į svečią šalį prie visko reikėjo priprasti. Visi emigrantai tai patiria, nesvarbu, iš kurios šalies ir į kurią šalį atvyksta. Matavimo vienetai, gyvenimo būdas, santykiai, lietuviškos kalbos maniera, maistas – kiekvienas gyvenimo aspektas buvo naujas. Greitai įsitraukiau į kultūrinį lietuvių bendruomenės gyvenimą, nes pradėjau dirbti laikraštyje „Verslas.us“. Vėliau tapau savaitraščio „Čikagos aidas“ redaktorė. Aš atėjau į Ameriką pro geras duris, sutikau daug įdomių ir gero linkinčių žmonių.

Ar Jūsų debiutinio romano „Aš Tau sakau“ gimimas tiesiogiai susietas su pačios Tėvynės ilgesiu?

Perėjusi iš savaitraščio redaktorės darbo į kitą sritį, kelerius metus nieko žiniasklaidai nerašiau. Tačiau žodžiai rinkosi manyje, o vėliau sugulė romane. Jame susijungė daug planų. Tai ir noras papasakoti gyvenantiems Lietuvoje, kaip mes, emigrantai, gyvename. Tikėjau, tai mus suartins. Šią romano liniją labiausiai išgyveno išvykę iš Lietuvos. Prabėgo treji metai nuo knygos leidybos, ir sulaukiau daug atsiliepimų, žmonės sako, kad knygą skaito dar kartą, ir dar, ir įžvelgia vis kitus planus. Romane jungiau du pasaulius, matomą, nagrinėdama gyvenimo aktualijas, draugystę, moterų ir vyrų santykius, ir nematomą, pagrįstą jausmais ir nuojautomis.

Esate kilusi iš Dzūkijos. Ar dzūkiškas charakteris skiriasi nuo bendrojo Čikagos didmiesčio identiteto?

Gimiau Lazdijuose, ten baigiau vidurinę, bet toliau gyvenau jau kitur. Kai Lazdijų biblioteka pakvietė pristatyti romaną „Aš tau sakau“, susirinko pilna salė, buvo jausminga sutikti klasės draugus, buvusius kaimynus, mokytojus, atpažinti veidus ir kalbėtis. Vienas iš emociingiausių renginių, kurį vis prisimenu dėl susirinkusių žmonių nuoširdumo.

Lazdijai man niekada nebuvo per maži, nesijaučiau užkampyje, kaip kad ten mokytojavusi Salomėja Nėris. Kaip tik gyvenau atvertais langais laisvesnei informacijai, girdimai per Lenkijos radiją ar TV, iš ten išmokau kalbėti lenkiškai. Ir Čikaga man ne per didelė, nors joje, su priemiesčiais, lengvai tilptų trijų Lietuvos gyventojai. Megapolio gyvenime gali rasti visko savo interesams ir pomėgiams. Tikiuosi, socialiniam gyvenimui bus leista atgyti, ir vėl atsivers koncertai, gausės parodų, aktyvių renginių. Aš vertinu tai, ką sukūrė žmogus.

Gyvendama toli nuo gimtinės, artimųjų pasiilgstu labiausiai. Ir draugų. Prisimenu bendradarbius, studijų draugus, kolegas. Jeigu grįžtumėm į vaikystę, norėčiau būti gimusi Nepriklausomoje Lietuvoje, kaip mano dukra.

Ar po tiek metų, praleistų Čikagoje, ten jaučiatės sava?

Man čia erdvu. Amerikoje yra vietos kiekvienam. Dabar, kai dukra pernai baigė magistro studijas ir išsikėlė gyventi savarankiškai, dairausi, kaip savo gyvenimą pertvarkyti man.

Kaip aš sakau, Amerikoje visada kur nors auga braškės, žiema yra ne visose valstijose.

Su Tėvynės ilgesiu turi susitarti, kad jis nekiltų, o tu – nepasiduotum. Antraip – užsidraskysi. Myliu abi šalis kaip Tėvelį ir Mamytę, man brangios abi. Girdžiu, daugelis vyresnio amžiaus žmonių planuoja sugrįžti į Lietuvą. Aš norėčiau gyventi ten, kur gyvens mano dukra. Šeima man yra svarbi.

Čikagoje gyvena daugiausia imigrantų iš Lietuvos, tačiau yra puikios, aktyvios lietuvių bendruomenės ir kitose valstijose. Mes čia

turime lietuviškus restoranus ir maistą parduotuvėse, mokyklas, darželius, advokatus, gydytojus, kirpėjus – galima būtų patogiai gyventi net nekalbant angliškai. Lietuvius vienija stipri tautinės vienybės dvasia, mes net ant automobilių klijuojam lipdukus, pažymintčius mūsų kilmę.

Esate baigusi žurnalistiką Vilniuje, tai pavyko pritaikyti ir ne vienerius metus dirbant žiniasklaidoje Čikagoje. Ar jaučiasi didelis skirtumas tarp lietuvių žurnalistikos braižo skirtingose Atlanto pusėse?

Išsivijos žurnalistika turi savo specifiką dėl didelės vietinės kalbos ir gyvenimo būdo įtakos. Šoką keldavo reklamų žodynas, bet supratau, kad vartojant anglicizmus nusakoma esmė, gyvenantiems čia taip suprantamiau. Čikagos lietuvių spaudą pavadinčiau pozityvia, neturime kriminalų puslapių, dalijamės bendruomenės naujienomis. Turime gerų žinių kokybišką žiniasklaidą.

Dirbate lietuviško laikraščio „Draugas“ taryboje. Papasakokite apie šį legendinį laikraštį, džiaugsmus, lūkesčius ateičiai.

Veikla „Draugo“ taryboje yra savanoriška, už ją nėra mokama. Amerikoje mes išmokome savanorystės, padėti nesitikint atlygio. „Draugas“ leidžiamas nuo 1909 metų. Tai ilgiausiai pasaulyje be pertraukos leidžiamas lietuviškas laikraštis. Šių metų liepos mėnesį bus 112 gimtadienis. Visi „Draugo“ numeriai yra suskaitmeninti, galima skaityti, kas buvo rašoma per tą šimtą metų. Tai reiškia, jeigu jūs pavadė buvo paminėta laikraštyje, ją internete galės rasti ir jūs anūkai. Kartų perimamumas yra svarbi Amerikos lietuvių bendruomenės problema. Laikraštis kuria informatyvų turinį, tad tikimės, kad atsiras progresyvių būdų kartų perimamumui pasiekti.

Dėl pašėlusio tempo ir darbo krūvio, interneto, spauda visame pasaulyje, panašu, traukiasi. Kaip laikosi lietuviškosios išsivijos spauda JAV?

Esate teisi, kai atvažiuau, Čikagoje buvo leidžiami penki ar šeši laikraščiai, dabar liko du. Kaip knygos nepasitraukė, atsiradus elektroni-

nėms knygoms, kaip sugrįžo vinilinės plokštelės, esu tikra, taip ir laikraščiai liks poreikiu ir tendencija. Modernūs laikai koreguoja mūsų įpročius, tačiau išsilavinimas, savišvieta, interesų akiplotis vis dar turi vertę.

Ar Lietuvos valdžia skiria pakankamai dėmesio JAV lietuviams?

Savo aplinkoje Lietuvos valdžią mes sutinkame per LR konsulatą Čikagoje, kurio veiklą vieni giria, kiti peikia. Labiausiai tiktų man atsakyti į Jūsų klausimą iš savo veiklos srities: jeigu Lietuvos valdžia padėtų sumoderninti ilgaamžį „Draugo“ laikraštį, abiejose Atlanto pusėse galėtumėme didžiuliotis išsaugoję Lietuvos išieivijos istoriją.

Dėkojame už pokalbį.

Kalbino Ieva Cataldo

Lietuvius vienija stipri tautinės vienybės dvasia. Baltijos kelio šventimas Čikagoje.

APDOVANOTI LIETUVIŲ KALBOS KŪRĖJAI IR PUOSELĖTOJAI

Skulptūrėlės „Sraigė“ (autorius Rokas Dovydenas) ir diplomai šiemet įteikti dviem laureatams: Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centro Biomokslų instituto prof. dr. Ernestui Kutorgai ir kraštotyriminkui, Kėdainių krašto vardyno tyrėjui ir populiarintojui, kalbinio švietimo organizatoriui Rytui Tamašauskui.

Priimdamas apdovanojimą garsus Lietuvos mikologas prof. E. Kutorga pasidžiaugė, kad kolegos lituanistai jau ne pirmą kartą įvertina gamtininkų darbą kuriant lietuvišką biologijos terminiją ir vardyną. O pats laureatas tyrinėti grybų įvairovę, domėtis botanikos ir mikologijos nomenklatūra, grybų lotyniškų ir lietuviškų pavadinimų sudarymo principais pradėjo daugiau kaip prieš 30 metų, būdamas daugiatomio leidinio „Lietuvos grybai“ redakcinės kolegijos narys. E. Kutorga parengė ir išleido svarbų mokomąjį leidinį „Botanikos ir mikologijos nomenklatūra“, o šių metų kalbos apdovanojimu mokslininkas įvertintas už daugiatomio leidinio „Lietuvos grybai“ 3-io tomo 6-os knygos „Lietuvos grybai“ Inoperkuliniai diskomicetai“ parengimą ir išleidimą.

Kitas laureatas – kėdainiškis lituanistas ir kraštotyriminkas, Lietuvių kalbos draugijos Kėdainių Mikalojaus Daukšos skyriaus pirmininko pavaduotojas R. Tamašauskas – neslėpė, kad malonu būti pastebėtam ir įvertintam, o tai dar labiau įpareigoja, leidžia dar drąsiau „minkyti kalbos molį“. Anot jo, tarnystė kalbai įžiebta kitokio gyvenimo geismą. Skulptūrėlė „Sraigė“ ir diplomai jam paskirtas už ilgametę veiklą, skirtą vardyno tyrimams ir jų sklaidai.

Kalbos komisijos pirmininko padėkos raštai įteikti taikomosios elgesio analizės specialistėms asociacijos „Kitoks vaikas“ valdybos pirmininkei Dainai Šiekštelytei-Valkerienei ir VŠĮ „Sėkmingi vaikai“ direktorei Eglei Steponėnienei. Jų kartu parengtas „Anglųlietuvių kalbų taikomosios elgesio analizės žodynas“ yra svarus įnašas į taikomosios elgesio analizės – mokslškai grįstos metodikos įtvirtinimą Lietuvoje. Žodynas ypač svarbus siekiant padėti žmonėms, turintiems autizmo spektro ar kitų raidos sutrikimų, taip pat studentams, mokslininkams, kurie gilina ar planuoja gilinti šios mokslo srities žinias. Žodyno bendraautorės įvertintos už drąsą pradžiū kuriant lietuvišką taikomosios elgesio analizės terminiją.

Dar trys VLKK pirmininko padėkos iškeliavo į rankas žmonių, daug prisidėjusių prie šių metų Lietuvių kalbos dienų. Tai Ukmergės rajono savivaldybės, šių metų Kalbos dienų sostinės, kalbos tvarkytoja Dalia Ivaškevičienė, komunikacijos centro „Kalba. Knyga. Kūryba“ vadovė Lionė Lapinskienė ir portalo „Mano kraštas“ žurnalistė, lituanistikos sklaidos projektų vadovė Genovaitė Paulikaitė.

Renginyje dalyvavo ir laureatus sveikino Lietuvos mokslų akademijos prezidentas prof. habil. dr. Jūras Banys, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininkas Audrys Antanaitis, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos narė, Apdovanojimų atrankos komisijos pirmininkė, Lietuvių kalbos instituto direktorė dr. Albina Auksoriūtė.

Valstybinės lietuvių kalbos komisijos inf.

VLKK pirmininko padėka iškeliavo ir šių metų Kalbos dienų sostinės kalbos tvarkytojai Daliai Ivaškevičienei.

Gegužės 7 d. Valstybinė lietuvių kalbos komisija jau septintą kartą įteikė apdovanojimus už reikšmingus darbus lietuviškos terminijos kūrimo, mokslo kalbos puoselėjimo ir visuomenės kalbinio švietimo srityse. Dėl pandemijos Lietuvos mokslų akademijos ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos organizuojamas Lietuvių kalbos dienų baigiamasis renginys šiemet vyko nuotoliniu būdu. Renginį pradėdamas VLKK pirmininkas Audrys Antanaitis sakė, kad, nepaisant laikmečio sunkumų, stengtasi išlaikyti pasididžiavimo atmosferą ir nusipelnčius žmones apdovanoti už reikšmingus darbus.

GINTARĖ RAKAUSKIENĖ: RADAU KOLEGAS, KURIE NUOŠIRDŽIAI DIRBA TAURAGIŠKIŲ LABUI

Balandžio 2 d. Tauragės rajono savivaldybės taryba rinkosi į neeilinį posėdį, kuriame svarstė klausimą dėl Gintarės Rakauskienės paskyrimo į Tauragės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pareigas. Tarybos pritarimu G. Rakauskienė paskirta į minėtas pareigas. „Sprendimą dirbti šiose pareigose priėmiau todėl, nes tikiu, kad eidama administracijos direktoriaus pareigas savo žiniomis ir patirtimi prisidėsiu prie Tauragės rajono gerovės kūrimo. Prisijungiau prie Tauragės rajono savivaldybės komandos, nes rytojų kuriame šiandien“, – per tarybos posėdį kalbėjo Gintarė Rakauskienė.

Gerb. direktore, prieš sutinkant su šiuo pasiūlymu teko daug ką pasverti ar tiesiog tai priėmėte kaip naują gyvenimo galimybę?

Tikrai teko daug pasverti, nes esu dviejų mergaičių mama, žmona taip pat ir UAB „Dunokai“ vadovės pareigos buvo man svarbios, daug įdėta energijos, nuveikta nemažai darbų. Todėl sprendimas nebuvo lengvas. Priėmiau šį iššūkį pasitarusi su šeima ir su savimi. Pasiryžau, nes manau, kad savo sukauptą patirtį ir žinias galiu panaudoti prisidėdama prie Tauragės rajono savivaldybės gyventojų gerovės kūrimo.

Už Jūsų kandidatūrą balsavo 22 tarybos nariai. Jūsų manymu, kas lėmė tokį didelį tarybos narių pasitikėjimą?

Turbūt reikėtų paklausti pačių tarybos narių, tačiau, manau, jog palaikymą lėmė tai, kad viešojo administravimo srityje nesu naujokė. Ankstesni mano darbai buvo susiję su Tauragės gyventojams svarbiais klausimais – daugiabučių namų administravimu, daugiabučių namų atnaujinimu (modernizavimu), komunalinių paslaugų teikimu. Tikriausiai politikų pasitikėjimą nulėmė darbinė patirtis ir sukauptos žinios.

Nuo balandžio 19 dienos jau esate savivaldybės administracijos vadovė. Kokie pirmieji darbo įspūdžiai?

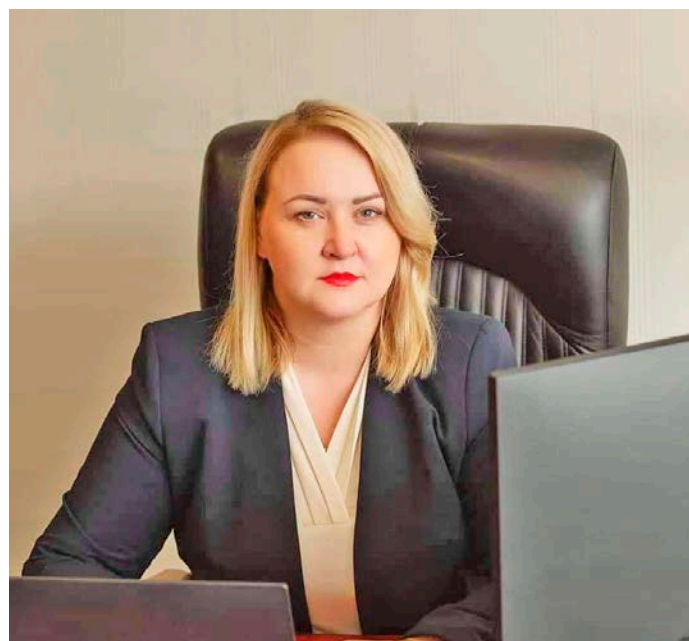
Gerai, pirmosiomis dienomis nuo informacijos kiekio svaigo galva, bet gerąją prasme. Tačiau labai džiaugiamasi, nes atėjusi radau kolegas, kurie nuoširdžiai dirba tauragiškių labui, kiekvieną minutę yra ieškoma geriausio sprendimo tauragiškiams svarbiais klausimais. Todėl džiaugiuosi prisijungusi prie šios iniciatyvios Tauragės rajono savivaldybės komandos.

Anksčiau vadovavote UAB „Dunokai“, dirbote daugiabučių gyvenamųjų namų administravimo tarnybos vadove UAB Tauragės šilumos tinklai. Kuo vadovaujant savivaldybės administracijai pasitarnaus ankstesnėse pareigose įgyta patirtis?

Vadovavau UAB „Dunokai“ – įmonei, teikiančiai komunalines, pakuočių surinkimo paslaugas Tauragės miestui. Taip pat ji atlieka asfaltavimo darbus. UAB Tauragės šilumos tinklai dirbau daugiabučių namų administravimo tarnybos vadove, šios tarnybos funkcija – daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimas pagal LR Vyriausybės patvirtintą programą. Visos šios sritys labai aktualios ir savivaldybės administracijos darbe, todėl, manau, kai vadovas turi patirties žemesnės grandies darbuose, tai labai naudinga, nes įsigilinama į problemas iš esmės.

Kokie darbai laukia šiais metais?

Jų daug. Pareigas pradėjau eiti, kai 2021 metų biudžetas jau buvo patvirtintas, todėl pagrindinė užduotis šiomet – tinkamai įgyvendinti

patvirtintas programas, organizuoti sklandų administracijos darbą. Labai džiaugiuosi, kad galėsiu prisidėti įgyvendinti naują, pirmą kartą patvirtintą programą Tauragėje. Tai „Dalyvaujamas biudžetas“, padedantis kartu su gyventojais spręsti kaip panaudoti lėšas. Šios programos privalumas – gyventojai siūlo idėjas rajonui ir balsuodami renka labiausiai patikusias. Šiuo metu vyksta gyventojų balsavimas dėl pateiktų idėjų, tad labai laukiame rezultatų, kad tauragiškių idėjos būtų įgyvendintos.

Nors ši kadencija jau įpusėjusi, bet dar yra laiko bent kai kuriems tikslams pasiekti. Tad kokius tikslus puoselėjate ir kaip jų sieksite?

Savivaldybės administracija yra užsibrėžusi įgyvendinti daug svarbių projektų tauragiškiams. Tai miesto centrinio turgelio atnaujinimas, kino teatro salių įrengimas, arenos statybos rangos darbų pirkimo procedūros ir dar daug kitų darbų, kurie svarbūs Tauragės rajono gyventojams. Iki kadencijos pabaigos dirbdama Tauragės rajono savivaldybės komandoje dėsiu visas pastangas, kad suplanuoti darbai vyktų sklandžiai. Tačiau pagrindinis tikslas – patenkinti Tauragės rajono gyventojų poreikius, padėti jiems, kad viešosios paslaugos būtų prieinamos kiekvienam pačiu patogiausiu ir priimtinausiu būdu.

Jūsų manymu, kokie Tauragės rajono privalumai ir kaip pavyksta juos panaudoti, kuriant krašto žmonių gerovę?

Vienas iš nedidelio miesto privalumų – mažesni atstumai, didesnis mobilumas. Į darbą gali nuvykti per 5–10 min. Tad lieka daugiau laiko šeimai, kavos puodeliui ir tikslų įgyvendinimui. Laiko požiūriu Tauragė jį taupo. Taip pat, be abejo, švaresnė aplinka. Tauragė šioje srityje gali pasižiaugti daug kuo – nuo elektrinių miesto autobusų, kuriais kelionės, beje, visiems tauragiškiams yra nemokamos, sparčiai įrengiamų elektromobilių įkrovos stotelių, iki gyventojų įpročių daug kur keliauti pėsčiomis. Be to, įgyvendinant regioninės plėtros pilotinį projektą Tauragė+ planuojama mieste įrengti aplinkkelį, siekiant mažesnės automobilių dujų emisijos miesto centre. Taip pat rajone plėtojamos verslo paramos programos, siekiamos kurti gerai apmokamas darbo vietas. Puikūs pavyzdžiai – sėkmingai veikiantis Tauragės industrinis parkas, viena didžiausių Lietuvoje pieno perdirbėjų „Vilvi group“ (Buvusi Vilkyškių pieninė). Savivaldybė ypatingai rūpinasi šeimų gerove – moksleiviai mokslo metų pradžioje gauna nemokamus priemonių rinkinius – esame pirmieji šalyje, įgyvendinantys tokią idėją. Neseniai Tauragėje atidarytas naujas baseinas, puikiai įrengti bendruomenių namai, jaunimo erdvės, atnaujinamos mokyklos, organizuojami šeimadieniai, viena po kitos dygsta vaikų žaidimų aikštelės. Ypatingas dėmesys skiriamas bendruomenių rėmimui, Tauragės rajonas – labai bendruomeniškai kraštas. Sunku net viską paminėti. Tiesiog manau, kad žmonės įvertina regionų privalumus ir kad čia puikios sąlygos kurti verslą, šeimą.

Beje, šiltėjantys orai vis daugiau žmonių vilioja pakeliauti po Lietuvą. Dėl ko būtų verta atvykti į Tauragės rajoną?

Kaip žinoma, pro Tauragę teka Jūros upė. Tai puikus traukos centras, smagu pasivaikščioti krantine. Turime Taurų nuotykių parką, kuris įkurtas privačia iniciatyva, taip pat puikų paplūdimį, vandenlenčių parką „Liberty beach“. Neseniai duris atvėrė atsinaujinęs Tauragės krašto muziejus „Santaka“, savo technologijomis išsiskiriantis visoje šalyje, įsikūręs pagrindiniame Tauragės architektūriniame traukos centre – Pilyje, dar turintis net kelis padalinius – Tremties ir rezistencijos muziejų, Skaudvilės muziejų. Tauragėje vyksta galias tradicijas turintys meno renginiai, muzikos festivaliai – Tauragės tarptautinis muzikos festivalis, „Džiazo dienos Tauragėje“, kasmet išradingumu stebinanti Tauragės

miesto šventė. Verta atvykti ir dėl gamtos turtų – į Pagramančio regioninį parką, pakeliauti dviračių maršrutais, aplankyti Lakštingalų slėnį, Molotovo gynybinės linijos pažintinį taką, Lylavos hidrografinį draustinį. Tauragėje, beje, yra be galo įdomios ir reikšmingos istorijos paminklas – paminklas Tauragės konvencijai. Tai, kas įvyko šalia Tauragės prieš daugiau nei 200 metų, vadinama reikšmingiausiu pasipriešinimo aktu Prūsijos istorijoje ir žingsniu, pakreipusiu Europos istoriją kita tėkme. Tad mūsų krašte tikrai yra ką nuveikti tiek ieškantiems gamtos prieglobsčio, tiek pramogų, tiek norintiems pagilinti istorijos žinias!

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Justė Brigė

Prie apskrito stalo

DISKUSIJA APIE SENIŪNIJŲ SAVARANKIŠKUMĄ

Seimo laikinoji Pilietinio dalyvavimo ir bendruomeniškumo skatinimo grupė organizavo šeštąjį posėdį, kuriame vyko diskusija „Seniūnijų stiprinimas: geriausio varianto paieška“. Jame, dalyvaujant atstovams iš Lietuvos savivaldybių asociacijos, Nevyriausybių organizacijų informacijos ir paramos centro, seniūnams, seniūnaičiams, pilietinei visuomenei ir Seimo nariams, aptartas seniūnijos veiklos funkcionalumas ir jos atitiktis pilietinės visuomenės lūkesčiams.

Pasak Seimo nario **Kęstučio Vilkausko** Pilietinio dalyvavimo ir bendruomeniškumo skatinimo grupės pirmininko, seniūnijų stiprinimas išlieka svarbia tema, nežiūrint to, kad šiuo metu labiausiai diskutuojama dėl savivaldybių merų tiesioginių rinkimų ir merų vietos savivaldybės modelyje (institucijų ir įstaigų sistemoje). „Svarbu rasti geriausią variantą dabartinės seniūnijos stiprinimui, lėšų savivaldybės viduje persikirstymui numatant jų daugiau skirti seniūnijoms, taip pat vietos gyventojų ir jų interesus atstovaujančių bendruomeninių organizacijų įtraukimui į sprendimo priėmimo procesą seniūnijos klausimais ir visa tai darant gyventojų poreikių geresnio tenkinimo labui“, – teigė K. Vilkauskas.

Posėdžio metu **Vida Ablingienė**, Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėja, argumentuotai ir nuosekliai išdėstė Lietuvos savivaldybių asociacijos principinę poziciją dėl seniūnijų ir seniūnų:

a) seniūnija yra savivaldybės administracijos dalis (jos filialas), skirtas viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų funkcijoms vykdyti, todėl seniūnijai turėtų vadovauti ne politikas, o profesionalus, kompetentingas specialistas, b) seniūno-politiko statusas nederėtų ir seniūnijos vykdomų funkcijų ir dėl to, kad seniūnas yra pavaldus savivaldybės vykdomajai institucijai, kurios teisinis statusas yra valstybės tarnautojas, c) seniūno – filialo vadovui – neturėtų būti nustatytos kadencijos, nes tai riboja jo karjeros galimybes, d) seniūnijų veiklai finansuoti neturėtų būti skiriamas fiksuotas lėšų procentas nuo savi-

valdybės biudžeto asignavimų, nes Vietos savivaldos įstatymas sudaro galimybę seniūnijos nustatyti skirtingos apimties (masto) kompetenciją ir tai yra praktiškai (seniūnijų funkcijos labai skiriasi), e) seniūnijų veiklą reikia kuo mažiau riboti įstatymais, o norint jai suteikti dar didesnę veiklos ir finansinį savarankiškumą, seniūną rinkti tiesiogiai – jau reikia diskutuoti apie dvejų lygių vietos savivaldos sistemą ir naujų 500 savivaldybių sudarymą, nors, ar tai yra racionalu – neaišku.

Tuo tarpu **Rolandas Bružas**, Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijos prezidentas, teigė, kad norint, jog seniūnas būtų vietos gyventojų interesus ginantis atstovas, teikti realią pagalbą žmonėms ir efektyviai spręsti žmonėms rūpimus klausimus, jam reikalinga suteikti daugiau veiklos ir finansinio savarankiškumo (daugiau seniūnijų funkcijoms skirti daugiau finansinių išteklių, leisti tais ištekliais savarankiškiau disponuoti, suteikti teisę priimti daugiau savarankiškų sprendimų veiklos klausimais). Tai sudarytų prielaidas spręsti ir veikti kur kas efektyviau ir kur kas operatyviau reaguoti į iškilusias labai ūkiškas problemas, tokias kaip kelių tvarkymas, kapinių priežiūra ir pan. „Seniūnija turėtų būti savivaldybės struktūrinis padalinys, skirtas efektyviai ir operatyviai daryti „mažus darbus“, tačiau suteikiant jai ir jos vadovui – seniūnui – pakankamus finansinius ir žmogiškuosius išteklius ir daugiau teisių spręsti, ir veikti savarankiškai. Tik tokia seniūnija bus patenkinti žmonės, ir, patikėję seniūnijos ir seniūno galiomis, jie labiau įsitrauks į sprendimų priėmimą, taps labiau bendruomeniški.“

Ričardas Diržys, Nevyriausybių organizacijų informacijos ir paramos centro ekspertas, išdėstė savo originalią poziciją dėl seniūnijų stiprinimo. Jo nuomone, reikia stiprinti bendruomenę ir bendruomenines organizacijas – būtent joms suteikti galimybės teikti viešąsias paslaugas, rūpintis gyventojų poreikių tenkinimu.

Profesorė **Irena Leliūgienė** pateikė įtraukios seniūnijos viziją, akcentuodama, kad

seniūnas visų pirma yra vietos kultūros, šeimos ir socialinės pedagogikos puoselėtojas. „Svarbu, kad seniūnija būtų atvira socialiniam bendravimui, taptų tiltu tarp kartų ir įgalintų vietos gyventojus patikėti pačiais savimi“, – teigė profesorė.

Jau kelintą kartą Pilietinio dalyvavimo ir bendruomeniškumo skatinimo grupės posėdžiuose, siekiant stiprinti seniūnijas, pasiūlyta pasinaudoti kitų šalių gerąja patirtimi. **Arvydas Pocius**, Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Reivyčių seniūnijos seniūnaitis, pasiūlė orientotis į kaimyninę Lenkiją, jos žemiausio lygio savivaldybę – gminą. Jo nuomone, turime puikų dvejų pakopų savivaldos pavyzdį kaimyninėje Lenkijoje, Punsko valsčiuje.

Alina Čekienė, Mažeikių rajono savivaldybės, Šerkšnėnų seniūnė, atkreipė dėmesį, kad tiesioginiai seniūnų rinkimai padėtų žmonėms išsirinkti „mylimą“ seniūną, tačiau vien to nepakaktų. Pagal dabartinius teisės aktus seniūnas visų pirma turi būti įvairiausiškai kompetentingas ir sumanus. Tam, kad būtų vykdomi darbai seniūnijoje, seniūnas turi išmanyti beveik visų savivaldybių skyrių darbą, turi mokėti vykdyti viešuosius pirkimus, turi mokėti rengti ir administruoti projektus, turi mokėti valdyti seniūnijai skiriamas lėšas, gebėti atsiskaityti už jų naudojimą. „Turint net ir mažą biudžetą (sąmatą) įmanoma dirbti, tačiau tam reikalinga įvairiausiškumas, seniūno kompetencija ir sumanumas“, – teigė seniūnė.

„Diskusija mums parodė, kad, esant nuomonių įvairovei ir skirtingiems požiūriams, visgi galima rasti visiems priimtinių sprendimų dėl seniūnijos stiprinimo, jos veiklos ir finansinio savarankiškumo, taip pat seniūno vaidmens didinimo. Net ir nesiimant labai radikalių pokyčių, galime rasti būdų ir priemonių sustiprinti vietos savivaldą pačiame žemiausiame savivaldybių lygmenyje“, – reziumuodamas posėdį teigė Seimo narys K. Vilkauskas.

Parengta pagal LR Seimo inf.

IGNALINOJE DŽIUGIOS ĮKURTUVĖS – TICIUKAS LAUKIA TURISTŲ!

Lina KOVALEVSKIENĖ

Balandžio 28 d. Ignalinoje ilgai lauktos ir džiugios įkurtuvės – turistams patogioje vietoje, šalia geležinkelio ir autobusų stočių, atidarytas Turizmo informacijos centro filialas, ignaliniečių Ticiuku vadinamas. Rajono turizmo informacijos centro direktorė Marija Garejeva dėkojo savivaldybei už šią iniciatyvą, atlikus darbus ir sakė, jog labai smagu, kad Ticiuko dizainą sukūrė ir jį įgyvendino ignaliniečiai. Tai graži dovana 22-ejų metų gimtadienį švenčiančiam Ignalinos turizmo informacijos centrui.

Pirmieji Ticiuką aplankė rajono meras Justas Rasikas ir mero pavaduotojas Juozas Rokas. Jie kartu su direktore perkirpo simbolinę juostelę ir linkėjo sėkmingo bei kūrybingo darbo, gražių idėjų pristatant Ignalinos kraštą ir, žinoma, daugybės turistų, kurių, tikėtina, šią vasarą tikrai sulauksime nemažai.

Na, o Ticiuke turistams parengta kelio-mis kalbomis išleistų informacinių leidinių, žemėlapių, taip pat įvairių suvenyrų, kuriuos užsako ir pats TIC, as, taip pat prekiauja krašto amatininkų sukurtais darbais. Kaip sakė M. Garejeva, turistams pasiūlyta ir egzotinių dalykų. Vienas tokių – Ignalinos krašte auginami ir maistui ruošiami svirpliai. Ticiuke gegužės mėnesį dirbs viena, vasaros sezono metu – dvi darbuotojos. Naujajame

biure, kurio plotas tik 15 kv.m. labai jauku ir dėl gero išplanavimo atrodo pakankamai erdvu. Čia veikia internetas, turistai galės atsiskaityti banko kortele.

Ignalinos rajone yra daugybė lankytinų objektų, vieni mažiau, kiti daugiau žinomi. Tačiau norint pažinti juos visus, galima pasinaudoti Ignalinos rajono turizmo informacijos centro parengtais įdomiais maršrutais, apimančiais didžiąją dalį Ignalinos rajono. Pažinčiai su miestu, jo istorija, kviečiama pasivaikščioti 8 ežerų maršrutu. Mažai kam žinoma, kad Ignalinos rajone yra ryčiausia Lietuvos vietovė – Vosiūnai, todėl norėdami

jį pasiekti, renkasi maršrutą „Ten, kur teka saulė“. Daugelio pamėgti ir dažnai lankomi objektai yra Aukštaitijos nacionaliniame parke. Visus juos aplankyti padės maršrutas „Ignalinos krašto lankytinų objektų karoliai Aukštaitijos nacionaliniame parke“. Naujausias maršrutas „Rojus yra. Keliaudami juo, ne tik aplankysite tikrą rojaus kampelį Rojaus kaime, bet ir susipažinsite su šiais metais 160-ąjį jubiliejinį švenčiančiu Dūkšto miestu.

Visi maršrutai: www.ignalina.info/marsrutai. Juos galima atsisiųsti ir naudojantis programėle Walk15.

LIETUVAI PAGRAŽINTI DRAUGIJOS 100-MEČIUI – DAUGYBĖ RENGINIŲ VISOJE ŠALYJE

Šiemet pažymint Lietuvai pagražinti draugijos įkūrimo 100 metų jubiliejų, Vyriausybė Kultūros ministerijos teikimu patvirtino minėjimo planą. Vertinant tai, kad ši organizacija telkė visuomenę, ugdė pilietiškumą ir patriotizmą, įvairiais būdais gražino Lietuvą, 2021-ieji paskelbti Lietuvai pagražinti draugijos metais.

Lietuvai pagražinti draugija, 1921 m. įkurta prof. Povilo Matulionio, Juozo Tumo-Vaižganto, prof. Tado Ivanausko, Stasio Šilingo, prof. Liudo Vailionio iniciatyva, veikė iki 1940-ųjų. Aplinkosauga, kraštotvarka, gamtos, kultūros paminklų tvarkymu ir apsauga, visuomenės ekologiniu švietimu besirūpinančios draugijos veikla atkurta 1995 m. Šiuo metu Lietuvoje veikia per 60 draugijos skyrių, vienijančių daugiau kaip 4 tūkst. narių.

„Ši solidi draugijos sukaktis yra ypatinga galimybė įprasminti jos puoselėtas tradicijas ir iniciatyvas nūdienos Lietuvoje. Šiandien visoje šalies teritorijoje veikiantys draugijos nariai, įvairios institucijos labai aktyviai įsijungė į metų paminėjimo renginių ir veiklų programos sudarymą, todėl tikimės, kad draugijos šimtmečio minėjimo metais Lietuva išties taps dar gražesnė ir bendruomeniškesnė“, – sakė kultūros viceministras Albinas Vilčinskas.

Lietuvai pagražinti draugijos metų minėjimo plane – konferencijos, kultūriniai, edukaciniai ir pažintiniai renginiai, vyksiantys daugelyje Lietuvos regionų, taip pat ir draugijos įkūrėjų bei aktyvių bendradarbių gimimo ir veiklos vietose. Visoje Lietuvoje numatytos miškų sodinimo ir aplinkos tvarkymo akcijos, talkos, ekskursijos, konkursai ir kiti renginiai, skirti geriau pažinti šalies kraštovaizdį, istorinius ir kultūros paminklus, akcentuoti aplinkosaugos, krašto tvarkymo, ekologijos, kitus visuomenei ir krašto gerovei svarbius klausimus. Šiai datai paminėti daugelyje Lietuvos vietų numatytos įvairios parodos, susitikimai su aplinkosaugininkais, etninės kultūros kūrėjais ir skleidėjais, koncertai, šventė Žalgirio pergalės parke Kauno rajone.

LRT programose bus skleidžiama informacija apie Lietuvai pagražinti draugijos metų minėjimą, išleista jubiliejui skirta knyga-albumas „Tautos kuriama Lietuva“, įrengti informaciniai stendai svarbiose geologinių reiškinių ir radinių vietose, numatytos kitos viešinimo ir leidybos veiklos, skirtos minėjimo metams.

Šiemet Lietuvai pagražinti draugijos 100 metų jubiliejui paminėti bus skirta ir tautos vienijimo sąžauka „Piliakalnių šviesa“, vyksianti Liepos 6-ąją, Valstybės (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena.

KLAIPĖDOS REGIONAS – INTERESŲ DERINIMO PAVYZDYS

Apie Klaipėdos regiono plėtros tarybos pirmųjų mėnesių veiklą, savarankiškumą ir atsiveriančias galimybes kalbamės su tarybos administracijos direktoriumi Valdu Pučkoriūmi.

Gerbiamas direktoriaus, kaip apibūdintumėte pirmuosius savarankiškos Klaipėdos regiono plėtros tarybos mėnesius?

Manau, pirmi mėnesiai visose naujai įsteigtose įstaigose yra panašūs. Pakankamai daug techninių klausimų, susijusių su įstaigai reikalingomis patalpomis, biuro baldais, įranga, darbo priemonėmis. Reikia pasirūpinti, kad būtų sutvarkyta ir paruošta darbo aplinka. Kaip ir visose naujose įstaigose reikia paruošti nemažai vidinių tvarkų, nusistatyti darbo organizavimo taisykles ir suformuoti komandą.

Kokius klausimus jau sprendėte ir kokią įtaką tai turės regiono plėtrai?

Jau pirmą Regiono plėtros tarybos darbo savaitę organizavome Klaipėdos regiono plėtros tarybos posėdį rašytine tvarka, nes savivaldybės įgyvendina ES finansuojamus projektus ir sėkmingam įgyvendinimui kartais reikalingi Regiono plėtros tarybos sprendimai. Tokių posėdžių rašytine tvarka turėjome jau kelis. Per pirmus mėnesius suorganizavome visuotinį narių susirinkimą ir Klaipėdos regiono plėtros tarybos posėdį. Pasitvirtinom darbuotojų apmokėjimo sistemas, lėšų naudojimo tvarką, veiklos planą 2021 metams, delegavome Klaipėdos regiono atstovus į Europos teritorinio bendradarbiavimo programas, sudarėme partnerių grupę, kurioje atstovaujamos visos būtinos interesų grupės: verslo, profesinių sąjungų organizacijų ir bendruomenių, kitų nevyriausybinių organizacijų atstovai. Regiono plėtrai daugiausia įtakos turės Regiono plėtros planas iki 2030 metų, kurį planuojame parengti per šiuos metus.

Kokios pagalbos sulaukiate iš VRM?

Vidaus reikalų ministerija organizuoja visų Lietuvos regiono plėtros tarybų administracijų pasitarimus, kuriuose dalijamės patirtimi, nes visiems tai nauji procesai ir kartais į juos reikia žiūrėti kūrybiškai, nes ne viskas yra reglamentuota iki smulkmenų. Daugiausia tikimės metodologinės pagalbos rengiant Regiono plėtros planą, konkrečių praktinių mokymų.

Kaip juridinio statusas užtikrina tarybos savarankiškumą? Tiek veiklos, tiek finansinį.

Manau, apie savarankiškumą reikėtų bent po metų kalbėti, nes per pirmus mėnesius negalima įvertinti kiek savarankiški ar nuo ko nors priklausomi esame. Finansavimą veiklai gavome, patys sprendžiame, kaip naudosisime lėšas neviršijant teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Su finansavimu taip pat ateina ir įsipareigojimai, kuriuos per 2021 metus reikia įgyvendinti. Dalį įsipareigojimų jau įgyvendiname, tačiau didžiausia koncentracija bus į Regiono plėtros plano rengimą. Viena vertus, esame savarankiški, bet, kita vertus, esame stipriai susiję su kitų institucijų veikla ir jų rengiamomis programomis. Su nekantrumu laukiame Regiono plėtros programos, kuri suteiks tvirtą pagrindą mūsų regiono plėtros plano rengimui.

Jūsų manymu, kokios Klaipėdos regiono stiprybės ir kaip jos išnaudojamos?

Klaipėdos regiono geografinė padėtis palanki ekonominiam augimui, čia yra svar-

biausias šalies transporto mazgas, kuriame vystomos įvairios transporto rūšys: jūrų, vidaus vandens, geležinkelių, kelių, oro transporto. Regione aukštas rekreacinis potencialas, jis patrauklus tiek vietiniams, tiek užsienio turistams. Regionas turtingas vėjo energetiniais, geoterminiais, naftos, statybinių žaliavų ištekliais. Išplėtotas bendrojo lavinimo, profesinio rengimo ir aukštųjų mokyklų tinklas. Matome vis stiprėjančias sąsajas su jūriniu mokslu. Regione aukštas mokslinis potencialas, kuris prisidės prie jūrinio sektoriaus plėtros. Visas stiprybes lengviausia išnaudoti bendradarbiaujant, o tai regionas ir stengiasi daryti.

Klaipėdos regionas turi kelių tipų savivaldybes, kaip pavyksta suderinti jų interesus?

Klaipėdos regionas yra interesų derinimo pavyzdys, nes dar 2012 metais įkūrė Klaipėdos regiono savivaldybių asociaciją „Klaipėdos regionas“ ir ėmėsi kartu spręsti svarbiausius klausimus. Regionas girdimas ir atstovaujamas tarptautiniu mastu, sprendžiamos pasiekiamumo oru problemos, pritraukiant naujus lėktuvų skrydžių maršrutus per tarptautinį Palangos oro uostą, rengiamos regiono specializacijų programos, dalyvaujama įvairiose tarptautiniuose projektuose. Nors mūsų įstaiga veikia tik porą mėnesių, bet turime gerą savivaldybių bendradarbiavimo pavyzdį ir tikimės, kad tas bendradarbiavimas duos realių visam regionui svarbių projektų.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Justė Brigė

Mieli šilutiškiai ir pasklidę iš jos po pasaulį,

kviečiame visus Jus šiandien įsileisti šventę į savo širdis ir prisimenant Šilutės gimtadienio švenčių pakilią nuotaiką, pasitikti mylimo miesto 510 metų kūrimosi sukaktį.

Didžiudamiesi, kad gyvename išskirtinėje vietoje ir sekdami Šilutės krašto istorijos pėdsakais, matome, kad kraštas kūrėsi veikiamas ne tik skirtingų kultūrų įtakos, bet ir gamtinės aplinkos. Mūsų miestas – stebuklingas, žavintis, traukiantis savo unikalumu ir nebeleidžiantis.

Šilutę kuriame mes visi, čia gyvenantys ir dirbantys. Visi kartu mes garsiname jos vardą ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Čia gyvena itin kūrybingi žmonės, kupini įvairių sumanymų, įgyvendinantys puikias idėjas. Ir tai labai matoma. Pastarieji metai išsiskyrė įgyvendinamų darbų gausa, miesto veidas pasikeitė, gražėja ir jis bus dar patrauklesnis ne tik čia gyvenantiems, bet ir atvykstantiems. Miesto šventė – tai visų gyventojų šventė.

Dėkojame visiems ir kiekvienam atskirai už Jūsų pastangas, kad Šilutė ir visas Pamaro kraštas taptų gražiausiomis, mieliausiomis ir saugiausiomis vietomis kurti, mokytis ir gyventi!

Su iškilia, širdžiai miela švente, brangieji!

Šilutės rajono savivaldybės meras
Vytautas Laurinaitis
Šilutės rajono savivaldybės administracijos
direktorius Virgilijus Pozingis

LIETUVOS KALBŲ PEDAGOGŲ ASOCIACIJA – Į PAGALBĄ ABITURIENTAMS IR JŲ MOKYTOJAMS

Nuo 2020 m. pavasario besitęsianti COVID-19 pandemija ir nuotolinis mokymas(is) buvo ir tebėra didelis iššūkis mokiniams ir jų mokytojams, ypač daug nerimo ir įtampos keliantis abiturientams, besirengiantiems laikyti valstybinius egzaminus. Tikėtina, kad be papildomos pagalbos ir konsultacijų daugelis abiturientų neįstengtų tinkamai pasirėngti užsienio kalbų valstybiniam brandos egzaminams.

Abiturientų bendravimo užsienio kalba komunikacinių įgūdžių tobulinimas rengiantis užsienio kalbos valstybiniam brandos egzaminui. Lietuvos kalbų pedagogų asociacija (LKPA) parengė projektą kurio tikslas yra padėti Lietuvos abiturientams pasirėngti užsienio kalbos (anglų, vokiečių ir prancūzų) valstybiniam brandos egzaminui. Projektas bus įgyvendinamas aktyvių LKPA narių – didelę abiturientų rengimo VBE patirtį turinčių mokytojų ekspertų, kalbų mokymo ir pedagogų rengėjų, dirbančių formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose. Projekto iniciatorė ir koordinatorė – Audronė Auškelienė, Valstybės institucijų kalbų centro vadovė. Šiuo projektu sieksime padėti abiturientams dėl COVID-19 pandemijos negalėjusiems tinkamai pasirėngti užsienio kalbos valstybiniam brandos egzaminui, ypatingą dėmesį skirdami kalbėjimo įgūdžiams.

Grupinės konsultacijos abiturientams. Abiturientams jau nuo gegužės mėnesio pra-

dėjome teikti nemokamas nuotolines konsultacijas Zoom platformoje, apie kurias galima rasti informaciją internetinėje platformoje www.pagalbamokytis.lt/abiturientams ir LKPA tinklapyje www.lkpa.vdu.lt.

Seminari abiturientų užsienio kalbų mokytojams. Projekte suplanuota ir kita veikla – teikti praktinę metodinę pagalbą abiturientams ugdantiems užsienio kalbos mokytojams, organizuojant mokymus: „Kalbėjimo įgūdžių tobulinimas ir vertinimas rengiant abiturientus užsienio kalbos valstybiniam brandos egzaminui“. Planuojame surengti 2 nuotolinius 8 akad. val. praktinius seminarus apie kalbėjimo įgūdžių tobulinimą ir vertinimą, kuriuose dalyvaus 60 užsienio kalbų (anglų,

vokiečių, rusų ir prancūzų) mokytojų (LKPA narių) iš įvairių Lietuvos regionų. Seminarai taip pat bus įrašyti ir pasiekiami socialiniame tinkle Youtube. Tikimės, kad šių seminarų įrašus peržiūrės apie 2000 abiturientų mokytojų.

Projekto aktualumas ir perspektyvos. Esame įsitikinę, kad šios projekte numatytos veiklos išliks aktualios ir projektui pasibaigus, todėl esame pasirėngę tęsti tokias konsultacijas abiturientams ir pasiūlyti ilgalaikes kvalifikacijos tobulinimo programas, paremtas praktiniais metodiniais seminarais mokytojams. Na, o abiturientams linkime sėkmingos mokslo metų pabaigos ir LKPA vardu kviečiame visus abejojančius dalyvauti nemokamose nuotolinėse konsultacijose.

GRIGALIŠKOJO CHORALO SAVAITĖ MARIJAMPOLĖJE

Jau penkioliktą kartą Vilniaus Šv. Kazimiero grigališkojo choralo studija rengia grigališkojo choralo vasaros kursus, kuriuose laukiami visi grigališkojo choralo mėgėjai ir puoselėtojai. Kursai turėtų vykti rugpjūčio 1–8 dienomis Marijampolėje. Registracija į juos jau pradėta.

Nuo 2011 metų palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio mieste organizuojama kasmetinė grigališkojo choralo entuziastų stovykla jau tapo gražia šio miesto kultūrine tradicija. Šių metų kursų vyriausioji mokytoja ir choro vadovė – mokytoja iš Lenkijos, hab. dr. Susi Ferfoglija. S. Ferfoglija yra Popiežiškojo Jono Pauliaus II universiteto Krokuvoje bažnytinės muzikos katedros vedėja. Už savo pedagoginę, mokslinę ir muzikinę veiklą Lenkijos Respublikos Prezidento apdovanota Auksiniu nuopelnų kryžiumi.

Sesuo Susi Ferfoglija ves teorines paskaitas ir praktinius choralo giedojimo užsiėmimus, parengs jungtinį dalyvių chorą „Cantores Montis Pacis“ rugpjūčio 7 d. vyksiančiam baigiamajam Savaitės koncertui Marijampolės bazilikoje.

Šiamečiuose kursuose taip pat dėstys nuolatinis savaitės kursų mokytojas ir choralistų draugas iš Lenkijos kun. dr. Mariusz Białkowski, grigališkojo choralo savaitių Marijampolėje 2014–2019 m. dėstytojas kun. Kęstutis Palikša, „Schola Gregoriana Vilnensis“ choro nariai dr. Giedrius Tamaševičius, Daina Adamkevičiūtė ir Živilė Stonytė-Tamaševičienė.

Kursuose kviečiami dalyvauti visi grigališkojo choralo mėgėjai, patyrę

ir pradedantieji: muzikos mokytojai, vargonininkai, bažnyčių choristai, kiti besidomintys šiuo unikaliu viduramžių muzikos paveldu ir liturginiu giedojimu. Savaitės programa formuojama iš dviejų esminių dėmenų: teorinių studijų (paskaitų, seminarų) ir praktinio giedojimo (repeticijos, giedojimas liturgijoje).

Savaitės dalyviai gyvens ir mokysis istoriniame Marijampolės Marijonų vienuolyne (Vilkaviškio vyskupijos pastoraciniame centre). Baigusiems šiuos kursus bus išduoti diplomai.

Savaitės studijas, kaip ir kasmet, vainikuos vieši renginiai, į kuriuos kviečiami visi norintieji ir mėgstantys grigališkąjį choralą ir katalikiškąjį liturgiją.

Išsamiau interneto svetainėje gregoriana.lt (čia galima užpildyti dalyvio anketą, išankstinę registraciją būtina!), o aktualijos publikuojamos adresu <http://www.facebook.com/gregoriana.lt>.

Grigališkojo choralo savaitę Marijampolėje remia Lietuvos kultūros taryba.

Vilniaus Šv. Kazimiero grigališkojo choralo studijos inf.

Kontaktai pasiteiravimui: tel. 8 618 49 103, savaite@gregoriana.lt